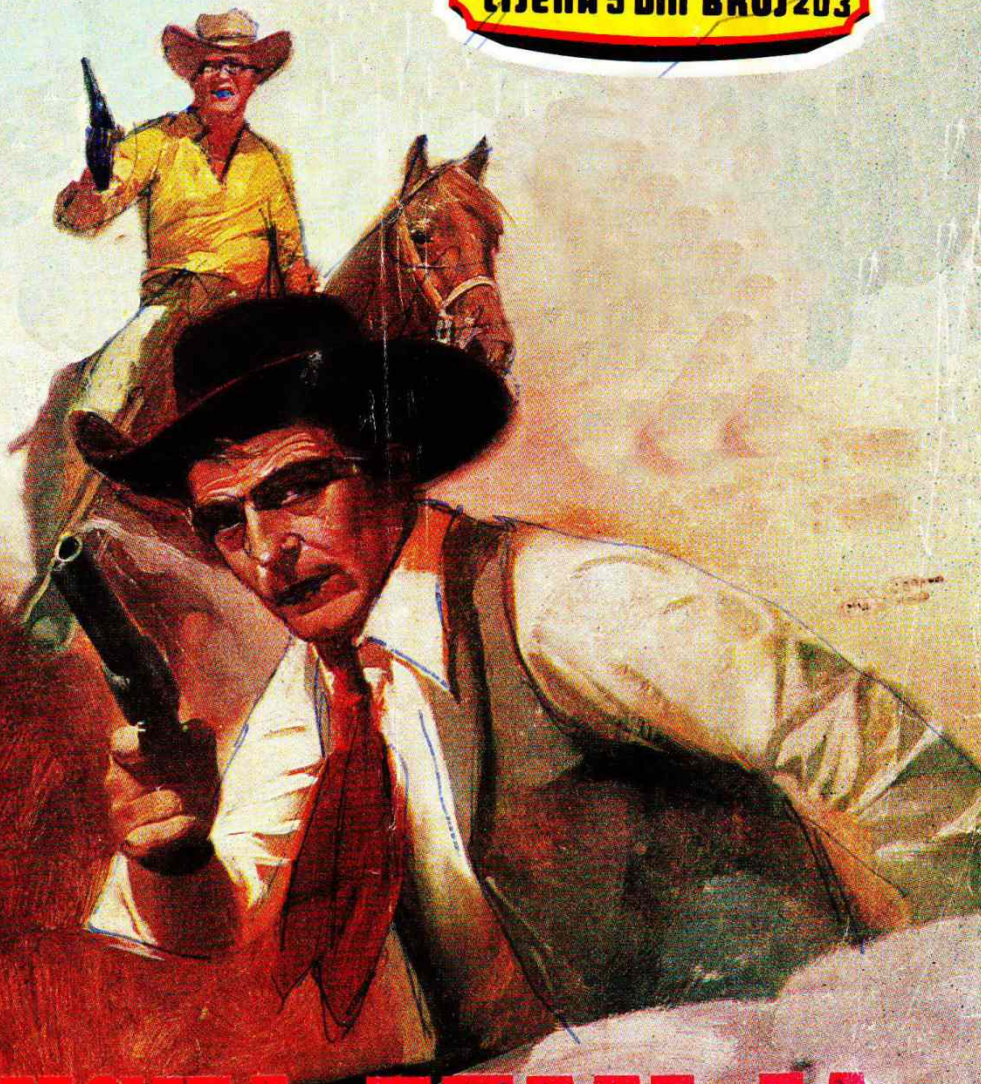

WESTERN ROMAN

LASO

CIJENA 5 DIN BROJ 203

PUSTA ZEMLJA

LOUIS L'AMOUR

PUSTA ZEMLJA

»Laso« Nova serija 1977.

Louis L'Amour: PUSTA ZEMLJA

Naslov originala: THE EMPTY LAND

(Copyright: Bantam Books, Inc.)

Recenzija: Gordana Mikulić, profesorica

Prijevod: Diana Bourek

Urednik: Marcel Čukli

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja
NISP »Vjesnik« Zagreb Ljubice Gerovac 1 — Glavni i
odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak OOUR No-
vinsko revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik« Za-
greb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1977.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA Zagreb

Pretplata po broju 5 d

(Pretplata se prima na onoliko brojeva koliko želi pretplatnik). Uplata na
račun 30101-833-42 »Vjesnik«

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 10.00, SFRS 2.00, HFL 2.00

**Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF
74.00 SFRS 36.00 HFL 37.00 US\$ 15.00**

**Uplate na devizni račun: 30101-620-37-32600-256 Privredna banka Zagreb (za
»Vjesnik«)**

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata
za prosvjetu kulturu i fizičku kulturu SRH Broj 9935/1 - 1973 - od 26 XI 1973

I

U jesen 1824. godine jedan se traper umorno uspinjao suncem opaljenom kosom. Cilj su mu bila pošumljena brda koja su počinjala upravo iza idućeg klanca. A u njemu je bilo grmlja, poneko drvo i vode.

Lovac na krzna zastao je da se odmori u sjeni krošnje usamljenog stabla. Na kosi je pronašao i raspuklinu u stijeni, dovoljno duboku da u njoj zapali vatru i pristavi lonac s vodom za kavu.

Sjedeći uz hrpicu žeravice koja se gasila, traper je zamišljeno propuštao kroz prste sitne kamenčiće koje su kiše isprale sa stijene. Jedan je zasjao. Obrnuvši ga među prstima, ugleda metalnu boju zlata.

Lovac nikada nije vidio tu plemenu u kovinu, osim vjenčanog prstena svoje majke. Tako sada nije bio siguran... Strpao je grumenčić u džep i, kada je krenuo dalje, već ga je sasvim zaboravio.

Punih devetnaest godina nosio je taj grumen u džepu vjerujući da mu donosi sreću. Onda ga je prenio u kovčeg i u malom gradiću Missourija otvorio gostionicu. Oženio se i sagradio javnu staju... ukratko, zaboravio je na maleno, nepravilno zlatno zrno. A u tom je grumenčiću ležala strašna snaga, nešto nasilno i eksplozivno drijemalo je da bi se jednog dana probudilo u erupciji pucnjave i olova, zalivši krvlju Utah i Nevadu.

Krčma je nekadanjem lovcu donijela novac i blagostanje. Žena mu je rodila sina. Obogatio se 1849. opskrbljujući tragače za zlatom koji su krela-

li u Kaliforniju. Ali satim je došla i kolera i pokosila mu ženu i sina.

U godinama uspjeha i onima tuge, uvijek se prisjećao kraja kojeg su jednom davno obuhvatile njegove oči. Živo je osjećao dah vjetra, mekoću trave u uskom klancu, ugodne sjene velike krošnje, tihi žubor vode. Nije mogao zaboraviti ni snijegom pokrivenne vrhunce, kanjone crvenih stijena, ratnim bojama pokrite grudi indijanskog ratnika u nišanu duge kentucky-puške. Ne, to neće nikada zaboraviti.

I onda naposljetku prodao gostionicu i staju. Bio je već podmaklih godina ali još jak i neustrašiv.

»Poginut ćeš tamo, napolju«, upozoravali su ga, a on se samo smiješio.

Da... poginut će. U prašini pod rogovima ranjena bizona, od kandži velikog grizli-medvjeda ili sa strelicom u slabinama. Ili će sam, poput napuštene vode stada, na nekom brežuljku pružiti čoporu vukova posljednji otpor.

—o—

Nikada prije traper nije nikome spomenuo svoj grumen. Uradio je to jedne noći kada su podigli logor na obali Slatke vode. S njim su bila još četvorica, sve muškarci, ljudi na mjestu, pustolovi koje su prema Zapadu vukli osjećaji slični njegovima. Bili su svi zajedno, ali traper se obratio mladom Dicku Feltonu.

Felton je bio snažan, miran i neustrašiv mladić, čovjek kakvog bi traper poželio za sina. Zato je najprije njemu pokazao metalno zrno.

— Nema sumnje — reče Felton a on se razumio u te stvari — to je zlato. Označite tu parcelu i nemate o čemu brinuti.

Traper je zavrteo šakom i zrnce se zakotrljalo na dlanu:

— Pokazat ću vam, momci, to mjesto a vi dijelite kako vam drago. Od ove zemlje želim samo da me primi i da ovdje mirno živim.

— Prošlo je mnogo godina. Sigurni ste da se možete sjetiti?

— Za šumskog lovca to je kao otići do trgovine, na uglu ulice. Gdje si jednom bio, uvijek to možeš opet pronaći.

Ali stari traper nije doživio da opet vidi mjesto svojih snova. Odvojio se od ostalih u potrazi za lovinom i tada naletio na ratnike Ute. Uspio je ispaliti jedan metak, a onda se borio nožem. Izvijaajući ih i psujući na njihov jezik. Ratnici su ga se sjetili i prepoznali prema nosu. Kada je poginuo, skalpirali su ga.

Trava je još bila svježa od rose kad ga je Felton pronašao. Pokopali su ga na maloj uzvisini pod velikim cedrom, pod Feltonovim vodstvom nastavili put prema zapadu.

Sedam dana poslije Ute su ubili i Downeya, ali Felton, Cohan i Zeller uporno su putovali naprijed prema traperovoj planini. Znali su što moraju tražiti. S mjesta gdje je traper pronašao zrnce zlata pružao se pogled na planinski vrhunac i glečer. Bio je to najviši vrhunac u tom kraju.

Dan Cohan, Irac iz Dublina, došao je na Zapad s graditeljima željezničke pruge Union Pacific. Brzo je napredovao do dužnosti predradnika, a poslije je postao rudar. Nizozemac Zeller, polagan ali vrlo snažan muškarac, bio je jedan od onih koje ništa na svijetu ne može odvratiti od cilja kojeg si je postavio.

Od trojice muškaraca jedan je uvijek bio na straži, a druga su dvojica u jarugama i suhim koritima tragala za zlatom.

Prvih dana travnja Zeller je u svojoj tavi ugledao boju. Komadić zlata bio je hrapav, neizgladen što je pokazivalo da ga voda nije dovaljala iz velike daljine.

— Imam osjećaj da smo na tragu... poče Felton je večeri.

— Da, izgledi su dobri — nadovezao je Zeller.

Cohan sliježe ramenima.

— I prije smo nailazili na gruba zrnca.

Narednog dana u podne pronašli su to mjesto. Uska prosjeklina, trava, stablo. Na dnu, u potoku, bilo je zlata. Već u prvoj tavi ostalo je nekoliko povećih komadića. Zeller je nastavio uzvodno i kod raspukline na obronku odlomio uzorak. Bilo je zlata, ali vrlo malo. Nizozemac je nastavio uz jarugu, sve do njena izlaza. Nekoliko pokušaja ispiranja nije dalo ni zrnca zlata. To je značilo da se izvor nalazi negdje u samoj jaruzi.

Bili su to ozbiljni, oprezni i strpljivi ljudi. Bez groznice i uzbuđenja temeljito su pretraživali jarugu. Nastavili su rano u zoru slijedećeg dana, skrenuvši uz jedan odvojak plitka klanca.

Nešto prije podneva Felton je predložio da se odmore i sjeo na izvaljenu stijenu u sjeni velikog, starog cedra. Polako je napunio svoju staru, izgrizenu lulu i pripalio je.

Pažljivo je promatrao rubove klanca, vrebajući na bilo kakav pokret. Pogledao je prema zapadu, gdje se nalazio vrhunac s koga se spuštao blješteći ledenjak. Felton je zamišljeno kimnuo, nagnuo se u stranu i lakim udarcem o kamen istresao pepeo iz lule.

I onda ga je ugledao.

Donji dio stijene bio je sav protkan zlatom.

—o—

Bez riječi dobacio je jedan odlomljeni komadić Zelleru a Cohen je radoznalo prišao. Odmah su shvatili da su pronašli ono za čim su tragali. Dok je Nizozemac proučavao kamen, Felton je pronašao raspuklinu koju je spomenuo stari traper. A tamo je sve bilo protkano zlatom.

— Kakav kamen! — prigušeno uskliknu Cohen. Pravi dragulj!

Srca su im divlje udarala, a usta odjednom osušila. Razišli su se, lijevo i desno, uzimajući uzorke. Nije bilo sumnje pronašli su pravo nalazište.

Usprkos uzbuđenju, Felton se prisilio da mirno napuni lulu i opet je pripalio.

— Najbolje da odmah pođem u Carson — reče. — Prijavit ću česticu na naša imena, a potrebne su nam i namirnice.

— Ja ću tragati za glavnom žilom — kimnuo je Zeller. — Dan je bolji strijelac, on će biti na straži.

Cohan, koji je u tome imao prilično iskustva, još je proučavao prosjeklinu.

— Odavde se ne može procijeniti, voda je isprala ono najbolje — reče. — Kad prodremo unutra, onda ćete vidjeti.

— Upisat ću naša imena kao tri ravnopravna ortaka — predloži Felton.

— Znaš li što će se dogoditi? — upita Cohan. Dojurit će svi redom... oni do bri ali i oni loši.

— Začas će izniknuti grad — suglasi se Felton. — Moramo voditi računa o tome. Bit će najbolje da izaberemo mjesto, označimo ulicu i neke parcele.

Cohan se ogledao i onda pokazao zaravan, kojih dvije stotine metara niz kosu.

— Tamo... kako ti se čini?

Felton je kimnuo.

— Najbolje da odmah osedlam. Dug je put do Carsona.

Bila je to tiha, pusta zemlja, ispaljena suncem. Obronci planina na kojima su se nalazila tri tragača bili su ispresijecani tisućama klanaca u svim mogućim smjerovima. Prije mnogo stoljeća izdubili su ih planinski brzaci, potresi su ih ispremiještali a onda su nove vode prosjekle svoja korita.

Sljedeće tri sedmice Cohan i Zeller proučavali su teren, obilježili svoje nalazište, pazili na Ute i čeznuli za hladovitim šumama.

Onda se vratio Felton. Ujahao je u logor, a onda za njim dokotrljala su se dvojica velika kola natovarena namirnicama i ostalim potrepnostima.

Sat poslije Zeller je podigao ruku i pokazao prema dalekom oblaku prašine.

— Evo ih, dolaze.

— Dobro će nam doći ako se pojave Indijanci — upozorio je Cohan.

Vozač prvih kola skrenuo je zapregu u dolinu i tada ugledao niz pobijenih kolčića.

— Što je to? — upitao je.

— Buduća glavna ulica — objasn timeru Cohan — a ostalo su označene parcele za gradnju. Jeftino, svaka samo dvije stotine dolara.

Vozač je bio velik muškarac teška crna brka. Znali su tko je i bilo im je drago da je došao.

— Vi, momci, niste ništa propustili. — Nasmijao se i pokazao bičem prema jednom neiskolčenom prostoru. — Čini se da je onaj prostor slobodan?

— Može biti tvoj, Bukwalteru — nasmiješio se Felton.

Čovjek je spretno okrenuo zapregu i namjestio teška kola točno na mjesto gdje je želio. Onda je otvorio stražnju stranu kola i iznenadujućom lakoćom skinuo jedno od buradi. Na ogradu od kola objesio je malen limeni lončić na uzici.

— Deset centi gutljaj — predloži.

Cohan je spremno krenuo prema bačvici, ali krčmar naglo podigne ruku.

— Upravo sam se nečeg sjetio — reče. Big Thompson dolazi ovamo. Ako ste zaista pronašli dobro nalazište, bolje da ostanete trijezni.

— Tko je Big Thompson? — upita Felton.

— Taj nikada ne traži niti prijavljuje nalazište — objasn timeru Cohan. — Naprosto otme najbolje koje se pronađe u okolini. Ali to mu se ne može reći u lice, osim s izvučenim revolverom a da ti pri tome netko čuva leđa.

— Zar mu se nitko ne opire?

— Neki su pokušali ali bez uspjeha.

— Kad bi bar Matt Coburn bio ovdje — uzdahnu Buckwalter. — Ovo će biti grad za čovjeka njegova kalibra.

— Ovo je naš grad — reče Felton tihim ali oštrim glasom. — Ovdje ne želimo revolveraše.

— Sališ se? — upita Cohan grubo. — Dobro znam kakva će se gomila dovaljati ovamo. Nekoliko dobrih rudara, gomila dobronamjernih i poštenih početnika, ali mnogo više nasilnika, probisvijeta, kockara, ubojica, varalica... Bit će i žena koje se vuku iz logora u logor, a neke su od njih tako ogrubjele da mogu odjednom savladati dva muškarca.

— Upravo tako — suglasi se Buckwalter. — Jedno je što bi čovjek želio a drugo je što će dobiti.

— Želim da se izgrade crkva i škola — ustrajao je Felton. — Izabrat ćemo gradsku upravu, da provodi red i zakon.

Buckwalter je bespomoćno pogledao Cohan.

— Gdje ste pronašli tog dječaka? Cini se da još nije odrastao.

— On je dobar momak, Buck, i uvijek stoji iza onoga što kaže.

— U tom slučaju nadam se da je i dobar stijelac — promrmlja krčmar. — Ili neka brzo pošalje po Coburna.

Neko su vrijeme šutke promatrali dug, nizak oblak prašine koji se vukao pustinjom.

— Na neke od ovih koji dolaze ipak možeš računati, Felton — ponovo progovori Buckwalter. — Fife, izdavač novina, na primjer. Dolazi vukući za sobom štamparski stroj. On se uvijek bori za red i zakon a nema dlake na jeziku. Piše novine držeći podrežanu sačmaricu na stolu, nadohvat ruku.

Stotine naoružanih muškaraca dolazilo je pustinjskom stazom. Svi u čizmama, neobrijani, prljavi, divljeg izgleda. Vječne lutalice. Ako ovdje ne pronađu ništa za sebe, nastavit će prema nekom drugom nalazištu.

Pristizali su na konjima, kolima, svim mogućim prijevoznim sredstvima. U roku od jednog sata Buckwalter je ispraznio prvu bačvu i onda je za trideset dolara prodao kockaru; ovome je poslužila kao stol za kartanje. Jedan od pridošlica kupio je parcelu, izvjesio napis, podigao šator i odmah počeo prodavati opremu za kopanje.

— To je Jim Gage — prepozna ga Cohan. — Državni je činovnik i u zemljišnom uredu knjiži ili prodaje čestice. Čim je novo nalazište uknjiženo, on pokupi svoju robu i pretvara se u trgovca. A kada on ode, odavde, znat ćeš da se ne isplati dulje ostati.

— Odakle bi on mogao znati da je nalazište iscrpljeno? — začuđeno upita Zeller. — On je trgovac a ne rudar.

— Nagon! — Buckwalter se nasmije. — Kad sve pođe ukrivo, odjednom primijetiš da ga više nema.

U sumrak oko nalazišta bilo je već oko tri stotine ljudi koji su njuškali unaokolo ili nešto gradili. Od dvadeset čestica koje je Zeller iskolčio namijenivši ih gradnji dvanaest je prodano a dvije su već bile i preprodane po višoj cijeni.

Četiri su jahača skrenula na buduću, zamišljenu cestu i polako pojahala prema mjestu gdje su sjedili Zeller i Felton. Na čelu se nalazio visok, vrlo snažno građen muškarac. Na obraslom licu sjale su malene, tvrde oči.

Dan Cohan istupi iz mraka, držeći u rukama vinčesterku uperenu u trbuh prvog jahača.

— Tražiš li nešto, Thompsonsone?

Gorostas ga oštro pogleda, ali Irac netremice izdrži pogled. Thompson tada obrati pažnju Feltonu, koji je također podigao pušku. Nešto dalje, Zeller je odmaknuo pokrivač kojim je bio žagrnut i pokazao cijevi teške sačmarice.

— Tražimo mjesto da bismo se ulogorili — nasmiješi se Thompson. — Ne podnosim buku i metež i mislio sam da će ovdje biti mirnije.

— Ova zemlja je iskolčena i prijavljena, Thompsonsone.

— Mi se želimo samo odmoriti i prespavati.

— Prije nekoliko mjeseci, u Placerville, jedan ti je Šveđanin dopustio da prespavaš na njegovoj čestici. Ujutro ga više nije bilo... tvrdio si da ti je prodao nalazište i otišao. A ja sam bio jedan od onih koji su ga poslije pronašli i zakopali.

— Ponovi to još jednom i ubit ću te!

— Rekao sam i ponovit ću. A sada se okreni i odjaši. Brže!

Thompson ga je mrko pogledao, a onda pljune u prašinu i polako okrene konja. Ostali su ga nevoljko slijedili.

— Ubit će te bude li imao prilike -- reče Zeller.

— Moramo izabrati šerifa. — javi se Felton. — Ne možemo trpjeti takvo nasilništvo.

— Nitko se neće primiti šerifovanja — odmahne Cohan — kada se pročuje da su ovdje Big Thompson i Peggoty Gorman. Tko zna koliko su predstavnika zakona ta dvojica dosad umorila.

— Tada ćemo ih otjerati iz grada.

— Ne pokušavaj to, Dick! Znam da si neustrašiv i dobar strijelac, ali za tu dvojicu nisi dovoljno brz.

— A taj Coburn o kome ste govorili?

— Ako itko, onda je to on.

— I tada će postati drugi Thompson.

— Ne! Matt Coburn neće — reče Buckwalter. — Dajem svoj život da neće... zapravo, moj mi život više i ne pripada. Dugujem ga njemu.

Felton se zamišljeno okrene prema »gradu«. Već je bio podignut golemi šator iz kojeg su dopirali svirka i zveckanje čaša; konopi još nisu bili pravo zategnuti a unutra su se već na kocki proigravale velike svote.

— Evo, imaš svoj grad — nasmijao se Cohan.

— Potrebno nam je gradsko vijeće. Predlažem Buckwaltera.

— I Gage bi bio dobar, ako pristane.

— Hoću da i ti sudjeluješ, Dan — reče Felton.

— Uzmi Zellera. On je pametniji i oprezniji.

— Ne — usprotivi se odlučno Nizozemac. — Ne poznajem te ljude. A ja želim raditi.

— Tko još?

— Fife, ako pristane. Ako ne, možda će predložiti prave ljude.

Felton je raširio ruke:

— Moramo pronaći i ime...

— Prema sadašnjem izgledu — Cohan se nasmije — pada mi na um samo jedno: Zbrka.

— Confusion? Zašto ne? Ali, vidjet ćeš, za nekoliko dana sve će biti drugačije.

Cohan zabrinuto zavrta glavom, ali ništa ne reče. Ljudi s istoka ne mogu shvatiti te stvari čak i kada su pametni i sposobni kao Dick Felton. Istina, gradovi koje podiže zlatna groznica tako su nevjerovatna i luda pojava da je teško povjerovati vlastitim očima. Tek kada čovjek upozna nekoliko njih...

U cik zore stiglo je još nekoliko kola natovarenih rastavljenim barakama i kućama. Istovarene su i sastavljene nevjerovatnom brzinom i začas je tu bilo nekoliko trgovina i krčmi koje su poslovale kao da se na tom mjestu nalaze već godinama. Budući da su imali novca od prodaje čestica, Felton je unajmio trojicu kopača za rad na nalazištu. Zeller ih je poveo do prcsjekline, a Felton i Cohan smjenjivali su se na straži. Kada je završila njegova smjena, Felton je pošao u »grad« da potraži štampara Fifea. Nalazio se

pred njegovim šatorom kada je desetak metara dalje došlo do pucnjave.

Na ulazu u golemi šator koji je služio kao kockarnica pojavio se čovjek okrvavljen kockulje s revolverom u ruci. Zateturio je, pao u prašinu, pa pokušao ustati, ne ispuštajući oružje. Iz šatora je iskoračio visok, lijep, dobro odjeven muškarac hladna i okrutna lica. Prije no što se ranjenik uspravo, kockar je pažljivo nanišao i prostrijelio mu glavu.

Felton je već zakoračio naprijed, ali ga jedna ruka ščepa i tvrdo stegne njegovo rame.

— Nemojte! — reče Fife. — Znam kako vam je, ali tu se ništa ne može. Ubio bi i vas.

— Ali, posrijedi je umorstvo!

— Tiše, sine. I ovaj drugi je bio naoružan, a to je u nas dovoljno da borbu proglasimo poštenom. Upamtite: čim opasete oružje, postajete lovina na koju se bez odgovornosti smije pucati. A ovaj strijelac, to je kockar Nathan Bly.

— Nathan Bly? Ovdje?!

— Zašto ne? Namirisao je zlato, sinko, a izvrstan je kockar. Pokojnik je vjerovatno pomislio da ga može uhvatiti pri prevari. Ako je to i namjeravao, Nathan ga je spriječio. Zauvijek! A što je najgluplje, zaista nije mogao uhvatiti Nathana pri prevari. Ne da on to ne čini, ali suviše je spretan da bi to itko primijetio.

Felton ude u šator. Na sklopivu stolu bila su poredana velika drvena slova:

...LJUDI UBIJENO PRVOG DANA!

— Broj sam izostavio. Još se štošta može dogoditi do noći.

— Fife, nastojim pronaći odgovorne ljude za gradsko vijeće. Hoćete li se pridružiti?

— Ne, sinko. Želim biti nezavisan da bih mogao i vas optužiti ako imate krivo. Budete li imali pravo, i to ću objavit.

Kroz debele naočale promatrao je slova.

— Ne znam baš mnogo; a nisam ni pročitao sve one knjige koje sam trebao... Ipak, imam svoje mišljenje o tome što je pošteno a što nije i to uvijek objavljam. Ovu tiskarsku prešu dobio sam od izdavača koji je umirao od

metka dobivenog iz zasjede. U zamjenu za tiskaru zatražio je samo obećanje da će ga pristojno ukopati i uvijek objavljivati samo istinu. I uvijek se trudim da ga ne iznevjerim.

— Drago mi je da je tako, i ako ikad pomislite da sam uradio nešto što ne valja, vi to objavite. Fife, ovdje je potreban zakon. Preporučili su mi čovjeka po imenu Coburn.

— Ne!

— Ne? — Felton se iznenadio.

— Matt Coburn je pravi muškarac, najspretniji strijelac kojeg znam, a vidio sam ih mnogo, ... i, što je najvažnije, nepogrešiv je u procjeni...

— Ako je tako, zašto ne?

— Zato što mi je Matt poput sina. Znam što bi mu uradilo ovo razbojničko gnijezdo... Bez krvi ga ne bi mogao ukrotiti, a ne želim da Matt ikada više bude primoran ubijati.

Četvrtog dana Dick Felton je posudio plug, upregao konje i iskopao jarku s obje strane ceste. Onda je vukući teški trupac, izravnao cestu koliko je to bilo moguće. Cohan mu je rekao da to nikome nije potrebno, jer svi žele samo bogatstvo pa da što prije odu. Izdavač Fife napisao je uvodnik o ravnjanju i zamolio stanovnike da ne bacaju boce na cestu.

Potkraj petog dana moglo se izbrojati ukupno sedam pucnjava u kojima su poginula dva muškarca. Još je jedan ubijen nožem. Neki Wilson prodao je polovicu svog nalazišta Big Thompsonu i onda netragom nestao.

— Umorio se — izjavio je gorostas svečano. — Vratio se u Washoe.

Svake je noći odjekivala revolverska pucnjava, ljudi su se borili i gorurili, a jedan koji je izgubio na kartama, zapalio je kockarnicu.

Pet kilometara ispred grada netko je zaustavio i opljačkao poštansku kočiju, prvu koja je krenula za Confusion.

A onda je u grad ujahao Matt Coburn.

II

Bilo je svježe jutro, sunce još nije izašlo kada je projahao ulicom i zastao na vrhu kose, da bi promotrio naselje i okolinu.

Nedaleko od tog mjesta Felton je vadio uzorke na zemljištu nazvanom Otkriće II, drugoj čestici koja je pripadala njemu i njegovim drugovima. Čuo je udarce kopita, okrenuo se i ugledao iznad sebe jahača.

Bio je to mlad muškarac, visok poput Feltona ali snažniji u ramenima i grudima. Glavu mu je pokrivao izlizan crni šešir, a ispod crnog kaputa nazirala se isprana crvena košulja. Jedan je revolver nosio u koricama, a drugi zataknut na pojas.

— Ima li štogod? — upitao je došljak.

— Ovo se nalazište zove Otkriće — reče Felton kratko. — Nije loše.

— Ako je ovo Otkriće, onda se vi zovete Felton.

— Tako je — nestrpljivo će Felton. — Znači li vam to nešto?

— Samo prolazim — reče stranac. — Zanimaju me novi gradovi, bez obzira koliko traju.

— Ovaj će potrajati.

— Možda. Ne možeš se pouzdati u zlato i srebro... sad ih ima, sutra više ne. Jedan rudnik ne čini grad...

Felton je ljutito zaustio da nešto kaže ali se predomisli i opet dohvati pijuk. Stranac se nasmijao i pokazao prema dalekoj planini, na kojoj se presijavao glečer.

— Svida mi se. Mislim da ću poći onamo.

I Felton je tih dana često pogledavao prema planini.

— Ima li tamo koga?

— Sumnjam — odvrati Felton. — Priča se o nekoj ženi i ranču u podnožju planine, ali ja u to ne vjerujem. Ovo je zemlja Utaha.

— No, kada su u pitanju žene, nikad ne znaš. Za svašta su sposobne.

Kimnuo je i odjahao, a Felton se vratio u logor gdje je Cohan pripremio doručak.

— Eto, upoznao si ga.

— Koga? Nije se ni predstavio.

— Bio je to Matt Coburn.

—o—

A Matt Coburn je već ostavio gradić iza leđa i jahao prema Dolini zmijske staze. Uvijek je išao svojim putevima, uvijek nasumce i bez određena cilja.

Ali, zar je doista uvijek bilo tako? Nije li kao dječak žarko želio postati pravnik? Teško je uštedio novac i kupio velik, crno ukoričen pravni priručnik... gdje li je završila ta knjiga?

I rat bijaše cilj svoje vrste, a poslije njega počelo je lutanje: vozač teretnih kola... pratilac poštanske kočije za Wells Fargo...

Pet mjeseci prošlo je bez nepravilika a onda su ga jedne noći ipak iznenadili. Bacio se na zemlju i počeo pucati. Kada je sve bilo završeno, u svom je tijelu nosio dva metka. Jedan je napadač bio mrtav, drugi teško ranjen, a trećega je uhvatio kod konja i doveo u grad u poštanskoj kočiji, onoj istoj koju je pokušao opljačkati.

Sedmicu poslije ustao je iz postelje i izišao na ulicu. Tamo ga je dočekala smrknuta trojka, prijatelji napadača na kočiju. Opkolili su ga i očekivali da će početi moljakkati za život. Umjesto toga trgnuo je revolver i ubio dvojicu, a treći je pobjegao noseći tane u tijelu.

Coburnu je bilo dosta Arizone, pa je pošao za Kolorado i našao posao kauboj. Četiri mjeseca kasnije sudjelovao je u gonjenju jednog stada kroz Teksas. Nedaleko od Dodgea napali su ih Kiowe i bijeli kradljivci stoke. Rastjerani su uglavnom zahvaljujući Coburnu, a dva su ratnika glavom pratila taj pokušaj. No Kiowe nisu zaboravili Matta Coburna. Kad je nekoliko mjeseci poslije prošao istim krajem, sada goneći vlastito stado, napali su ga svom žestinom, željni osvete. Coburn je ostao bez svega, izvukavši jedva živu glavu.

Da bi se prehranio, nekoliko je mjeseci obavljao posao šerifa u jednom govedarskom gradiću i za to vrijeme nikad nije povukao revolver. Kauboji su znali da je i on bio gonič, pa su ga poštivali i slušali.

Međutim, nehmirna duha. Matt se nije mogao zadržati na jednom mjestu; dijelom zato što ga je uvijek zanimalo što se to nalazi na planinama ispred njega, dijelom zato što je znao što ostavlja u gradovima iza svojih leđa. Nisu to bila mjesta ugodna za život niti bi ljude u njima mogao ubrojiti među prijatelje.

Sada je, eto jahao pošumljenim brežuljcima. U dolini, ispod njega, vidio je gotovo sasvim zaraslu stazu koja je vodila ka Dolini zmija.

A onda je ugledao ženu.

Ona njega još nije primijetila. Jahala je rđana koji je imao veliku bijelu zvijezdu na čelu. Izvukavši dvogled, Matt otkrije da je u pitanju djevojka. Preko koljena ležao joj je karabin, kao da očekuje da će ga morati uskoro upotrebiti.

Upozoren time, Coburn polako pregleda teren.

Ni kilometar ispred djevojke dva su kauboj gonila maleno stado. Kauboj? Prepoznao je Kida Curtisa, kradljivca i revolveraša. Drugi je bio Skin Weber, čovjek koji se nikada nije našao u poštenu društvu. Djevojka ih je slijedila i Matt pomisli kako bi bilo dobro da i on prisustvuje susretu kada do njega dođe. Promatrao je teren u smjeru kretanja goveda, pronasao jarugu kroz koju stado je moralo proći i onda je u velikom polukrugu odjahao onamo.

Goveda su bila dobro uhranjena. Dva su ih jahača utjerala u jarugu i zastala.

— Netko dolazi — reče Weber.

Nešto dalje, u gustom grmlju Matt se nasmiješio. Weberov konj je nanjušio njegova konja, ali probisvijet i kradljivac nije nikoga očekivao ispred sebe već uvijek za svojim petama.

Curtis se vratio nekoliko metara i pogledao niz stazu.

— U pravu si. Mislim da je to ona Shanonova djevojka. Skin, valjda ne namjeravaš pucati...?

— Kid, ti si prava luda — nasmijao se Weber. — Tko će pucati na jedinu ženu u ovom pustom kraju i još k tome lijepu?

— Skin... čuvaj se! U ovoj zemlji nitko ne dira žene. To je opasnije no da imaš zvečarku pod šeširima.

Weber se suho nasmijao.

— Daleko je od kuće a nema muža koji će brinuti što je s njom.

— Ali ima nekoliko kauboj — upozori Curtis zabrinuto. — A mi smo ostavili trag jasan kao dan.

— Odavde dalje neće biti nikakva traga.

Ušutjeli su i čekali.

Djevojka je ujahala u jarugu i našla se pred cijevima njihovih revolversa. Bilo je prekasno da podigne pušku.

— Tragala sam za svojom stokom — reče mirno glasom. — Neka su goveda odlutala...

— Nisu odlutala — nasmijao se Skin — već smo ih mi otjerali. Kopači će zlatom platiti svaki kilogram mesa.

— To su moja goveda, gospodo, i ja ću ih otjerati natrag na ranč — odgovori djevojka čvrstim glasom.

— Vi zaista ne želite biti razumni. — Skin vrati revolver u korice. — Kid, ako se ova mala samo pomakne, pucaj joj u rame ili u koljeno. Još će biti upotrebljiva. Idem po nju.

Coburn nečujno iziđe iz stijene koja ga je krila. Puška je ostala u navlaci na sedlu, a revolver nije izvukao.

Skin skoči s konja i krene prema djevojci.

— Skin — reče Curtis u tom času — bit će gužve...

— Ah, sve se one opiru samo do časa kada shvate tko zapovijeda...

— Skin! — Oštrina Curtisova glasa zaustavi Webera. — Budalo! Ovdje je još netko!

Weber se polako okrene. Nije bio iznenađen već samo ljutit zbog ometanja.

— Odakle si ti ispaao?

— Skin čuvaj se! — Zabrinutost Curtisova glasa ipak ga je otriježnila ali još je gorio od nestrpljivosti da se što prije dočepa djevojke.

— Tko si da si nestani dok još možeš — procijedio je.

Matt počeka još nekoliko beskonačno dugih sekundi i onda reče:

— To sam namjeravao vama predložiti. Ali sada, kad znam što si namjeravao s tom djevojkom, nije mi do toga suviše stalo. Lešinari će se ionako jednog dana hraniti vama, momci. Što se mene tiče, može to biti i danas.

Weber se iznenađa zabrinuo. Taj je čovjek bio suviše hladnokrvan i miran i pun samopouzdanja. Možda nije sam? Nije čak ni povukao revolver, a to znači da se pouzda u svoju brzinu. No i Weber je bio stručnjak za povlačenje, zato odbrusi:

— Malo smo se zabavljali. Ne smetaj nam!

— Ukrao si i stoku ove gospođice, Skin — reče Coburn mirno. — Ti si lopov a traže te već i zbog krađe konja i ubojstva iz zasjede te pljačkanja pijanih i nemoćnih ljudi.

Skin ustukne. Shvatio je da ga čovjek namjerno izaziva i to u njemu uguši svaku želju za borbom.

— Skin — prošapće Curtis tako tiho da ga je samo on čuo. — To... to je Matt Coburn.

Djevojka je sa čuđenjem gledala kako preplanulo lice razbojnika mijenja boju a ruka se polako i pažljivo odmaknula od drška revolversa. Otvorio je usta, ali nije mogao progovoriti ni riječi. Umjesto njega javio se Curtis:

— Mister ako vaša ponuda još vrijedi, mi bismo odjahali.

— Dobro. Ako to želite... idite.

Curtis je pošao do svog konja, uzjahao i tek se tada okrenuo. Weber je još stajao na mjestu, a lice mu je sada oblilo tamno rumenilo.

— Skin! Nemoj ni pokušati!

Weber je još trenutak oklijevao, a onda se polako okrenuo. Kada su on i Curtis izjahali iz jaruga, Coburn je pošao za njima pazeci da nešto ne pokušaju. Gledao je za njima još neko vrijeme i onda se vratio do djevojke.

— Gospodine Coburne, htjela bih vam zahvaliti.

Tek ju je sada pravo pogledao i otkrio da je prekrasna. Kosa joj je bila zagasito smeđa a oči samo nešto svjetlije. Za djevojku bila je prilično visoka.

— Pomoći ću vam da ih otjerate natrag — reče.

Okrenuli su maleno stado kada su se na stazi pojavila dva jahača nemilice tjerajući konje. Ugledavši djevojku i Coburna zaustavili su ih gotovo u mjestu. Jedan je bio mlad, naizgled nasilan i pun sebe. Jedan od onih koji ne znaju da revolver ne čini revolveraša.

— Sve je u redu — reče Coburn starijemu.

— Gdje su? Jeste li ih ubili? — nasrtljivo će mladi.

— A zašto bih?

— Dali su vam goveda i vi ste ih pustili da samo tako odu? To su bili Kid Curtis i Skin Weber, siguran sam. Vidio sam ih jučer u blizini ranča.

— Pogrešno su pročitali žig na govedima — podrugnuo se Coburn ozbiljna lica. — Ispričali su se.

— I vi ste ih pustili? Ja bih...

— Tada bi, vjerojatno, pokupio nekoliko taneta — reče stariji muškarac mirno. — Hvala vam, Coburne. Prištedjeli ste nam mnogo neprilika.

— Sve je u redu — nasmiješio se Coburn. — Nastavljam svojim putem.

— Čekajte — reče djevojka brzo. — Zovem se Laura Shannon i vlasnica sam ranča LS. Za sada još nemam mnogo kauboja, ali kuhar je dobar pa vas pozivam na ručak. Ovo su Joss Ringgold — predstavi starijeg muškarca — i Freeman Dorset.

Coburn je oklijevao. Nije mu bilo do društva, navikao je na osamljenost i gotovo se bojaio zblizavanja.

— Najbliži restoran nalazi se u Confusionu — nasmije se Joss. — A u nas je hrana sigurno bolja.

— Dobro — reče Coburn i istog časa požali. Zar je jednom sam sebi pripremio obrok, u miru ga pojeo i zbog toga nikome nije ostao dužan nikakve zahvalnosti.

— 0 —

Potkraj sedmog dana u Confusionu je bilo pet saluna pod šatorskim platnima a gradila su se i dva nova od dasaka. Tri trgovine, kovačnica, dva hotela, također u velikim šatorima, jedno zabavište i tridesetak najrazličitijih nastambi za stanovanje — eto to je grad. Oko njega još je stotinjak ljudi logorovalo bez ikakva skloništa.

Tog dana sastalo se gradsko vijeće i izabralo šerifa. Bio je to velik, cijeljen i dobro poznat čovjek po imenu McGuinness, nekad profesionalni vojnik.

— Sada se osjećam bolje, Dan — reče Felton poslije. — Napokon će ovdje poštovati zakon. McGuinness je momak na mjestu.

Zeller i Buckwalter su šutjeli, a Cohan odgovori tek kada je pripalio cigaru:

— Bit će sretan ako preživi ovu sedmicu.

— Nemaš pravo tako govoriti — pobuni se Felton.

— Dan je u pravu — reče Buckwalter. — Ne možeš si predložiti što se sve ovdje sprema. McGuinness je dobar čovjek i ovo nije zaslužio.

— Što to, do vraga, nije zaslužio? O čemu vi govorite?

— On nije dovoljno okorio, Dick. Hrabar je, ali to nije dovoljno. Čak i spretnost u baratanju oružjem nije dovoljna. Čovjek mora i sam biti pokvaren da bi obuzdao ovu gomilu.

— Pobili su predstavnike zakona u dvadeset ovakvih naselja — ustvrdi Buckwalter.

Ljut na svoje prijatelje, Felton ih napusti i pođe na nalazište. Do tada su spavali pod vedrim nehom, ali su upravo tog dana počeli kopati u obronak jaruge. Tu će izdubiti jednu prostoriju a drugu će napolju nadozidati od kamenja.

U Confusionu počela su se tu i tamo pojavljivati svjetla. Čula se svirka pijanina i muzičkih automata, poneki pijani uzvik i usiljeni smijeh lakih djevojaka.

McGuinness će držati situaciju u svojim rukama, Felton je u to bio uvjeren. Novi šerif je za vrijeme građanskog rata bio narednik, zapovijedao je grubim ljudima, dobro je baratao oružjem.

Iznenada je netko predorno uzviknuo i uobičajeni zvuci bili su presječeni tutnjavom hica, a odmah zatim ispaljeno ih je još nekoliko. Felton požuri prema cesti, ali ga Cohan šćepa za ruku.

— Stani!

— Ali ovo nije bio neki pijanac već borba revolverima — reče Felton. — Možda je McGuinnessu potrebna pomoć...

— Možda, ali, ne idi dolje ako nisi naoružan i spreman za borbu.

— Ja bih to odgodio za jutro — reče Zeller.

Pucnjava je prestala, ali su ljudi dolje u mjestu nešto doživljali. Odozdo su se približavali koraci, pa je Cohan pošao po puške i podijelio ih prijateljima.

Dolazilo je nekoliko ljudi a jedan od njih, sudeći prema rastu, morao je biti Big Thompson.

— Dosta, ljudi — javi se Felton — Ne prilazite bliže.

— Niste baš gostoljubivi, gospodine Feltone — podrugnuo se gorostas. Feltona razjari pomisao da taj razbojnik baš nikoga ne cijeni. — A mi smo došli da vam podnesemo prijateljsku ponudu. Mene i moje prijatelje zanima biste li nam prodali udio u vašem nalazištu.

— Zar ste poludjeli? — grubo će Felton.

— Mislio sam da ćete se predomisliti — otegnuo je Thompson — s obzirom na to kako se situacija ovdje mijenja.. otkad nemate šerifa i ostalo...

— Imamo mi šerifa!

Thompson je zahihotao.

— Imali ste ga! No, učinio je grešku kad je pokušao povući revolver na mene. A to je velika greška.

— Ubili ste ga?

— A što sam mogao? — Upita Thompson, nevina izraza na licu. — Smetao nam je dok smo se zabavljali, a kad smo ga izgurali, povukao je revolver. .. Razmislite ljudi, naša je ponuda stotinu dolara za četvrtinu svih dobitaka na vašem nalazištu.

— Stotinu! Lud si! Ovo nalazište vrijedi milijun dolara!

— Možda... a možda i ne. Zar zlato vrijedi i mrtvima?

Metalni zvuk zapetih obarača jasno se čuo u noćnoj tišini.

— Dosta Thompsona! Čuli smo tvoj prijedlog i sada nestani. prije nego što te sredimo onako kako si ti šerifa.

Gorostas se nasmijao, okrenuo i polako pošao nizbrdo, a ostali su ga vjerno slijedili.

Nekoliko je minuta prošlo u potpunosti tišini, a onda Zeller reče:

— Moramo nešto poduzeti...

— 0 —

U zoru su na nalazište došli Buckwalter, Gage, Wayne Simmons i Newton Clyde. Simmons je upravljao službom poštanskih kočija i teretnih kola, a Clyde je bio predstavnik poštanske kompanije Wells Fargo.

— Pozdravite Coburna — reče Clyde bez pozdrava. — On zna kako valja s takvom ruljom.

— Ne — odrezao je Felton oštro. — Njega ne želim ovdje.

— Što ti predlažeš, Buckwalteru?

— Dakle... ako ne možemo dobiti Coburna, preostaje još Calvin Bell. Čuo sam da je u Durangu. On je ukrotio nekoliko gradova u Kanzasu.

Tri su jahača pristizala putem. Vodio je snažan prljav i neobrijani muškarac. Ostala dvojica bili su mladići, mršavi poput pruta, ali ljudi podmukla i opasna izgleda.

Stariji zaustavi konja i pogleda skupinu ozbiljnih ljudi.

— Čuo sam da je potreban šerif, pa sam došao... Preuzet ću posao sa svojim momcima. Mi ćemo ukrotiti ovo gnijezdo. Zovem se Hick Sutton, a ovo su moji sinovi, Sam i Joe.

— Ne — reče Felton.

— Čekaj, Dick! — Cohan podigne glavu. — Odakle vam uvjerenje da možete smiriti Confusion?

— Smirili smo mi već nekoliko takvih gradića. Tražim dvije stotine mjesečno a po stotinu za svakog dječaka.

— Nije ni malo — primijeti Gage.

— Mislim da ste u neprilici, a mi vas možemo toga osloboditi. Zar je onda išta skupo?

— Jeste li kada čuli za Big Thompsona?

Sutton se iskesi.

— Znači ovdje je. Sredit ću ga.

— Dobro — odlučio Clyde. — Otjerajte Thompsona i Peggotyja Gormana i mjesto šerifa je vaše.

Sutton pogleda ostale.

— Suglasni?

Svi su kimnuli a onda to, protiv volje, učini i Felton.

Sutton potjera konja, ali se onda nečemu dosjeti:

— Dodajte mi šerifsku zvijezdu. Možda će mi zatrebati.

Cohan mu pruži McGuinnessovu zvijezdu i trojka, smijući se odjaše.

Felton, Cohan i Zeller pošli su na rad u nalazište, a ostali su se vratili u grad. I svaki pojedini od njih neprekidno je osluškivao, očekujući da će započeti pucnjava.

— Ostali smo bez mesa — sjetio se Cohan. — Jedan od nas morao bi otići i uloviti kakvu divljač.

— Čuo sam da zapadno odavde postoji neki ranč — primijeti Felton — Možda bismo mogli kupiti pola teleta ili nešto slično.

Cohan namigne Zelleru:

— Čuješ li? I on je čuo tu priču!

— Kakvu priču? — Felton pokuša odglumiti iznenađenje.

— O prekrasnoj djevojci koja vodi usamljeni ranč. Hej, Dick, na putu si da postaneš bogat čovjek pa je bolje da se držiš podalje od djevojaka. Uskoro će te progoniti.

Felton je ljutito osedlao i odjahao. a ostali su se smijuci dali na posao.

Gradić se polako budio. Sva prašnjava dokotrijala se poštanska kočija, iz koje se izvuklo nekoliko muškaraca i žena. Bez mnogo uspjeha pokušavali su poravnati izgužvanu odjeću a lica su bila umorna i neispavana.

Bilo je svježje, gotovo hladno. Ispružen na nogostupu ispred saluna Bon-Ton, spavao je jedan pijanac a drugi se ispružio ispod nekih kola.

Žvačući ugaslu cigaru Wayne Simmons je promatrao pridošlice. Vozar je skočio sa visokog sjedišta, prišao mu i tiho rekao.

— Vidio sam ga opet... pratio nas je i promatrao, ali se nije približavao. Mislim da čeka neku vrijednu pošiljku, zlato ili slično.

— Dobro. Pribavit ću ti naoružanog pratioca.

— I to sposobnog — upozori vozar. — Za sada mi se još ne gine.

Iz Buckwalterova saluna izišao je poslužitelj i počeo mesti nogostup. Iza njega pojavio se visok, vitak muškarac u dobro krojenom sivom odijelu. Polako je pošao cestom i zastao uz Simmons:

— Zdravo, Nathane — reče Simmons. — Kako su te karte služile prošle noći?

— Uvijek me dobro služe, Wayne. Ja sam oprezan a karta odmah prepoznaje stručnjaka.

Promatrali su putnike koji su žurili u restoran, a onda kockar izvuče cigaru iz usta i reče:

— Prije nekoliko minuta primio sam poruku.

— Poruku?

— Od šerifa. Poručio je da od danas deset posto svih prihoda od kocke treba biti isplaćeno šerifu ili njegovim pomoćnicima.

— To mi je prva vijest!

— Pretpostavljam sam to. Drago mi je da gradsko vijeće nema ništa s tom ucjenom. Zapravo, nemam ništa protiv plaćanja određene svote koja će poslužiti za izgradnju nogostupa, čišćenje grada i slično ali ne trpim ucjene.

— Razgovarat ću sa šerifom. I to odmah.

Nathan Bly se gotovo neprimjetno nasmiješio.

— Uradi to prije no što pokuša ubrati novac. Ne želim prijeti pod u svojoj kockarnici.

Bly se okrene i odseće, vitak, elegantan i vrlo opasan. Simmons zabrinuto kimnu glavom i uđe u restoran, da bi ispio jutarnju kavu. Ušao je Buckwalter i po izrazu njegova lica moglo se zaključiti da je već saznao za tu novost.

Razgovarali su o tome dok su doručkovali.

— Uostalom, što nas se to tiče? — zaključio Buckwalter. — Ako Sutton uspije izvući novac od Blya, onda ga je i zaslužio.

— Ne sviđa mi se to, Buck. Nimalo mi se ne sviđa.

III

Dick Felton je nakon kratka lutanja pronašao put prema ranču LS i njime je kasno prijepodne stigao do zgrada ranča. Pred kućom je ugledao konja koji mu se pričinio poznatim, ali tome nije pridavao pažnje. Sjahao je u času kada se na ulaznim vratima pojavila djevojka.

— Oh... ja sam Laurie Shannon. Što želite?

Felton se iznenada zbunio.

— Ja sam iz Confusiona... htio bih kupiti nešto mesa...

Pomakla se u stranu.

— Izvolite, udite. Upravo je gospodin Coburn u mene na kavi.

Čuvši to ime Felton zastane. Bio bi se vratio da djevojka već nije pošla u kuhinju. Začas se vratila noseći još jednu šalicu.

— Gospodin Coburn... Gospodin...

— Felton, Dick Felton. Ja sam jedan od vlasnika Otkrića.

— Mislim da smo se već susreli — reče Coburn.

Sjedio je miran i opušten. Felton se, naprotiv, osjećao vrlo neugodno. Naglo je sjeo.

— Kako teku stvari u Confusionu? — upita Coburn.

— Izvrsno... izvrsno. Jutros smo unajmili novog šerifa i dva pomoćnika. Nekog Hicka Suttona.

Coburn se neveselo nasmije.

— Nadam se da ste ga se nagledali. Ovaj put je izabrao pogrešan grad i neće ga imati dugo na toj dužnosti.

— Poznajete ga?

— Naravno. On je lopov i ucjenjivač. Ponudi se za šerifa i pod zaštitom značke ucjenjuje kockare. Ako mu s njima uspije tada ucjenjuje sve od reda. Tko odbije tome se dogodi neka nezgoda... ili ga iz zasjede ustrijele nepoznati ubojica.

— U to ne mogu vjerovati!

Nastade tišina. Kad je Felton podigao glavu, susretne uporni Coburnov pogled.

— Niste tako mladi, Feltone, da ne biste znali što govorite, zar ne?

Felton zausti da mu nešto odbrusi i tek tada shvati gdje se nalazi i što je zapravo rekao.

— Ah, do vraga, nisam time mislio reći da lažete. Coburne! Međutim, nemojte pomisliti da vas se bojim, čovče!

— Ne mislim da me se bojite, Feltone, niti za to imate razloga — Coburn ustane. — Laurie, odoh pogledati ona goveda na Divljoj mački.

Na vratima zastane i dobaci:

— Drago mi je što smo se opet susreli, Feltone.

Kad je izišao, Felton posegne za šalicom da bi prikrio ljutnju. Uistinu se glupo ponio.

— Želite li još kave? — upita tiho djevojka.

Gurnuo je šalicu prema njoj i pogledao je u oči.

— Izlanuo sam glupost, zar ne?

— Čula sam da su ljudi poginuli zbog manjeg razloga. A po onome što mi pričate, Coburn još nikada nije dopustio da ga se nekažnjeno vrijeđa.

— Nisam ga namjeravao optužiti da laže. Međutim, on želi posao šerifa

i prirodno je da preda mnoom pokušaj ocrniti Suttona.

— Ne vjerujem, gospodine Feltone. Slučajno znam da se Matt Coburn uputio u Kaliforniju i ne namjerava se vratiti u vaš grad. A ja ga usput nagovaram da ostane ovdje i u brdima izgradi sebi ranč.

— On? Rančer?

— Zašto ne? Odrastao je na ranču, sudjelovao u nekoliko velikih gonjenja stada. Pozna je ljude, konje, goveda, ispašu. Za posljednjih nekoliko dana od njega sam naučila više no od svih kauboja koje sam dosad zapošljavala.

Feltonove sumnje su ostale. Zašto bi Coburn zastao baš ovdje. No umjesto o tome postavio je nekoliko pitanja o ranču i ubrzo saznao da je djevojka rođena u Irskoj a odrasla u Oregonu i Pennsylvaniji.

Radoznalo se ogledao. S obzirom na vrijeme i mjesto kuća je bila velika, dobro građena i udobna. Oko nje bile su podignute gospodarske zgrade i ograde, a malen je potok tekao tik iza kuće.

Poslijepodne je odmicalo i on preko volje ustade.

— Sutra zorom Free i Josh će vam dotjerati goveda — obeća djevojka.

— Coburn sada radi za vas?

— U ovom času ne radi ni za koga. Prije nekoliko dana našla sam se u velikoj neprilici i tada mi je pomogao. Zamolila sam ga da bude moj gost. — Nasmiješila se — Vjerujem da mu se sviđa kako kuham.

Kad se Felton spremao uzjahati, Coburn je ujahao u dvorište.

— Zao mi je zbog onoga što sam rekao — ispriča se Felton. — Naš je šerif poginuo i Sutton ga je zamijenio...

— Znam. Vjerovali ili ne, Feltone, u svim ovim gradićima događaji teku istim redoslijedom. Rađaju se u nasilju i borbi a katkad na isti način i nestaju. Istina, neki potraju i duže, ali samo oni u kojima je zakon namešten silom. Kada probisvijeti i ubojice osjete da ne mogu pobijediti, povlače se i sele dalje. Dakle, da bi vaš gradić napredovao, morate mu osigurati mir. A Suttonovi nisu nikad donijeli sobom

drugo osim pljačke, umorstva i nasilja.

Kada je Felton nešto htio primijetiti Matt ga ušutka riječima:

— No ja zbog toga ne bih suviše brinuo. Kada pokušaju utjerati svoje ucjene, nastradat će. Možda im je to drugdje i uspijevalo, ali tamo nisu naišli na ljude kakvi su Nathan Bly, Buckwelder ili Newton Clyde.

— Što bi to trebalo značiti?

— Samo promatrajte i ne miješajte se — nasmiješio se Coburn. — Takve Nathan Bly jede za doručak.

Bila je već večer kad je Felton dojahao u Confusion. Nije prošao kroz mjesto već ga je obišao i dojahao ravno na nalazište. Naletio je ravno na cijev Cohanove puške.

— To sam ja, Dan. Sve u redu u gradu?

— Pravi pakao, momče. Suttonovi su ubili Lopeza... znaš, onoga koji je otvorio salun na kraju ceste. Lopez je izišao napolje da se suprotstavi Suttonu ali njegova dva sina dočekala su ga puškama i ubili prije no što ih je ugledao.

— I?

— Pomislili su da su time zaplašili grad. Joe i Sam pošli su Blyu da od njega zatraže novac. Nasmijao im se, pa su posegli za revolverima. Obojica su mrtvi.

— A Hick Sutton?

— Peggoty Gorman i Kid Curtis su ga razoružali i tada ga je Thompson premlatio. Nikad nisam vidio nešto takva. Onda su mu prikačili zvijezdu straga na hlače i istjerali iz grada udarcima bičeva i lasa.

Dick Felton je bespomoćno sjeo. Griješio je, a drugi su imali pravo. Bio je suviše tvrdoglav da prizna kako ništa ne zna o gradovima kopača zlata i zahvaljujući tome mnogo je krvi proliveno. On je sam odrastao u urednom naselju gdje su građani poštovali red i zakon. Ništa slična ovom ovdje.

Bio je navikao da razmišlja o Confusionu kao o vlastitom gradu. Doveo je ovamo prijatelje, pronašli su zlato, ali od toga časa ništa nije pošlo kako treba. A dosadašnje dvije pobjede nad predstavnicima zakona samo će ojačati samopouzdanje nasilnika.

Felton je bio u svakom času spreman oružjem braniti svoje nalazište. Ali jedno je bilo obraniti komad zemljišta a drugo uvesti red u gradu punom revolveraša.

Newton Clyde se polako uspinjao uzbrdicom i već izdaleka javio tko dolazi. Wells Fargo još nije otvorio ured u gradu pa Newton nije imao što čuvati. Buckwelder i Gage nisu se ni za trenutak usudili ostaviti svoje salune, ne znajući što će se dogoditi u njihovoj odsutnosti. Nije bilo jedinstva. Svaki od njih predstavljao je malen, usamljen otočić obrane.

— Coburn je pravi čovjek za nas — reče Clyde uvjeren. — Ni u kog drugog ne možemo se pouzdati. Gage i Buck misle kao i ja.

— Ali zašto on? Zašto baš Coburn?

— Felton, ne želim vas vrijeđati ali da objesite zvijezdu ne biste preživjeli tamo dolje ni jedan večernji sat. Uostalom, ni ja. Za ovaj posao potrebni su posebni ljudi, drugih sposobnosti i načina razmišljanja. Ljudi koji znaju s čime se sukobljavaju... Vidite, gradovi kopača ni po čemu ne nalikuju na stočarske naseobine koje ste možda posjetili u Kansasu ili drugdje. Ovi ljudi nisu nalik Teksašanima koji se uvijek sukobljavaju licem u lice. Ima ovdje i takvih, ali većina njih ubija iz zasjede, pljačka i krade. To nisu ljudi ogrubjeli od teška posla i života već od pokvarenosti. Felton, ovdje se sakupio kojekakav ološ, bjegunci iz kaznionica, ostaci rastjeralih bandi, razbojnici za kojima drugdje više potjernice.

— Coburn namjerava u Kaliforniju — objasni Felton. — Mislim da ne bi prihvatio ponudu.

— Razgovarali ste s njim?

— Mmm...da. Na ranču Laurie Shannon. Pretpostavljam da je još tamo.

— Tada ga svakako valja uposliti. Nitko drugi ne može savladati ovu gomilu. Oдавде s brda vi samo čujete što se događa, no ja s time danonoćno živim. Vjerujte, užasno je.

— Pričalo se o nekom Calvinu Belu?

— Dobar je on strijelac. Neki kažu isto tako dobar kao Matt, ali ja u to ne vjerujem. Opasan je i vrlo okru-

tan. Radi za onoga tko više plaća i njegov revolver ne bira poslodavca. Za dobru plaću — sve. Matt to nikada ne bi uradio.

— Mislite da bi nas Bell izdao?

— To ne. Kad ga netko unajmi, ostaje mu vjeran.

— Onda, da pozovemo njega? — upita Felton.

— Može stići ovamo otprilike za sedmicu dana.

— A do tada će ovi dolje razoriti sve što smo uradili — javi se Cohan. — Poslušajte ih samo!

Odozdo su dopirali povici koje su povremeno prekidali pucnjevi. Čudno, pomislio je Felton, kako se nakon nekog vremena mogu razlikovati hici koje je ispalila neka pijanica od namjerne, proračunate pucnjave.

— Dobro, neka bude Coburn — reče.

— Nagovorite ga, ako možete.

Nakon kratka razgovora odlučeno je da Felton i Clyde potraže Coburna.

— Neće biti lako — primijeti Felton. — Vjerujem da je čvrsto odlučio poći na zapad... možda je već i otišao. Da li je to doista vjerovao... ili samo priželjkivao?

— o —

Svaka poštanska kočija dovozila je u Confusion nove tragače za srećom. Neki su namjeravali iskopati zlato iz zemlje, drugi iz džepova. Stizali su s pijucima i lopatama, označenim igranim kartama, nabijenim revolverima.

Na svakih nekoliko koraka bio je salun, a u svakom od njih kartaški stolovi i ruleta. Za njima su sjedili okorjeli varalice i profesionalci koji su posjetili već desetke naselja kopača zlata, od Kalifornije do Kolorada. I svi su se međusobno poznavali, osobno, po viđenju ili pričanju, i poznata su im bila sva imena revolveraša koji su dulje ili kraće vrijeme vladali tim divljim naseobinama... sve do dana kada bi se pojavio netko brži od njih na revolveru.

Petnaestog dana svog postojanja Confusion se mogao pohvaliti sa sedam poginulih, devet pljački i dva napada na poštansku kočiju, koja je svaki puta temeljito očišćena od svega vrijednoga. Nitko se nije potrudio da

prebroji sve tučnjave, borbe noževima i rane koje nisu završile smrću.

Na nalazištu Otkriće iskopano je mnogo zlata, a bilo je i srebra.

— Otpremi ću vaše zlato — rekao je Newton Clyde Feltonu — ako Matt Coburn bude pratio kola.

Ali još nitko nije odjahao na ranč LS da bi potražio Coburna. Felton ni njegovi drugovi nisu se usuđivali ni čakom udaljiti od tolikog iskopanog zlata. Jedan od trojice neprekidno je, danonoćno, sjedio uz dragocjeni metal s dvocijevkom preko koljena i karabinom nadohvat ruci. Naokolo se pričalo da je na Otkriću već u tih nekoliko dana iskopano zlata u vrijednosti od trideset tisuća dolara, ali u to nitko nije mogao biti siguran.

U dolini ispod nalazišta rastao je čudan, ružan gradić krčmi, kockarnica, plesnih dvorana, trgovina i kovačnica. Kola i kočije i dalje su dopremali nove stanovnike a pojačan promet povećao je i broj napada i ubojstava duž ceste. Tako se barem pričalo. A nitko nikada nije izjahao da bi provjerio te priče.

— o —

Matt Coburn je u međuvremenu istraživao planinske padine Snake, Fortification i Wilson Creeka. Priroda je bila divlja i prekrasna. Dvije je noći proveo u osamljenim i napuštenim brvnarama, neprekidno na oprezu zbog Ute Indijanaca. Zadovoljan onim što je vidio, vratio se na LS.

Laurie Shanon je zalijevala cvijeće oko kuće kada je izjahao iz šume. Uspravila se i nasmiješila.

— Već sam se pitala nije li vam se što dogodilo.

— Razgledavao sam kraj. Prekrasan je.

— Udite! Ima kave i upravo ispečenih kolača.

Sjeo je za kuhinjski stol prekriven čistim šarenim stolnjakom i promatrao djevojku koja je poslovala oko štednjaka. Sa zanimanjem je promatrao ugodnu prostoriju, stari porculan na policama i ulašteni bakar.

— Poznavao sam kauboje koji bi jahali stotinjak kilometara kada bi čuli da netko priprema domaće kolače — reče.

Tiho su razgovarali o svemu i svačemu sve do sumraka, a onda djevojka pripali svjetiljku.

— U Confusionu je sve gore — sjetila se. — Sve više opasnih tipova dolazi u to mjesto.

— Ne vjerujem da će potući rekord Piochea. Tamo su pokopali sedamdeset pet ljudi prije no što je netko umro prirodnom smrću. Svi takvi gradovi prolaze kroz razdoblje nasilja. Neki odumru, no oni koji prežive s vremenom se primire i izrastu u prave, dobre gradove. Poznajem takva mjesta, znam razlikovati ljude... one doista zle od drugih koji se samo prave važni ili to čine od straha, da bi zaplašili druge.

— Šteta za Confusion.

— Ne želim s time imati nikakve veze. Dosta mi je. Posvetit ću se gaje-nju stoke.

— Znači li to da su moje riječi pale na plodno tlo?

Nasmiješio se.

— Skitnice i litalice imaju pred očima samo dva cilja: da nastave lutanjem do kraja svojih dana ili da pronađu mjesto gdje će pustiti korijenje.

— I vi ste ga pronašli?

— Laurie, vi ste ga pronašli za mene.

Zarumenila se.

— Rado bih vas imala kao susjeda. Ponekad brinem zbog Indijanaca.

— Namjeravao sam razgovarati o tome. Ne biste smjeli držati toliko hrane na vidljivu mjestu.

Izvana se začu topot i Coburn se hitno povuče dalje od svjetiljke. Netko zakuca na vrata, a onda Joss Ringgold reče:

— Neki ljudi iz Confusiona, gospodi-ce. Mislim da su prijatelji.

— Ja sam, Dick Felton, gospođice Shannon. I Newton Clyde, predstavnik Wells Farga.

— Uđite, gospodo. Otvorila je vrata. — Ne trebam vas upoznavati s gospodinom Coburnom, zar ne?

Felton kimne, a Clyde pođe naprijed ispružene ruke:

— Kako je, Matt? Dugo se nismo vidjeli.

Kada su svi sjeli i bili posluženi kavom, Coburn upita:

— Što je nova, Clyde? Znam da ne bi jahao tako daleko bez posebnog razloga.

— Pripremam veliku pošiljku zlata... uglavnom s Feltonova nalazišta. Želio bih da je ti pratiš.

— Tko vozi?

— Dandy Burke. To je dovoljno kao objašnjenje, zar ne?

— Dobar je. Kako bih daleko trebao jahati?

— Cijelim putem, sve do Carson Cityja. Taj bi ti posao donio pedeset dolara, Matt.

— Ne.

Newton se iznenadi.

— Matt, pedeset dolara nije za bacanje. Ovdje to znači vrlo mnogo.

— Napuštam sve takve poslove, Clyde — Coburn sliježe ramenima. — A ti ćeš u tim kolima imati najmanje pedeset tisuća dolara vrijednosti. To je mnogo novca.

— U tom slučaju razglasit ćemo da ti pratiš kočiju, Matt. Vjerujem da će to zaustaviti napadače.

— Neke možda hoće, druge ne. Harryja Meadowsa sigurno neće.

Newton gotovo ispusti šalicu iz ruke.

— Meadows?! Zar je i on ovdje?

— Da. Sakrio se na planini Schell Creek. Jučer sam naišao na njegove tragove i pronašao mjesto gdje je dan ranije logorovao. Dobro poznajem njegova logorišta, dugo sam ga lovio. Jučer sam slijedio njegov trag sve do Nizozemca Johna.

— Ali taj čovjek ne može znati za našu pošiljku — prosvjedovao je Felton.

— Takvo se što ne može zadržati u tajnosti, Dick. Svi znaju da ste iskopali mnogo zlata i da do sada ništa nije otpremljeno. Prirodno je da ćete nastojati što prije skloniti zlato u banku, na sigurno mjesto. I možete biti sigurni da Meadows uvijek sazna sve što je vrijedno znati.

— Nikada nisam čuo za tog Meadowsa.

— Wells Fargo jest. Opljačkao nam je bar pet puta kočiju koja vozi kroz Crni kanjon, u Arizoni — objasni Newton. — Odnio nam je mnogo novca a kada bismo ga priklijestili, netragom

je nestajao. To je usamljeni vuk koji već izdaleka nanjuši svaku stupicu.

Laurie Shannon je radoznalo pratila razgovor. Uvijek je u sebe upijala sva obavještenja do kojih je mogla doći, jer na Zapadu je iskustvo najdragocije — nije blago, koje može čovjeku spasiti život. Prema čuvenju je znala i Clyde-a Newtona, jednog od najboljih predstavnika Wells Farga, koji je i sam bio umiješan u nekoliko revolve-raških obračuna.

— Matt, nije u pitanju samo pratnja pošiljke. Željeli bismo da preuzmeš mjesto šerifa u Confusionu — javi se Clyde.

— Ne. Neću ni jedan od tih poslova.

— Razmisli. Dolje su sasvim podivljali, bit će gore no u Piocheu, Alti ili Bodieu. Samo ti tu možeš zavesti red.

— Ne!

— Gospodo — javila je Laurie — vrijeme je za večeru. Ne vjerujem da će bilo tko od vas odbiti poziv.

Na vratima su se pojavili Joss Ringgold i Free Dorset. Dok su muškarci tiho razgovarali, Laurie je prostirala stol. Odněkud se kao čudom pojavila mlada Meksikanka, donoseći obilje hrane i nakon toga velik tanjur pun kolača.

— A što će biti s jadnim Burkeom? — pokuša opet Newton. — Zar ćeš dopustiti, Matt, da ga netko drugi prati dok se Harry Meadows nalazi u blizini?

Matt podigne glavu i Laurie primijeti dvije okomite bore na njegovu čelu.

— Oh, do vraga, na to nisam pomislio! Dobro, obaviti ću taj posao.

— A ja podižem nagradu na stotinu dolara — izjavi Newton.

— Stotinu! — uskliknu Dorset. — Za jedan izlet do Carsona?! Ja bih to obavio za pedeset.

Nitko nije odgovorio na tu primjedb-u. Tek nakon kratke stanke Joss Ringgold reče:

— Suviše lupetaš, Free. Tebi ne bi ponudili ni dvadeset pet. Oni ne unajmljuju revolver već čovjeka. Unajmljuju sposobnost rasuđivanja i iskustvo.

— A što ti o tome znaš, stara okami-no? — razjari se Dorset.

— Free! — uskliknu Laurie oštro. — Neću dozvoliti ovakav razgovor. Ako se ne znaš savladavati, zamolit ću te da nas napustiš.

Dorset je ljutito otvorio usta, ali se predomisli i sjedne.

— Kada je već o tome riječ — primijeti Newton Clyde tihim, nemarnim glasom — želio bih upozoriti da u ovom kraju ima vrlo malo ljudi koji bi se s revolverom u ruci mogli suprotstaviti Jossu Ringgoldu.

Dorset ga zapanjeno pogleda, a Newton upita:

— Imaš li nešto protiv da im kažem, Ring?

— Matt ionako zna — promrmlja Ringgold — a i gospođica Laurie. Govori što želiš, Clyde.

— Prije petnaestak godina Joss bijaše jedan od najopasnijih odmetnika na cijelom ovom području. Zaustavio je više poštanskih kočija no što smo ih mi ostali i vidjeli, više i od Meadowsa. Onda je jednom pogriješio pa smo ga uhvatili. Osuđen je na robiju i otpremljen u kaznionicu u Yumi. Nekoliko godina poslije pomilovan je i pušten. A znate li zašto? Napisao sam molbu za pomilovanje, a potpisali su je svi namještenici Wells Farga.

— Ne razumijem. Zašto baš vi? — začudi se Felton.

— Iz posljednje kočije koju je orobio, Joss je uzeo šest tisuća dolara u zlatu. Tek što je odjahao sa plijenom, Apaši su napali kočiju. I ovaj naš prijatelj, umjesto da neometan umakne sa plijenom, vratio se natrag i pomogao putnicima da odbiju napad.

Dorset je zapanjeno promatrao ljude s kojima je sjedio kao da ne može povjerovati u priču koju je upravo čuo. Sjetivši se tada koliko se puta hvalisao svojim revolveraškim sposobnostima, njegovo lice obli tamno rume-nilo. Kako je mogao i pomisliti... Joss mu je uvijek nalikovao kauboju koji se cijelog života bavio samo govedima.

Ljutit i povrijeđen, Dorset iziđe napolje. Joss? Ne, to nije moguće. Izrugivali su se njemu, Dorsetu, no on će im svima pokazati! Kako li se zvao razbojnik kojeg su spominjali? Harry Meadows?

IV

Narednog dana »Glas Confusiona« objavio je odštampano najvećim slovima:

PRVA POŠILJKA IZ CONFUSIONA: 50.000 dolara U ZLATU!

Sutra u zoru iz nalazišta u Confusionu bit će otposlana prva pošiljka zlata za Carson City. Najveći dio zlata pripada vlasnicima nalazišta Otkriće.

Pratilac pošiljke bit će Matt Coburn.

Osnivači grada bili su oduševljeni. Ta će pošiljka pokazati cijelom svijetu da Confusion nije poput mnogih drugih gradova, samo izmišljotina nekolicine, naselje koje umire nakon nekoliko tjedana postojanja. To će ujedno privući još više kopača i povećati posao krčmara i trgovaca.

— Budale! — čudio se jedan pridošlica. — Oglašavati na taj način! Zar su željeli da svi razbojnici na ovom području dočekaju pošiljku?

— To je urađeno namjerno — objasnio je jedan od iskusnijih. — Nijedan razbojnik koji ima soli u glavi neće napasti kočiju koju prati Matt Coburn.

Ali u Confusionu još nitko nije vidio Coburna, a Matt se više nije nalazio ni na ranču LS. Kretao se negdje u brdima, odakle je mogao držati pod paskom puteve od Confusiona do planinskog masiva. Lauren Shannon mu je, a da to nije ni zatražio, pripremila zalihu hrane i napunila čuturu vodom.

Pronašavši pogodno mjesto, Coburn je legao u visoku travu i gotovo zadrijemao pod toplim suncem kada je nešto neobično zaokupilo njegovu pažnju. Duboko dolje, u dolini Spring otkrio je oblak prašine.

Jahač je bio samo malena crna točka, suviše daleko da bi ga se moglo raspoznati. Matt ga je promatrao nekoliko minuta.

Harry Meadows se trebao nalaziti negdje u tom smjeru, ali sam, a ovaj se jahač kretao brzo i odlučno kao da ima određen cilj.

Ako taj jahač nema veze s Meadowsom, onda nije važan za Coburna. Međutim, mogao bi to biti netko tko

će Meadowsa obavijestiti o pošiljci zlata i o tome da će je on, Coburn pratiti.

Tko je taj čovjek i što namjerava? Bilo je još rano prijepodne i građani Confusiona još nisu dobili novine u kojima će biti odštampana obavijest o pošiljci. Ni Clyde ni Felton neće o tome govoriti unaokolo. U svakom slučaju nije bilo dovoljno vremena da netko iz Confusiona stigne čak ovamo.

Razmislivši o svemu, Matt je došao do još jednog zaključka. Jahač u dolini kretao se velikom brzinom i njegov je konj morao biti još vrlo svjež. Ta životinja nije prešla put od grada do grada. Jahač je na ranču dobio svježeg konja, ili mu je LS bio polazište.

Coburn je još dva sata ležao u zaklonu, ali ništa više nije ugledao. Polako je pojeo sendvič kojeg je pripremila djevojka, napio se vode i pošao do mjesta gdje je sakrio konja, razmišljajući o tome zašto se prihvatio neželjena posla.

Cetiri godine prije toga Harry Meadows, njegov brat Archie i još dvojica napali su kočiju koju je vozio Dandy Burke. Prvi meci oborili su oružanog pratioca, a tada je Burke istrgnuo dvojcijevku iz ruku poginulog prijatelja i ispalio obje cijevi u grudi Archieja Meadowsa. Tada je pobjegao s kočijom, a Harry Meadows se zakleo da neće mirovati dok ga ne ubije. Oni koji su bolje poznavali Meadowsa znali su da to neće uraditi prije no što nastupi pravi trenutak.

Matt Coburn je tek u sumrak ujahao u Confusion. Obišao ga je s istoka i najkraćim putem došao do barake Newtona Clydeya. Tamo je pronašao Fifea i Feltona.

— Zdravo, Fife — reče Coburn srdačno. — Kao što vidim još te nitko nije zauvijek ušutkao.

— Ni tebe. — Fife mu je pružio primjerak novina u kojima je objavljena vijest o pošiljci zlata. — Gledaj, odredio sam ti najbolje mjesto u listu.

— Hvala. Nije mi bilo potrebno — odgovorio je Matt suho.

— To je bila moja zamisao — objasni Clyde. — Poplašit ćemo sitnu ribu...

— Ali ne i Meadowsa. A on već zna. Obavijestili su ga još jutros.

— Ostali su se zgledali.

— Kako je to moguće? — upita Felton. — Novine su izašle tek oko dva poslije podne.

— Joss? — upita Clyde sa sumnjom u glasu. — Misliš da se vratio starom poslu?

— Nisam izrekao nikakvo ime — upozori Coburn. — Ne znam tko je to bio. Znam samo da je Meadows upozoren i, ako nešto namjerava, zna kada to mora poduzeti.

— Misliš da će se usuditi? Zar te se ne boji?

Coburn se suho nasmije.

— Ne boji se taj nikoga, pa ni mene. No, Harry je oprezan čovjek. Ne vjerujem da će žuriti i navaliti čim se pruži prva prilika. Bit će još pošiljki. Znam, on želi Dandyjev skalp, a pograbio bi i pedeset tisuća dolara, ali zašto ne bi pričekao drugu priliku, kada Dandy neće biti tako na oprezu a ja neću pratiti pošiljku?

— Hoćeš li prihvatiti ponudu da postaneš ovdje šerif? — upitao je Clyde.

— Ne. Ispratit ću zlato do Carsona i time je naš posao završen. Kupit ću nešto stoke i okušati se u stočarenju.

Clyde sliježe ramenima i predloži:

— Ovdje imam jedan prazan ležaj, Matt. Ako želiš... I zlato je ovdje. bit će sigurnije budeš li ovdje.

— Dobro.

Pozdravivši prisutne, Coburn iziđe na ulicu i zastane da otrese prašinu. Čuo je pijanu buku i pomislio kako ga uvijek dočekuju iste slike, iste ulice, isti ljudi. Znao je što se događa iza tankih drvenih i platnenih stijena, znao je što će se njemu dogoditi idućih sati. Mnogo je puta izišao na ovakvu cestu osjećajući se dijelom tog života.

No, sada ja bio drugi čovjek... manje strpljiv no nekada. A to znači opasnost i za njega i za druge. Jednom bi takav grad bio izazov za njega, dolazio bi da uvede reda i često bi mu postali neprijateljima čak i oni koji su ga unajmili. Željeli su mir da bi mogli zgrtati što više novca, a onda je došao šerif koji bi otjerao i mnoge mušterije.

Stari Fife iziđe na ulicu. Ugledavši Coburna, polako mu pride.

— Ova zvijer sada drijeva, Matt, ali to je ipak zvijer. Dolje ima bar desetak ubojica, dvadesetak onih koji napadaju samo iz zasjede i dvostruk broj grubijana koji će prije ili kasnije poći njihovim stopama. Susrest ćeš dođe mnogo starih prijatelja, Matt.

— Ne mnoge, Fife. U mom poslu čovjek ne stiče mnogo prijatelja.

— Morao bi imati prijatelja. Najmanje u tucet gradova pomogao si da se može pristojno živjeti.

Naokolo su se počele paliti svjetiljke. Gore, na nalazištu Otkriće, gorjele su baklje. Felton i njegovi prijatelji radili su i noću. Slično je bilo na drugim nalazištima.

— Dolje je i Nathan Bly, Matt. Prije nekoliko dana ubio je čovjeka koji ga je optužio da vara.

— Taj je sam tražio nesreću. Nathan nikad nije nikoga prevario.

— Brz je. Brži no prije, Matt. I odmah počinje pucati.

Zar je i on počeo gubiti strpljenje? Ili je to u pitanju ili su obojica postali obični ubojice. Jesu li negdje putem izgubili svoj cilj? Da li se sposobnost ubijanja pretvorila u želju?

— Što je s Thompsonom?

— Ah, taj! — Fife se strese. — Pao je do dna. Podmukao je, nepredvidiv i okrutan. Vrlo je brz. Mnogo pije, ali to ne utječe na njegovu sposobnost gađanja. A mnogo puta samo glumi pijanstvo. I neprekidno se hvali da ne postoji muškarac koji mu se može suprotstaviti, bilo šakama ili revolverom. Vjerujem da je težak oko stotinu i dvadeset kilograma a sve su to kosti i mišići. U Eureka je oborio Tima Sullivana i onda mu obim nogama skočio na grudni koš. Osakatio ga je zauvijek.

— Gad!

— Počeo je kao splavar, a onda otkrio da može bolje zarađivati šakama i revolverom. Pričaju da je ubio dvadeset ljudi. Možda pretjeruju, ali sigurno znam da je jednoga ubio šakom.

— Peggoty Gorman nije ništa bolji.

— No, taj uvijek radi u mraku, iz zasjede, nožem ili bilo kakvim drugim podmuklim oružjem. U staroj domovi-

ni je bio akrobat, ali je onda nekoga ubio pa je morao pobjeći.

Izmijenili su još nekoliko riječi i poželjeli jedan drugome laku noć. Coburn se vratio u baraku i potražio svoju postelju. Pola sata kasnije spavao je, s drškom revolvera nadohvat ruci.

Kada se probudio, još je bilo vrlo mračno. Nekoliko je minuta nepomično ležao. U gradu je bilo sasvim tiho. Onda je ustao i pošao u susjednu prostoriju. Pripalio je svjetiljku, umio se i obrijao. Nabivši šešir, izide.

Kočija je već bila ispred zgrade, a kraj nje Dandy Burke. Bio je to vitak muškarac tek prešao tridesetu.

Upregavši konje, uspravio se i pozdravio Coburna. U ustima je žvakao opušak debele cigare.

— Spreman za izlet? — upita.

— Kao uvijek. Dobro bi mi došla vruća kava.

— Dodji — reče Burke. — Felton i Cohan su upravo skinuli lonac s vatre.

Cetiri su muškarca pospano žmirkala grijući šake na vrućim limenim lončićima.

— Sačmarica — pokaže Felton.

— Imam svoju — odgovori Matt.

Burke podigne pušku podrezanih cijevi.

Ja ću je uzeti. Već sam više puta žalio što je nisam ponio.

Pri slabom svjetlu malene vatre Coburn je proučavao lica prisutnih. Felton, Cohan, Zeller i Newton Clyde. Clyde je bio momak na mjestu; svi službenici Wells Farga bili su takvi. I pojavljivali su se prvi na svakom nalazištu, spremni otpremiti zlato bez obzira na opasnosti.

Na tlu je bilo nekoliko jakih sandučića.

— Zar i ovo? Tada će u kočiji biti više od pedeset tisuća.

Oko stotinu — reče Felton.

Matt duboko udahne. Ako Meadows zna za to, napast će bez obzira tko štiti pošiljku. Takve se vijesti nikad nisu mogle zatajiti.

Matt pogleda vozara. Burke bješe smrknut.

— Ja sam dobro plaćen — reče Matt polako — ali Dandy mora dobiti više.

— Pogodili smo za pedeset — tvrđoglavo će Felton.

— Jeste li ikada sjedili na kočiji punoj zlata, držali uzde čopora poludivljih konja i svakog časa čekali metak u glavu? Da sam znao da ovdje ima toliko zlata, nikad ne bih pristao. Kad se to pročuje, svi razbojnici ovog područja bacit će se u sedlo.

— Dobro — pristane Felton protiv volje.

Coburn se naglo okrene i izide. Sada je prvi puta bio doista zabrinut. I prije je znao da je u pitanju gomila zlata, no sada ga bješe dvostruko više nego što je predviđeno. Priča o velikom grumenu začas će se proširiti. To se naprosto nije moglo zatajiti.

Burke mu priđe.

— Hvala. To je bilo lijepo od tebe.

— Zaslužiti ćeš ti taj novac, Dandy.

— Hajde da ispijemo još po šalicu kave.

Tamnom cestom dolazili su neki ljudi; dva muškarca i žena. Nisu bili zajedno, žena je hodala nekoliko koraka iza muškaraca.

Ni jednog od muškaraca Matt nije poznao. Kad su prišli, pažljivo ih je promotrio. Jedan od njih bio je snažan širokih ramena, lica obrasla kratkom bradom; čovjek brzih pokreta. Drugi je muškarac bio vitak, dobro odjeven ali vjerojatno ne kockar.

Žena bijaše zapravo djevojka, vrlo mlada ali ne naivna i zaplašena izgleda. Bila je vrlo dobro odjevena i bez šminke na licu. Nosila je oveću torbu.

Iz Feltonova skloništa izide Newton, praćen Cohanom i Feltonom.

— Putnici? — tiho upita Matt.

— Samo četvoro — reče Clyde. Matt Coburn, upoznaj se s Charliejem Kearnsom — snažni muškarac kimne glavom — i Peterom Dunningom.

Djevojka je zastala, ali Clyde je nije oslovio prije no što su muškarci ušli da popiju kavu.

— Matt — reče Clyde tiho — ovo je Madge Healy.

Djevojka je uporno promatrala Coburnovo lice, čekajući reakciju, ali se Matt samo prijateljski nasmiješi.

— Dobro jutro, gospođice. Bojim se da vas očekuje prilično neudobna vožnja.

Izravnala je ramena i pogledala ga u oči.

— Doživjela sam već više neudobnih vožnji, gospodine Coburne. Mislim da ću sve podnijeti.

— Siguran sam da hoćete. Kimnuo je prijateljski. — Zelite li kavu?

— Da, hvala.

Ušao je i s police dohvatio čisti lončić. Ljudi su stajali i šuteći se promatrali. Bilo je hladno, a oni su se tek izvukli iz toplih postelja.

Matt izide, s punim lončićem.

— Vruće je — upozori djevojku. — Oprezno, da se ne opečete.

— Hvala.

Nabio je šešir na glavu i gledao djevojku kako polako srće vruću kavu.

— Bude li vam što potrebno, samo pokažite na strop kočije. Čut ću vas.

— Sve će biti u redu. — Oklijevala je, onda ipak doda: — Gospodine Coburne, vi ste džentlmen.

Nije odgovorio, pa je podigla glavu. Njegove su oči počivale na četvrtom putniku, koji se polako približavao.

Vitak, naizgled žilav muškarac bio je odjeven u crn kratak kaput, a veliki revolver bio je privezan duboko dolje, uz nogu. Nosio je smotak koji je jednim zamahom bacio na krov kočije. Onda se suočio s Mattom. Pažljivo je pogledao njega i tek tada djevojku.

Oči su mu duboko upale na uskom licu, a obrve bijahu dvije tanke, oštre crte na bijeloj koži. Pogled njegovih zjenica bio je čudan mutan i beživotan. Matt se sjeti pogleda zmiје. Odjeća tog putnika bila je sasvim nova; još je nosila tragove pakovanja. Samo je pojas s revolverom bio star i očito mnogo upotrebljavan.

— Vi vozite? — upita čovjek.

— Ne. Dandy Burke. On je tamo unutra.

Čovjek se okrenuo i ušao u nastambu. Tek tada djevojka upita:

— Poznajete li ga?

— Ne.

— To je revolveraš Pike Sides iz Cherry Creeka.

— Hvala.

Coburnu nije bilo nepoznato to ime. Sides je bio porijeklom iz Zapadne Virginije, ubio je čovjeka tu i tamo,

ponekad zarađivao kockanjem, no znalo se da ga se lako može unajmiti kao revolveraša.

Bruke izide i htjede pripaliti fenjer na kočiji.

— Ne čini toga, Dandy — upozori ga Matt. — Ionako će uskoro svanuti.

Prišli su Kearns i Dunning i popeli u kočiju. Matt pomogne djevojci, a onda pođe u barku po sačmaricu i kišnu kabanicu. Ispod nje preko ruke ležao je pojas s mecima punim teške sačme.

Pike Sides je svojim hladnim očima pogledao pušku širokih, kratkih cijevi.

— Vi ste stalni pratilac ove kočije?

— Ne. Ponudili su mi besplatnu vožnju ako izigram stražara.

Sides se nasmiješio, ali nije ništa rekao već polako pođe prema vratima kočije. Dandy se uspne na sjedalo do Matta i reče:

— Pa, krenimo!

Matt pogleda ljude koji su ih ispratili i mahne im rukom. Burke prasnubičem i konji upru u ormu.

Teška se kočija zakotrljala kamenitom cestom, skrenula na mek put preko travnjaka da bi kod Prolaza izišla na glavni put. Matt je gurnuo pušku među koljena i pripalio cigaru.

— Misliš da Madge odlazi? — upitao je Burke. — Ponijela je prtljagu?

— Ne znam.

— Misliš da je uradila... ono?

— Ne, ali ne bih joj predbacio.

— On je bio velika hulja.

Dandy pucnu bičem i zaprega prijeđe u trk. Ušli su u Prolaz na samom početku doline Snake. Pred njima se otvorila prašnjava ravnica kroz koju je vodio vijugav put prema planinama Snake.

— Ostani na tom putu, Dandy — reče Matt. — Nemoj skrenuti.

— Južni je put znatno bolji.

— Znam. No, za suha vremena, dobar je i zapadni, a sada je suho. Prošao sam njime prije nekoliko dana.

Držeći i dalje sačmaricu među koljenima, Matt opashe pojas s mecima za pušku. Džepovi su mu bili nabijeni mecima za karabin koji je ležao pod nogama.

Daleko pred njima ležao je prolaz Sacramento i prva opasnost otkako su izbjegli obronke južnih planina.

— Tjeraj brzo kroz dolinu i uspori na usponu. Promijenit ćemo zapregu na ranču Silver Creeku.

— Čekat će nas na stanici — reče Burke.

— Znam.

Zaprega je bila dobra: šest napola neukroćenih ali snažnih konja punih vatre i željnih trčanja.

V

Freeman Dorset bijaše vraški zaplašen. Istina, nikome ne bi to priznao, čak ni sebi. Kao i uvijek dosad poduzeo je nešto ne razmišljajući, potaknut prvim porivom.

Zamišljao je sebe opasnim čovjekom. Bio je dobar strijelac ali još bolji u hvalisanju. Vježbao je s revolverom sve dok nije postao brz... silno brz, vjerovao je.

Gdje se god kretao svi su pričali samo o revolverašima: Hickoku, Courtrightu, Hardinu i drugima. A oni koji su poznavali naselja kopača prepričavali su dogodovštine Peela, Bulla, Levyja, Calvina Bella i Matta Coburna, najčešće Matta Coburna.

Dorset se preko volje zaposlio na ranču LS. Težak posao kauboja za tri deset dolara mjesečno nije mu odgovarao. Oduvijek se nadao da će mnogo brže i lakše zarađivati revolverom. I kada je čuo da će Coburn za jedno putovanje dobiti stotinu dolara, ostao je zapanjen.

A njegova ponuda... nisu uopće o njoj razmislili. I povrh svega Joss Ringgold, kome se uvijek izrugivao smatrajući ga ostarjelim, glupim govedarom, mogao se pohvaliti burnom i opasnom prošlošću.

Pričajući o Harryju Meadowsu nadahnulo je Dorseta divnom zamisli. Dvije sedmice ranije u potrazi za odlutalim govedima Dorset je ugledao tanačnog traga dima. Obuzet znatiželjom prišao je i neopažen promotrio to mjesto. Logor je bio uređen tako kao da netko namjerava proboraviti na tom mje-

stu nekoliko dana. Kad se nekoliko dana poslije ponovo prikrao, na tom su mjestu bila dvojica muškaraca.

Kako nije bilo mnogo bijelaca u tim planinama, vjerojatno je to bilo mjesto gdje se krio Meadows. I tako je Dorset, kad je naposljetku odlučio da mu se pridruži, odjahao onamo.

Ovoga se puta nije krio. Jahao je preko otvorenog pašnjaka, da ne bi izazvao sumnju ni neželjene posljedice.

Sada su ovdje bila četvorica muškaraca, ali čak osam konja; samo su četiri životinje imale jahaća sedla, a dvije teretna.

Tri su muškarca bila Dorsetovih godina, jedan od njih mladić divlja izgleda, duge crne kose i nisko obješena revolvera.

— Vi ste Meadows? — upita Dorset.

Međutim, javio se četvrti muškarac, nešto stariji čovjek koji je sjedio u travi leđima oslonjen na oboreno deblo. Kosa mu je bila plava a brada rijetka. Sasvim neupadljiva ličnost.

— Ja sam Meadows. Tko si ti?

— Freeman Dorset. Tražim Harryja Meadowsa, jer sam čuo da se on jedini ne boji Matta Coburna.

Meadows se polako uspravio, ne skidajući pogled s Dorseta.

— Gdje si čuo takve priče?

— Od Coburna osobno. Razgovaralo se o mogućem napadu na kočiju koja će prevoziti zlato iz Confusiona.

— I što je Coburn još rekao?

— Mislim da nećete pokušati... da ste suviše lukavi. Rekao je da ćete čekati priliku kada on ne bude pratilac kočije.

Meadows je zamišljeno grickao vlat trave.

— Gdje je to bilo? Tko je sve bio prisutan?

— Na ranču LS. Tamo sam radio čekajući priliku. Činilo mi se da je ovo dobra prilika da se udružimo ako pronađem prave ljude.

— Pitao sam te tko je bio tamo.

— Newton Cloyde od Wells Farga, Dick Felton vlasnik Otkrića, nalazišta u Confusionu, i vlasnica ranča, Laurie Shannon.

Meadows je šutio i razmišljao, Dorset naposljetku izgubi strpljenje i prekine tišinu:

— Vozit će pedeset tisuća u zlatu... dovoljno za sve nas. Nitko mu nije odgovorio.

— Pitam se što je Coburn tražio na tom ranču — glasno je razmišljao jedan od mladih muškaraca.

Meadows ispljunu vlat trave koju je žvakao.

— On jaše velikog apalozu, crnog s bijelim pjegama?

— Da. Dobar konj.

— Mogao sam to pretpostavljati. Kendrick, misliš li da je bio on?

— Tko drugi? Upozorio sam te da se netko šulja ovuda bez žurbe i pravog cilja. Misliš li da nas je otkrio Harry?

— Pa, nije li nas otkrio i ovaj zelem-bač? Trebao sam to znati, ali bio sam uvjeren da u ovim brdima nema žive duše.

— Coburn je sam — javi se Dorset. — Ima samo dvije ruke.

Nisu obraćali pažnju na njega. Bijesno i sumnjičavo ih je promatrao. Zašto je uopće došao ovamo? Upitavši se to, ponovi gotovo glasno:

— Što zapravo ovdje tražim? Zelim sudjelovati — reče oštro. — Uostalom javio sam vam za Coburna i pedeset tisuća.

— Znali smo za Coburna — reče Kendrick grubo. — Znamo i to da u kočiji neće biti pedeset već stotinu tisuća u zlatu...

— Ali zar se zbog te svote isplati sukobiti s Coburnom? — upita Harry Meadows, no to zapravo i nije bilo pitanje.

— Morali bismo ga ubiti! — primijeti jedan od razbojnika — ili će nas slijediti do u pakao.

Meadows je bio oprezan i sumnjičav, svugdje očekujući stupicu. Bio je lukav poput starog kojota koji zna da opasnosti vrebaju sa svih strana. Godinama je uspijevaao izbjeci zakonu, premda njegove pljačke nisu uvijek završavale velikim dobitkom.

Rođen je i odgojen u guštarama oko Missourija, u jednoj od onih obitelji koje se nisu prehranjivale radom već krađom na dobrim gospodarstvima i povremenim pljačkama seoskih trgovina. Već kao dječak krenuo je na Zapad prodajući Indijancima viski kra-

dući konje i goveda i, naposljetku, otimajući novac.

Wells Fargo ga je dobro upoznao. Meadowsa nikad niste mogli namamiti velikim svotama, jer su one značile i velik rizik. Osim toga, Harry je bio silno strpljiv. Volio je život, volio je slobodu i zato je sve pothvate poduzimao tek nekon pažljivog planiranja. To bješe razlog što je rijetko griješio.

Jedan od ljudi koje je doista mrzio bio je Dandy Burke. Jednom je Meadows saznao da će Burke prevoziti devet tisuća dolara za Wells Fargo. Zaustavio je kočiju na oštrom usponu, tik prije vrha, i zapovjedio Burkeu da side. Vozar je poslušao i tiho progovorio konjima. Dobro uvježbana zaprega poslušala je i ustuknula nekoliko koraka.

Meadows nije čuo tihi Burkeov glas, no kako se s jedne strane puta otvarala provalija duboka kojih dvije stotine metara, užurbano je naredio voza-ru neka obuzda konje.

Dandy se spremno uspane na sjedalo i zategne uzde, dobacivši preko ramena nešto kao »... na vrhu«. Kola su polako pošla do ravnog dijela, ali ondje Dandy iznenada divlje podvrisne i ošine konje. Teška je kočija jurnula nizbrdo, a Meadows je ostao otvorenih usta, izigran.

To se začas pročulo i prepričavalo u svakoj krčmi i kaubojskoj nastambi. izazivajući provale smijeha. A Harry Meadows nije trpio da se netko smije na njegov račun. Nije krio raspoloženje i poslao je Brukeu poruku o tome što ga čeka kad se ponovo susretnu.

Sada je Meadows bio u velikoj nedoumici. Želio je Burkea, a htio se dočepati i zlata. Njegovi doušnici iz Confusiona javili su o pravoj vrijednosti pošiljke. Pa ipak, nije se želio sukobiti s Coburnom.

Izenada se nečemu dosjeti. Pogleda Dorseta i pokaže njegov revolver.

— Znaš li njime baratati? — upita.

— I te kako!

— Jednako kao Coburn?

— Paaa — započne Dorset namještenom nemarnošću — čuo sam mnogo priča ali nisam vidio nijedan nadgrobni spomenik pod kojim leže njegovi neprijatelji.

Shvativši Meadowsovu zamisao, javi se i Kendrick.

— Nitko ti ne bi predbacivao ako se i bojiš sukobiti s njim.

— Tko je rekao da se bojim?

— On se doista ne boji — kimne Meadows. — Ja mogu procijeniti ljude. Kendrick. Dorset se ne boji. Uostalom, zašto i bi? Coburn živi samo od hvalisanja. Pola toga što se priča nije istinito. On nije vrlo brz.

Meadows polako počne motati cigaretu.

— Dorset nam se želi pridružiti... bar za ovaj pothvat. Mi smo doduše znali za pošiljku i sve ostalo. Ako se želimo dočepati zlata, moramo riješiti samo jedan problem.

Razbojnik pogne glavu i lizne papir.

— Dorset je pravi čovjek za taj posao. Brz je na revolveru i nimalo se ne boji Coburna. On će ga zaustaviti.

— Što će ja? — upita Freeman Dorset, obuzet osjećajem da događaji teku brže no što to njemu odgovara.

— Zaustaviti Coburna. Smjestiti mu tane u glavu.

— Čovječe, kakav će to biti trofej! — suglasi se Kendrick. — Kakva slava... biti onaj koji je oborio Coburna!

— Hej, samo časak! — pobuni se Dorset. — Rekao sam da ga se ne bojim ali to ne znači...

— Stanica Blackbarry bit će pravo mjesto — prekine ga Meadows. — Neka Dorset samo planira kako mu se čini najbolje, ali to se mora odigrati baš na toj stanici, na ulazu u prolaz Sacramento. Ako Dorset tamo udesi Coburna, zaustavit ćemo kočiju u samom prolazu. Ali takav pothvat, uklanjanje Coburna, zahtijeva velik udio u dobitku. Predlažem... dvadeset pet tisuća.

Ostali pogledaše Meadowsa, ali on izbjegne njihove oči.

— Gore na kočiji, sa sačmaricom u rukama Coburn je prilično opasan — nastavi — ali kada siđe, na stanici neće ništa očekivati.

— Hej, polakše...! — bunio se Dorset.

Tamnokosi mladić divlja izgleda reče stisnutih usana:

— Za toliku svotu i ja bih mu se suprotstavio.

Meadows odmahne glavom.

— Coborn poznaje Dorseta i neće posumnjati. Dopustit će da mu se približi... iako sam uvjeren da Dorsetu to nije potrebno.

— Dvadeset pet tisuća... — otegnu Kendrick, namignuvši. — Kakva gomila zlata!

Freeman Dorset je stajao zapanjen i bez riječi. Kako je upao u ovu gužvu? Došao je ovamo iz pustog inata, ne razmisliši, s namjerom da uradi bilo što i izliječi povrijeđen ponos. Umjesto da postane jedan od čete koja će zakrabuljena napasti kočiju, ovi ga guraju da se sam suprotstavi Coburnu.

— Vidite da ovog momka ne možete luko zaplašiti — javi se Meadows. — Coburn ga zacijelo potejenjuje i smatra nesposobnim za bilo što osim za hvalisanje. Kako će se zaprepastiti kad ga ugleda s revolverom u ruci!

Iako je to moglo izgledati kukavički, jedina je Dorsetova želja bila da se iz svega toga izvuče. Nije još imao vremena osjetiti strah: naprosto, nije bio pripremljen za takav pothvat. No odjednom mu se učini da je lakše uraditi glupost no povući se iz nje.

— Moram razmisliti — zavapi. — To valja isplanirati, da se vidi što će ispasti, kako je najbolje...

— Ništa ne treba planirati. Sve je jasno — ustrajao je Meadows. — Coburn će dovesti kočiju u stanicu. Tamo će sve biti u redu. Opustit će se, neće više biti pažljiv. Kako ćeš to izvesti tvoj je problem, ali bit će već tamo i preporučam da mu naglo priđeš i uzvikneš: »Tko je lažac?« i u istom času opališ. Bit će smjesta mrtav a ljudi će posvjedočiti da te je nazvao lašcem i da si povukao brže od njega.

Dorset je bio slabić i sada se nalazio u velikom iskušenju. Vidio je i zavidio Coburnu na strahopoštovanju kojim su mu ljudi prilazili i obraćali se, na tome kako su se okretali za njim a opasni ljudi micali mu se s puta. I tako se kauboj našao razapet između želje da jednim udarcem stekne sve to i straha da to ipak nije spo-

soban izvesti. Međutim, ostvarenje pothvata bilo je još nešto nejasno i zamagljeno, ali je zato jasno mogao vidjeti sebe kako, ne obazirući se ni na koga, prolazi ulicama gradova Zapada a ljudi ga krišom pokazuju kao »čovjeka koji je ubio Matta Coburna«. Oduvijek je sanjao o nečem takvom i odjednom evo prilike.

A uz to i dvadeset pet tisuća u zlatu! Više no što netko teškim radom zaradi za cijelog života.

— Nisu mi potrebni trikovi — reče. — Brži sam od njega.

— Sigurno, ali uvijek je dobro da se čovjek osigura.

— Ako odmah kreneš — upozori Kendrick — bit ćeš tamo prije kočije.

— Nisam tako planirao — promrmlja Dorset. — Mislim, nisam htio biti tako dugo odsutan. Gospođica Shannon će brinuti...

— E, to ne smiješ dozvoliti — zabrinuto će Meadows. — Podi natrag na ranč. Poslije-podne će navratiti jedan od naših momaka i reći da je vidio neka LS goveda kako lutaju prema Sacramentu. Ona ima samo tebe i onog starog kauboja, a taj baš neće čeknuti za noćnim jahanjem. Ako ona ne zatraži, javi se sam ali čekaj nek' te zamoli.

Harry namigne.

— Tako ćeš imati razlog da kreneš u pravom smjeru. Stići ćeš na vrijeme da udešiš Coburna. Mi ćemo zaustaviti kočiju i ti dolaziš po svoj dio.

Malčice prije zalaza sunca Scarf, tamnoputi mladić, dojahao je na ranč i susreo Laurie.

— Sjažite i sjednite. Uskoro će večera.

— Hvala, gospođice, ali noćas moram biti u Confusionu. Nosim neko pismo za Fifea i Buckwaltera. — Kao slučajno pogleda privezane konje, na kojima su se jasno vidjeli žigovi. — Vaš žig? Vidio sam neka goveda s tim žigom čak tamo, kod prolaza Sacramento.

— S mojim žigom? — Laurie se začudila. — Koliko?

— Ne mnogo, osam ili devet, rekao bih. Ali bilo je još toliko goveda čije žigove nisam provjerio.

Napivši se vode, Scarf se vinuo u sedlo.

— Hvala na vodi, gospođice. Moram dalje.

Dok je odlazio, Ringgold iziđe iz staje.

— Tko je to bio?

Laurie objasni začuđenom Jossu. Dorset je prišao i slušao.

— Čudno — reče stariji muškarac. — Ovdje ima dovoljno trave i dobre vode. Zar bi goveda krenula kroz pustaru?

— Možda se ona stara krava pokušala vratiti kući? Mislim na goveda koje smo kupili u dolini Steptoe, Joss.

— Tko zna što se događa u tim govedim glavama. — Joss sliježe ramenima. — No ovaj momak, ima vraški dobrog konja za jednog kauboja.

— Prenosio je poštu u Confusion za Fifea i Buckwaltera. Za to mu je potreban dobar konj.

— Laurie se okrene Dorsetu.

— Free, hoće li na izlet? Trebalo bi potražiti tu stoku i dotjerati je natrag. Možeš prespavati u stanici Blackberry pronaći ih ujutro i dotjerati ovamo.

— Dobro... idem.

Kauboj se brzo okrene, pa zastane. Činilo se da će nešto dodati, ali se predomisli i otiđe bez riječi.

Ringgold je gledao za njim razmišljajući.

I Laurie je bila uznemirena. Kad netko provede mnogo godina u opasnom kraju, među opasnim ljudima, nauči zapažati stvari. U ovom času nije znala zašto je nemirna, ali više puta tijekom večeri zastala je i zabrinuto namrštena čela gledala u prazno.

Tek kad se sutradan probudila, shvatiti da je uistinu zabrinuta. Međutim, još se nije mogla dosjetiti razlogu.

— o —

Matt Coburn nije bio od onih koji vjeruju da im je čas smrti unaprijed određen. Poginut će, bio je uvjeren, onog momenta kada postane nepažljiv i nemaran.

Oduvijek je znao da brzina i točnost u gađanju nisu dovoljni. Valja živjeti budan poput divlje zvijerke, osjetljiv na svaku promjenu u ponašanju onih koji te okružuju. Njegova urođena

naklonost prema ostalim ljudima bila je obuzdavana uvjerenjem da je svatko podložan iskušenju samo ako je ono dovoljno veliko.

Sjedeći visoko na poštanskoj kočiji, povremeno se okretao. To što nigdje nije bilo prašine pomalo ga je zabrinjavalo.

Pokušavao je razmišljati unaprijed, prelazeći u mislima svaki kilometar puta, razmišljajući o mjestima koja su opasna i onima koja bi to mogla postati. Kako je Harry Meadows negdje u blizini moglo se očekivati i ono potpuno nepredviđeno, jer je Harry silno lukav. A Dandy mu se jednom gadno narugao i Harry će, prije ili poslije, potražiti priliku za osvetu.

Stanica Blackberry bila je jedno od takvih mjesta. Međutim, ako promijene konje na ranču Silver Creek, miomolići će stanicu i još više dobiti na vremenu. Pogled na velik srebrni sat pokazivao je da Dandy već ima nekoliko minuta prednosti pred voznim redom.

Ako je planiran napad u Prolazu, dočekať će ih ili pred krajem uspona ili na samom izlazu iz Prolaza; ovo posljednje priličilo bi Meadowsu: napasti kočiju upravo u trenutku kada svi odahnu, vjerujući da je opasnost prošla.

Nakon toga dolazi dio puta kroz otvorenu ravnicu, siguran sve do prolaza Connors.

— o —

Na ranču Silver Creek bila je izgrađena duga i niska čvrsta zgrada sa trim vratima. Lijevo je krilo pripadalo kaubojima, u sredini su se nalazile kuhinja i blagovaonica, a u desnom krilu živjeli su članovi obitelji. Zgrada je bila napravljena od teških brvana u kojima su bile prosječene puškarice. U slučaju napada branitelji bi imali pred sobom brisani prostor, a napadači nikakva zaklona da se prikradu.

Bilo je nekoliko ograda i u njima dosta konja. Rančer Drumright zapošljavao je šest kauboja i njegova je kuća bila stanica za umorne putnike davno prije otvaranja linije poštanskih kočija.

Dok su se približavali, Coburn je pažljivo kroz dvogled promotrio kuću. Kad se uvjerio da nema ništa neobičnog, Dandy skrene teškom kočijom prema zgradi.

Drumright i dvojica njegovih kauboja pošli su im u susret dok se Matt ukočenih nogu spuštao na zemlju.

— Hank, možeš li nam dati svježu zapregu? — upita Matt. — A mojim bi putnicima dobrodošao sendvič i šalice čokolade. Drumright nije bio od onih koji postavljaju suvišna pitanja. Kada Coburn prati poštansku kočiju, onda za to postoji snažan razlog. Brzo se okrenuo:

— Joe, Pete... izvedite šest smedih. Za deset minuta da su u zaprezi!

Obratio se putnicima koji su izlazili:

— Uđite u kuću. U Drumrighta se uvijek uvijek nađe nešto spremno. Charlie Kearns i Peter Drunning krenuše prema kući dok je Matt pomogao djevojci iz kola.

Hank Drumright se trgnuo, a oči mu se suze. Zaustio je da nešto kaže, ali ga je Matt pretekao:

— Gospođica Healy putuje s nama u Carson i vraća se slijedećom kočijom, Hank. U Confusionu su je ispratili Fife i Newton.

Hank ih pogleda, stisnu usta i pođe prema oborima.

— To nije bilo potrebno, Matt — reče djevojka, otresajući prašinu sa suknje. — Mogu sama izboriti svoje bitke... uvijek sam to sama radila.

Coburn se nasmiješi.

— Ne brinite, Madge. Ni Fife ni Clyde ne bi se ljutili... uostalom, obojica su ispratili kočiju, zar ne? A Drumright ih poštuje više od ikoga u ovom kraju.

Pike Sides im polako pride i upita:

— Nećemo se zaustaviti na Stanici, zar ne? To ste smislili?

— Da, to sam smislilo.

I to je prošlo bez daljnjih primjedbi. Matt je ostao napolju s dvocijevkom pod rukom, oslonjen na stijenu. Promatrao je sve oko sebe i polako srkao iz šalice koju su mu donijeli.

Madge je prva izašla iz kuće i brzo pošla prema kočiji. Slijedio ju je Kearns promatrajući je. Dunning je

također izišao, ali je polako krenuo prema Mattu.

— Je li istina što pričaju o njoj? — upita.

Coburn ga hladno pogleda.

— Gospodine Dunninge, vi izgledate poput džentlmena. Nadam se da to i jeste.

Covjek se zarumeni i počne govoriti, ali Matt je naprosto otišao. Nalazio se negdje na pola puta između kuće i kočije kada je i Sides izišao.

Revolveraš je oklijevao odmjeravajući otvoren prostor koji ga je dijelio od kočije i njena pratioca. Onda polako izvuče cigaretu, pripali je i pođe prema vozilu brzim i odlučnim koracima.

Tek kada se kočija opet našla na putu, Dandy upita:

— Što se to događa, Matt?

— Znam samo jedno: Pike Sides nikad ne putuje kočijom ako za to nema vrlo vrijedan razlog.

— Misliš da će pokušati?

Coburn je neko vrijeme šutio, a onda polako zanijeće glavom.

— Ne. Nešto je drugo u pitanju. Mnogo toga se priprema, Dandy, a ja o tome još ništa ne znam. Ne mogu čak shvatiti zašto Madge Healy putuje s nama.

Burke je skrenuo zapregu oko velike nakupine stijena, a Matt je s podignutom puškom pratio oštre obrise koji su mogli pružiti dobar zaklon napadačima. No i kad su se izvezli na sasvim otvoreni dio ceste, Coburn se neprekidno ogledavao; čak se i ovdje mogla kriti opasnost.

— Ona ima revolver — iznenada reče Burke. — Vidio sam ga kada je otvorila torbu.

Matt ga pogleda odvagujući novu obavijest. Zašto je Madge upće krenula na ovo opasno putovanje? Čemu revolver? Nosi ga za sebe ili nekog drugog? — Za nekoga kome će u određenom času zatrebati?

Za Madge Healy čuo je već prije nekoliko godina. Bila je vrlo privlačna, a kako je živjela u zemlji gdje je bilo malo djevojaka, bila je zanimljiva za muškarce.

Kao dijete nastupala je u putujućem zabavištu, koje su vodili njena

tetka i tetkin ljubavnik. Dugo se to zabavište selilo od jednog naselja koпача do drugog. Madge je pjevala i plesala, osvajajući simpatije svih gledalaca, a tetka i njen ljubavnik nisu ništa radili i živjeli su od prihoda koji im je donosila djevojčica. Madge se brzo razvijala, i fizički i umno. Jedne noći, dok su tetka i njen prijatelj pijani zaspali, kupila je konja i pobjegla.

U Austinu je zaposlila dvoje ljudi, udovicu nekog rudara i jednog starog crnca, kupila kola i tada je njih troje nastavilo obilaskom pograničnih mjesta. Madge je pjevala i svirala, prerano zrela i prerano cinična za svojih četrnaest godina.

Pune dvije godine uspješno je izbjegavala susret s tetkom i njenim prijateljem. Gdje se god pojavila odmah se sakupljala gomila gotovo pobožnih slušalaca. Pjevala im je s improviziranih pozornica, željezničkih vagona, gomile cjepanica, sa sjedala svojih kola, u kavanama, salunima pa i u štagljevim. Ali to nije smetalo ni njoj ni njenim slušateljima.

Pjevala je stare pjesme koje su rudari pamtili iz djetinjstva, napjeve i riječi koje su ih vraćale obiteljima, roditeljima, nekadašnjim sretnijim danima. I šejir kojeg je pružao stari crnac brzo se punio kovanim i papirnatim novcem, pa i zrnjem zlata.

Tada, gotovo nenadano, i ona i njeini slušaoci shvatili su da više nije dijete, da se na pozornicu uspinje prekrasna mlada žena.

I upravo u tom razdoblju tetkin ju je ljubavnik pronašao. Ispričao joj je da je tetka umrla od otrovanja alkoholom i preputila mu papire po kojima je on postao njenim skrbnikom. I ne samo to: namjeravao je postati i njenim ljubavnikom. Madge je to poslije ispričala i u sudnici... kada je odbila navaljivanja svog skrbnika, pokušao je upotrijebiti silu i ona ga je ustrijelila.

Sud ju je odmah oslobodio na veliko oduševljenje njenih obožavalaca.

Međutim, sve se izmijenilo. I dalje je privlačila gledaoce gdje je god stigla, ali sada su sa svih strana počele pljuštati ženidbene i druge ponude. Ponekad ih nije bilo lako odbiti i zato

se jednog dana Madge iznenada povukla i kupila napušteni ranč u dolini Spring. Živjela je tamo godinu dana prije no što je otputovala u Denver. Tamo se udala i vratila na ranč sa suprugom.

Coburn, visoko na sjedalu, još jednom provjeri otponce sačmarice. Bližio se kraj otvorenoj cesti i tu bi moglo postati opasno. Stanica Blackberry ležala je ravno naprijed.

Mislila se još nalazio uz Madge. Jednom je u Piocheu upoznao njenog supruga Scollarda. Bio je visok, zgodan i znao se lijepo ponašati. Bio je, čini se, potomak neke bankarske obitelji s Istoka, a Madge je upoznao dok je obavljala kupoprodajne formalnosti za svoj ranč.

Kad je suprugu doveo u Pioche, smjestio ju je u hotelsku sobu i lijeno se podrugujući njenim prosvjedima pošao u najbližu kockarnicu. Veći dio noći proveo je pijujući i kockajući se. Kada se već dobroano opio, izvukao je iz džepa gomilu novca hvaleći se da ga ima još mnogo »tamo odakle ovi dolaze«.

Te je noći neprekidno gubio. Pred jutro u hotelu su čuli buku iz njihove sobe, a poslije je netko vidio Scollarda kako, s putnom torbom u ruci, bježi niz požarne ljestve. U javnoj staji unajmio je kočijicu i odvezao se iz grada.

Dva dana poslije zaprega se sama vratila kući. Scollardovo oružje, mali derringer ležao je na dnu kola a drška je bila okrvavljena. Od dviju cijevi jedna je još bila puna, a iz druge je metak bio ispaljen.

Serif je odjahao tragom kola i pro našao Scollarda. Ležao je mrtav pored puta, s dva metka u grudima. Torba je nestala. Serif je poslije ispričao Coburnu:

— Prema tragovima sam zaključio da je netko zaustavio kola i tada mora da su neko vrijeme razgovarali. Mislim da mu nisu postavili zasjedu, jer je on za razgovora popuštao nekoliko cigareta. Vjerojatno je Scollard iznenada pucao i promašio. Onaj drugi nije...

— Znaš — iznenada reče Burke, kao da pogađa Coburnove misli — neki

tvrdi da je Healyjeva ustrijelila i svog supruga. Mora da je pokušao odnijeti sav njen novac. U kolima je bila i sva njegova prtljaga, kao da je već prije planirao bijeg. Možda je zaista naumio opljačkati vlastitu ženu i nestati.

— Da li je protiv nje bilo ikakvih dokaza?

— Ne. Nitko nije vidio da je te noći ili idućeg jutra izišla iz sobe... ili nitko nije htio o tome pričati.

Jednim ostrim trzajem glave Coburn odstrani ženu iz svojih misli.

— Dandy, stanica je odmah iza ovog zavoja. Projuri u galopu ravno kroz nju.

Burke kimne i uprijevi se nogama o zaštitnu dasku zamahne bičem.

Prasnulo je kao hitac iz revolvera i konji povukoše naprijed. U punoj brzini svladali su blagi zavoj i pred njima se pojavila stanica Blackbarry, mala zgrada od kamena, natkrivena kovačnica, nekoliko obora i sjenik. Svježa je zaprega već bila napolju, u ormi, spremna da bude prikačena na poštansku kočiju.

Matt Coburn nije promatrao konje već ljude. Bio je tamo poštanski službenik, njegov pomoćnik i još netko, usamljen kauboj. Činilo se da čeka kočiju, ali njegov je konj bio sasvim blizu, zavezan o gredu.

Matt je odmah prepoznao Freemana Dorseta, kauboja s ranča LS.

Ne smanjujući brzinu, kočija je projurila pokraj spremne zaprege, ubrzala nizbrdicom i nestala u oblaku prašine.

Dorset je stajao kao okamenjen, ne shvaćajući što se dogodilo. Potrčao je nekoliko koraka, viknuo i opet stao.

Bio je spreman na obračun s Coburnom. Sasvim spreman. Malo je i popio i odlučio uraditi onako kako mu je savjetovao Meadows. Ali Coburn je odjurio, odjurila je i kočija, nije mu pružena nikakva prilika da ostvari što je naumio.

Najprije se razbjesnio, ali onda ga obuzme veliko olakšanje.

— Što se dogodilo? — viknuo je službeniku. — Zašto nisu stali.

Čovjek ljutito sliježe ramenima!

— Promijenili su zapregu na ranču Silver Creek. Prepoznao bih te konje i noću.

Kauboj je pogledao za kočijom koja se počela uspinjati blagom uzbrdicom. Još malo i sasvim će nestati. Čak se i prašina već slegla.

Harry Meadows to nije predvidio. Što da sada uradi? Možda... da dostigne kočiju? Prestigne je i dočeka na slijedećoj stanici? Ne, nikad to ne bi uspio. Propali su snovi o slavi i bogatstvu.

Propustio je priliku koja se više neće ponoviti.

—o—

Burke je usporio kada je stanica ostala već kojih dva kilometra iza njih. Uspion je bio sve strmiji, a bilo je i vrlo vruće, pa su konji morali predahnuti. Na ovom dijelu puta opasnosti gotovo i nije bilo; s jedne se strane uzdizala okomita stijena, s druge se rušio dubok ponor. Da bi ih zaustavili, razbojnici bi morali stati posred ceste.

— Na stanici je bilo sve u redu — reče Burke.

— Aha!

Coburn je razmišljao o Dorsetu. Kauboj se nalazio vrlo daleko od ranča. Ali, do vraga s tom sumnjičavosti. Vrijeme je da napusti takav način života, jer će početi sumnjati i u sama sebe.

Kočija je stigla na vrh uspona i Burke zaustavi konje da predahnu. Pike Sides iziđe iz kočije i ogleda se. Onda podigne lice prema Coburnu i reče čudno se nasmiješivši:

— Najgore je još pred nama. To znaš, zar ne?

— Možda. Coburn skoči na cestu do revolveraša.

— Što god nas čekalo između ovog mjesta i Carsona, računaj na mene. I ja bih mogao nešto izgubiti.

— Nešto svoje? — upita Matt.

— Recimo da ovdje ima nešto što ne smijem izgubiti. — Pogleda Coburnu u oči. — Moj bi gubitak bio veći od tvojega. I, mene će nastojati prije zaustaviti no tebe.

— Pokušavaš li mi nešto reći, ili tek tako pričaš?

— Hoću da znaš da imaš još jedan revolver na svojoj strani. I to pouzdan.

— U to sam siguran. — reče Matt. — Vidio sam te na djelu.

Tvoj posao je tvoja stvar, ali bit ću zahvalan na pomoći.

Sides se uhvati za dovratik i vine u unutrašnjost kočije; Matt je primijetio da je revolveraš sjeo tako da je mogao gledati prema natrag.

Uspeo se na visoko sjedalo, pa su krenuli. U nekoliko je riječi prepričao razgovor s Pikeom.

Burke zavrti glavom.

— Sve je to suviše zamršeno i nerazumljivo.

Konji su se kretali korakom na ravnom dijelu ceste. Kad je počela blaga nizbrdica, Burke ih potjera u kas.

— Bez uzvika i biča — upozori Matt — osim ako ih ugledaš.

— Misliš da će to biti Meadows?

— Možda... i, ako Pike ne laže, možda ćemo biti napadnuti dva puta.

Kočija je ubrzavala, a Matt je razmišljao o svim mjestima na kojima bi ih mogla dočekati zasjeda. Tavkih je mjesta bilo najmanje desetak, a možda i dvostruko.

VI

Izviđač koji je ležao na jednom od grebena prepoznao je kroz dvogled Matta Coburna. Izvukao je iz džepa ogledalce i poslao znak Harryju Meadowsu.

— Pakujte, momci — reče Meadows i pođe prema svom konju. — Ovu ćemo propustiti.

Scarff prekune.

— Propustiti?! Zar si poludio? Stotinu tisuća dolara ćemo propustiti?

— Što će novac leševima? — hladno upita Meadows. — Kažem vam da nam karte nisu sklone. Nećemo to uraditi. Od ovog časa, Scarff, posao je tvoj ako ga želiš. Ja u tome ne sudjelujem a ti možeš. Ali u tom slučaju nema povratka. Nikad!

Scarff je oklijevao.

— Prokletstvo, Harry, nisam to tako mislio...

— I ja sam bijesan što to gubimo. Ali vjeruj, Matt Coburn bi nam zaprio. Taj ne bi pokleknuo pod metkom. Ljudi poput njega primit će pola tuceta metaka, ali će pobiti sve oko sebe prije nego što padnu. Ne želim da među njima budem i ja.

— Što ćemo sada? — upita Kendrick.

— Odjahat ćemo do stanice Sacramento. Čekat ćemo podalje u šunu i ako se pruži prilika, upadamo!

Konji su im bili svježiji, a imali su gotovo deset kilometara prednosti pred kočijom. Harry Meadows je dobro poznavao kraj, pa ih je u velikom luku doveo u gustiš iza stanice. Bili su dobro zaklonjeni, a opet ni dvije minute udaljeni od ograde i obora, pa su imali i dobar pregled nad stanicom.

— Četiri jahača — javi Scarff minutu kasnije. — A to nisu nikakvi kauboji. Dobro su naoružani i imaju izvrsne konje.

Meadows ga upitno pogleda:

— Misliš li da još netko namjerava pokušati? Ali, kako bi mogli znati?

Popeo se na stijenu, odakle se dobro vidjela stanica.

Zgrada je bila niska, dugačka i nova. Nedaleko su se crnili ostaci brvnare, koju su Indijanci spalili prije nekoliko mjeseci. Ispred zgrade, na otvorenom, stajali su konji... dobri konji, koji su obećavali brzinu i izdržljivost.

Na polju je bio samo jedan čovjek. Meadows spusti dvogled i sočno prekurse.

— Što je, šefe? — upita Scarff.

— Onaj dolje je Tucker Dolan.

Scarff je podigao glavu i suzivši oči promatrao tamnu priliku oslonjenu na jedan od stupova. Dolan je bio šerif u Oregonu, a poslije u Idaho. U Teksasu se za novac borio na strani bogatih rančera. Nisu ga smatrali odmetnikom od zakona, ali mnogo se puta tome opasno približio.

Još je jedan čovjek izišao... vitak i spretan, mačjih pokreta. Bob Longer, revolveraš voljan iznajmiti svoje borilačke sposobnosti za osrednju nagradu, sada odmetnik a nekada kauboj. Scarff je jednom zajedno s njim gonio neko stado na tržište.

— Do vraga, što je to sada? — začudio se mladić.

— Netko želi skalp — odgovori Meadows. — Sudeći prema snazi koju su pokrenuli, mora da je u pitanju Coburnova koža.

Izišla su još dvojica nepoznatih muškaraca. Nakon kratka dogovora jedan od njih je pošao do ugla obora, a drugi su se povukli iza kuće.

— Hoćemo li se umiješati? — upita Kendrick.

— Samo ako uzmu zlato — reče Meadows. — Ako to urade, napast ćemo ih iz zasjede brzo i oštro.

— Njih ćemo napasti?

— Čim bitka završi. Imat će i ranjenih, ali će vjerovati da je sve završeno. U tom času ćemo udariti.

Scarffu se to nije svidjelo, ali ništa nije rekao, kao ni ostali. Navikli su da imaju povjerenja u Harryjeve odluke.

Coburn nije ništa znao o prisutnosti Meadowsa i njegovih ljudi. Kad je kočija skrenula prema stanici, u rukama mu je ležala spremna sačmarica. Ugledao je Dolana i Longera i odmah ih prepoznao. A pred kućom su stajala četiri konja.

Napola se okrenuvši, tri puta udari o krov kočije, a onda reče Burkeu, koji je zaustavljao konje:

— Ne prilazi zgradama, Dandy! Stani u mjestu. Ako me obore, ošini konje i pojuri odavde.

Teška su kola stala uz škripu kočnica, a oblak prašine sustigao ju je i načas obavio.

Coburn skoči na zemlju.

— Zdravo, Dolane! Odavno se nismo vidjeli.

Tucker Dolan se silno iznenadio. Nitko mu nije rekao da će Matt Coburn pratiti kočiju.

— Nisam znao da si u ovom kraju.

— Mijenjamo konje, Tuckeru. Imaš li što protiv toga?

— Ne znam što prevoziš, Matt, niti me zanima. Ja ne pljačkam kočije. Došao sam da bih razgovarao s jednim od tvojih putnika.

Opruge kočije blago su zacviljele. Netko se unutra premješta? Ili silazi?

— Nadam se da neće biti neprilika, Dolane. Ne namjeravam to dopustiti.

Svoje putnike moram neozlijeđene dovesti do odredišta.

Tucker Dolan se uspravi i pođe do nakovnja, koji se nalazio pod nadstrešnicom. Bob Longer je nemarnim, dugim korakom stao više udesno.

— Je li Madge Healey u kočiji? — upita Dolan.

Vrata kočije odmah se otvore i Madge izađe. U lijevoj je ruci stiskala torbicu, desnom pridržavala dugu suknju.

Sve je to Matt vidio krajičkom oka. Da li se u naborima suknje sakriva revolver?

— Da, gospodo? Mogu li vam u čemu pomoći?

— Vi posjedujete neke papire, gospodo — reče Dolan. — Poslani smo da ih uzmemo.

Sišli su i Dunning i Kearns; posljednji je izgledao ispijeno i ukočeno, Dunning samo radoznalo.

— Dokumenti koje posjedujem — reče žena — pripadaju samo meni. Oni dokazuju prava na posjed koji sam kupila svojim novcem. Nitko, ponavljam, nitko nema na njih nikakvih prava.

— Ne namjeravam o tome raspravljati, gospodo. Poslan sam da ih uzmem, a to i namjeravam.

— Što je najvažnije — pridometne Longer — imamo i snage za to.

Preostala dvojica izidu na otvoreno. Meadows ih nije prepoznao, ali Coburn jest. Probisvijeti i pljačkaši. Medley i Parsons.

Nečujnim korakom iza kočije se pojavljuje Pike Sides.

— Možda i ne, Bobe — reče. — Coburne... ako nešto započnu, hoću Longera i Parsonsa za sebe.

Matt podigne tešku sačmaricu. Bila je napunjena krupnim zrnjem i svi su znali što takav naboj može uraditi čovjeku.

— Madge Healey je moj putnik, gospodo. Ona je i putnik Wells Farga. Ne znam tko vas plaća, ali što god primili premalo je da bi bili ubijeni.

— Pretpostavljam da prevoziš zlato — reče Dolan — inače ne bi tebe unajmili. Mi ga ne želimo. Ne želimo čak ni ovu ženu. Samo njene dokumente. Jedan je čovjek zbog njih već umro.

— Zao mi je, no rekao sam vam da je gospoda putnica Wells Farga i to je dovoljno. A sada, dosta bijaše odgovorila. Stigli smo na vrijeme i ne namjeravamo kasniti. Dolane, vidiš što držim u ruci, na ovoj udaljenosti sasjeci ću te u komadiće i ništa te na ovom svijetu ne može spasiti. Što se tiče Pikea, za njega ne brinem. Vi niste spori, ali on je bolji. Istina, ni mi nećemo proći lako, ali vi nećete pobijediti, to je sigurno. Kad biste i pobijedili, Wells Fargo ne bi mirovao dok vas ne uhvati. A kada biste kojom nesrećom ozlijedili ovu gospodu, ništa vas ne bi spasilo vješala.

Tucker Dolan je oklijevao. Svaka je Mattova riječ bila istinita i on je to znao. A znao je i to da u slučaju pucnjave za njega ne postoji ni najmanja mogućnost da preživi.

— Dobro, odustajem reče. — Ali mlađić kojeg je Madge Healey ubila bio je nećak neke vrlo važne zvjerke. Kao nasljedniku njena supruga, pripadaju mu ti dokumenti.

— O tome se posavjetuj s nekim odvjetnikom — odbusi Matt. — A sada, momci, pojašite i odlazite.

Longer se podrugljivo nasmije.

— Otići? Tko će otići? Tko koga drži? Onog časa kad spustiš tu sačmaricu, isjeckat ću te u krpe!

— Pike! — oštro reče Matt i baci sačmaricu. Sides je spretno uhvati.

— Dobro, Bobe — ravnodušnim glasom reče Coburn — više nemam sačmaricu.

S udaljenosti od svega desetak metara Longer se zapiljio u Matta. Eto, to je taj as revolvera. Čovjek za kojega su pričali da je najopasniji, najbrži, najtočniji od svih, Bob trgnu revolver.

Prisutni su zamijetili Longerov brzi pokret, a čuli su samo jedan pucanj.

Bob Longer osjeti oštar, bezbolan udarac na lijevoj strani grudi. Njegov je revolver izlazio iz korica, a um mu je bio usredotočen samo na jednog ubiti će... ubiti... ubiti.

I onda je bio mrtav.

Kiselkast miris izgorjela baruta raširio se dvorištem. Vjetar zašušta lišćem u drveću oko zgrada. Konji su nervozno navlačili ormu,

— Nije namjeravao odustati — reče Matt. — Želio je sukob.

— Da — Suglasi se Dolan s gorčinom u glasu. — Ali da si zadržao pušku, još bi bio živ.

Matt Coburn je stajao ukočen poput kipa.

— Sam je to želio — reče nakon nekoliko sekundi.

Istina — procijedio je Dolan. — Pripremio se za pucnjavu i ništa ga ne bi moglo spriječiti da nekoga ubije... ili bude ubijen. Samo, nisi to ti trebao uraditi.

Coburn mu se zapilji u oči.

— Odlaziš li, Dolane?

— Da, odlazim.

Krenuo je prema konjima, praćen ostalima. Coburn je mahnuo prema Longerovu lešu.

— Što će biti s njim?

— Pokopaj ga. To je tvoja lovina.

Kad su odjahali, Madge prijeđe dvorište, uđe u kuću i spusti se za prvi stol. Koljena su joj popustila a ruke su se tresle.

Matt ispruži ruku prema Pikeu i revolveraš mu dobaci sačmaricu.

— Brz si — reče. — Strahovito brz.

Coburn nije odgovorio. Dovedeni su konji i Burke se zaposlio oko upreznja. Dunning je sjeo na neki sanduk opuštenih ruku a glavom je tresao kao u bunilu.

— Naviknut ćeš se, prijatelju — tješio ga je Kearns. — U Piocheu sam vidio kako trojica padaju u prašinu u istom času.

Coburn gurne sačmaricu pod pazuhu i iz bubnja revolvera izbiye dvije prazne čahure.

Pike, koji je to zamijetio, upita:

— Dvije?!

— Pogledaj ga.

Sides ode do poginuloga i izvrne ga na leđa na grudima, točno u visini srca, nalazila su se dva malena otvora; oba bi se mogla odjednom pokriti srebrnjakom... ili čak žetonom za poker. Pucnjevi su bili ispaljeni tako brzo da su se sasvim stopili u jedan prasak.

Matt Coburn polako uđe i sjedne kraj djevojke, odloživši sačmaricu. Sa svog mjesta mogao je vidjeti cijelo dvorište i prilaza.

— Ne bi li bilo bolje da ste mi to unaprijed ispričali, Madge?

— Nikad se nisam povjeravala, Matt. Nisam imala kome. Otkad pamtim, tetka me iskorištavala da bi došla do novca kojim su se ona i Ed opijali. Nikada nisam doživjela nježnosti, Matt, nikada lijepu riječ. Samo iznudi- vanje. Kad sam kasnije pobjegla, počela sam dobro zarađivati. Kupila sam hotel pa ranč, zatim neke akcije u čeličanama na istoku i naposljetku akcije jednog rudnika. Tako sam postala suvlasnikom rudnika Blue Duck i glavnim akcionarom.

Coburn je oštro pogleda.

— Blue Duck?! Vi?!

— Da. Radove je obavljalo poduzeće Willard i Kingsbury. Njihov je ugovor isticao, a kako nisam bila zadovoljna, nisam ga namjeravala obnoviti. Znala sam da me potkradaju jer su kopači naišli na posebno bogatu žilu. Potplatila sam jednog od rudara i on me je o svemu izvještavao. Otkrili su ga i ubili, a ja sam tada prekinula ugovor i postavila stražu pred okno.

— S vama nema šale, Madge.

— Onda su pokušali na drugi način. Willard je imao nećaka negdje na Istoku. Pozvali su ga i udesili da se upoznamo. Nisam znala tko je. Svidio mi se i nakraju smo se vjenčali. Tek sam poslije saznala... no, ukratko, ukrado mi je sve papire, dozvole, potvrde i ostalo i pobjegao.

— Pokušao, htjeli ste reći.

— Pobjegao je! Međutim, jedan moj prijatelj ga je vidio i zaustavio. Iako je bio star, gotovo starac, moj je suprug izvukao derringer i pokušao ga ubiti. Ali moj je prijatelj bio iskusan i pametan čovjek i nije se dao iznenaditi. Ubio ga je i donio mi papire natrag.

— Crnac?

Pogledala ga je, oklijevajući. Onda potvrdno kimne.

— Da. Nisam to nikome rekla jer bi ga neki od bijelaca objesili, imao pravo ili krivo. On je zaštitio mene, ja sam štitila njega.

— Neki misle da ste vi ubili svog supruga.

— To je njihov problem.

— A vaš problem?

— Stići u Carson City i ovjeriti određene dokumente, prenijeti vlasništvo na svoje ime i naposljetku ih pohraniti u pouzdanog odvjetnika.

Proučavao je njeno lijepo lice.

— Koliko vam je godina, Madge?

— Devetnaest... uskoro ću navršiti dvadesetu. Kada je djevojka sama, muškarci misle da je lov slobodan. Nije bilo lako obraniti se, vjerujte, Matt.

Kimnuo je i ustao.

— Stići ćete u Carson nedirnuta, Madge. Pobrinit ćemo se za to. — Razmisli i doda: — Pike Sides radi za vas?

— Bio je jedan od mojih stražara kod rudnika. Nakon smrti mog supruge, kada sam shvatila da moji protivnici neće ni pred čime prezati, pomislila sam da će mi dobro doći kao zaštita.

— Niste pogriješili, čini se. No vrijeme je da krenemo.

Napolju više nije bilo leša, a Kearn i Dunning već su bili u kočiji. Burke je stajao do čeonog konja, a Pike je ljenčario u sjeni nadstrešnice.

Coburn pomogne djevojci u kočiju a za njom se uspe i Sides. Prije no što se vinuo na sjedalo, Matt je sumnjičavo pogledao na brežuljke iza stanice. Ranije je tamo gore bljesnulo, kao da se sunce odbilo od leće dalekozora. No, možda je to bio komadić kremena ili nešto slična.

Kočija je polako krenula i Matt je prvi put pomislio na Boba Longera. Nije ga želio ubiti... nije trebao prihvatiti izazov. Zašto je to uradio?

—o—

Vijest o pucnjavi stigla je u Confusion prije no što se kočija dokotrljala u Carson City. Pričalo se o pokušaju otmice, o pljački jednog putnika, ali više od svega o tome da je Matt Coburn ubio još jednog čovjeka.

Laurie Shannon je to saznala od Ringgolda.

— Joss, onaj Harry Meadows se još krije u našim brdima?

— Ne, gospodice, Odjahao je otprilike u isto vrijeme kad je kočija napustila Confusion.

— Misliš da će napasti...?

— Ne, ne vjerujem. Izuzev ako se pruži izuzetno povoljna prilika.

— Zato što je Matt prati?

— Da.

— Joss, ima li igdje na ranču crvene gline? Jesam li nešto previdjela na vlastitu imanju?

— Niste, Laurie. — Čovjek se namršti. — Ne, na ranču nema crvene gline.

— Ali zato je ima zapadno odavde. Mislim da sam je vidjela kod izvora u planini Schell Creek.

— Dobro zapazate, gospodice. Primitili ste kopita Freemanova konja? I onog momka koji je donio poruku o izgubljenim govedima, zar ne?

— Misliš da se Free upleo u nešto opasno?

— Možda. Ali u tom slučaju brzo će stradati. Umišlja da je opasan i brz i jedva čeka da to dokaže. Ako uspije nekoga ubiti, postat će doista zao. No to se neće dogoditi ako mu protivnik ne bude sasvim pijan. I kažem vam, on neće doživjeti kraj ove godine.

— Onaj mladić koji je donio poštu...

— Sjetio sam se odakle ga poznajem. Zovu ga Scarff i često se družio s Meadowsom.

— Toga sam se i bojala. Joss, bi li Free poslušao dobar savjet?

— Sumnjam. — Kauboj ustane. — Nije moj običaj da se pletem u osobne stvari ali dovoljno sam star da vam budem otac. Ako mislite da počinjete nešto osjećati za Matta Coburna... nemojte. On upravo prelazi granicu i od borca se pretvara u ubojicu.

VII

Matt Coburn zakopča dugmad na kratkom kaputu. Prije je bilo vruće, a sada je naglo zahladnilo. Još malo i opet će promijeniti zapregu. Cijeli posljednji sat vozili su otvorenom prerijom, ali njegova se pažnja nije nimalo umanjila. Gotovo nagonski njegova je ruke pošla prema pojasu i tamo olabavila dva najbolja sačma, da bi ih mogao lakše izvući bude li to potrebno.

Vozili su za suncem u oči, a planine su bacale duge sjene u dolinu. Zapregu se kretala polako, gotovo korakom.

jer je Burke štedio snagu konja za opasniji dio, tamo gdje je mogla zatrebati brzina. Meko toptanje kopita, zveckanje orme i tiha škripa kožnih ovjesa na kočiji, eto to su bili zvuci koji su ih pratili.

Burke podigne bič i pokaže prema brdima.

— Jednog dana popet ću se u brda i ostati tamo. Pronaći ću neki zgodan klanac, uspeti se do vrha i tamo sagrađiti kuću.

— I ja sam o tome razmišljao.

— Dvadeset godina gutaš prašinu iza najrazličitijih zaprega i onda ti odjednom dojadi. Želim tamo gdje su visoki borovi i ledeni izvori. Dozlogrđiše mi pustinje i izmicanja olovu.

— Ja sam pronašao mjesto koje mi se sviđa, na podnožju Jeffa Davisa. Uvijek ima vode.

— Trebao bi naći ženu a ne vodu. Muškarac se mora oženiti, Matt, a tebi je došlo vrijeme.

— Kako to misliš?

Burke zatrese uzdama i konji podošše kasom:

— Zato što postaješ zao, Matt. Suviše dugo živiš od revólvera.

— A što sam trebao uraditi? Dopustiti Longeru da me jednog dana u nekom salunu napadne s leđa? Ili da dobijem metak u mraku? Pročitao sam to na njegovu licu. Morao me je ubiti... i morao je pokušati. Prije ili kasnije.

Dugo su šutjeli a onda Coburn izvuče lulu.

— Imaš pravo, Dandy. Postao sam preosjetljiv. Osjećao sam kako to pomalo dolazi, a ne znam se othrvati... Spavam s revolverom u ruci, kada jednom leži mi na koljenima, ne prođem ni metra napolju, nenaoružan. Nijedne večeri ne sklopim oka a da ne očekujem da ću se probuditi pucajući. I gotovo nikada ne spavam dvije noći za redom na istom mjestu... ako je to ikako moguće.

— Znam.

Burke je to uistinu znao. Vidio je tu pojavu u Matta kao i kod tolikih drugih. No lakše je dijeliti savjete no ravnati se po njima. Kad netko živi životom revolveraša, toga se više nikad ne može sasvim otresti. Kao kad se kre-

ćeš zemljom Apaša. Ne spavaš čvrsto ma kako bio umoran. Pripremi večeru i pojedesh je, ali spavaš tek mnogo kilometara dalje. Tvoje oči tragaju za sjenkama tamo gdje ne bi smjele biti, paziš na sve neprirodno, očekuješ neočekivano.

Prošao je jedan dan, duga noć pa još jedan dugi, dugi dan. Putevi su bili prašnjavi, putnici umorni i razdražljivi.

Na vrhu teškog uspona Burke bi zaustavio zapregu da se odmori, a putnici bi izišli i protegnuli noge. Jednom se prilikom Matt našao uz Madge Healey.

— Hoćemo li negdje duže stajati, Matt? Mogli bismo se odmoriti...

— U Eureki.

— To je živ gradić. Imaju lijepu pozornicu, na kojoj sam pjevala. Bila sam tamo i kao dijete; tada sam nastupala na daskama položenim preko nekih buradi.

— Zašto ste napustili taj život?

— Umorila sam se. Toliko sam poželjela svoj dom da sam noći i noći proplakala. Kada sam još bila zajedno s tetkom, sakrivala sam nešto od novca koje su mi davali kopači. Jednom, bilo mi je samo petnaest godina, posudila sam svoj novac jednom tragaču. Svidio mi se i sažalila sam se nad njim kada mu nitko nije htio pomoći. I, znate li što? Zahvaljujući tom novcu pošao je još jednom u potragu za zlatom i otkrio ga. Danas posjeduje poduzeće Denver i Rio Grande, a zahvaljujući novcu koji sam mu dala, sada sam vlasnica polovine tog poduzeća.

— Znaju li Willard i Kingsbury za to?

— Ne. Misle da imaju posla s praznoglavom djevojkom koja se slučajno dočepala novca i kupila dio njihova rudnika, pa će je varati kako žele. A ja vam kažem, Matt, da ću biti na kraju vlasnica njihovog dijela.

— To su i zaslužili. No, budite oprezní. Willard je zao ali Kingsbury, njega poznajem, još je gori.

Stajali su promatrajući panoramu ispod svojih nogu.

— Matt, kakav je Pike Sides? Smijem li mu vjerovati?

— Tko unajmi Pikea, može se pouzdati u njegovu vjernost. On je bič kojim uvijek možete plašiti ljude... no, ne dopustite da postane onaj koji ima u rukama dršku.

— Hvala, Matt. Zahvalan sam vam i za ono na stanici... Jer, oni bi me sigurno bili ubili. Bob Longer bi to učinio... kao slučajno.

Matt je bio iznenađen djevojičinim zapazanjima.

— Da. Znam da je Longer unajmljen upravo za to. Dolan to nije znao. Samo Longer.

Nekoliko sati poslije kočija se dokotrijala u Eureka, živ, otvoren grad u kome je poslovalo stotinu dvadeset i pet saluna, petnaest cirkuskih šatora i dvadeset pet dobro posjećenih kockarnica.

Matt je bio na smrt umoran. Sišavši, obratio se Pikeu i djevojci.

— Oni će biti ovdje, u gradu, Pike.

— Hvala — reče revolveraš. — Pobri-
nut ću se za sve što je potrebno.

— Uzmite jednu sobu a odsjednite u drugoj.

— Hvala, Matt — rekla je djevojka i vršcima prstiju dotakla njegovu ruku.

Burke i Coburn prenijeli su zlato u posebnu prostoriju hotela i tada se vratili u prednju, u ured.

— Ja ću to čuvati — reče Burke. — najedi se i onda mi donesi sendviče i kavu. Pokucaj dva puta lagano i jednom jako. Otvorit ću tek kad čujem tvoj glas.

Ostavivši mu sačmaricu, Matt izađe na hodnik koji je jednim krakom vodio u predvorje hotela a drugim napo-
lje, u pokrajnju ulicu. Uputio se na tu stranu, oprezno otvorio vrata i izišao. Pronašao je malen restoran, dobro se najeo i tada pošao u obilazak saluna.

Tražio je moguće izvore opasnosti i začas ih našao. U četvrtom salunu prepoznao je Harryja Meadowsa, koji se umorno nalaktio na barsku tegzu. Prišao mu je i stao do njega.

— Ja ću ti, Harry.

— Samo naprijed. Za svoj novac sve što hoćeš. — Harry se uspravio, savla-
dajući iznenađenje, i polako okrene, oslonivši se jednom rukom na tegzu iza svojih leđa. — Imao si nekih nepri-
lika.

— Jesi li ti bio tamo na stijienu? —
nehajno upita Matt.

— Da... — Meadows je posegnuo za
čašom. — A imao sam i karabin u ru-
kama.

— Pretpostavljao sam to. No nisam
zbog toga brinuo, Harry. Takav potez
ne bih očekivao. Ne od tebe.

Harry Meadows, koji je bar prema
sebi bio pošten, našao se polaskan
ovom izjavom iako nije odgovarala
stvarnosti.

— Tko je bio tamo dolje? — upita. —
Bob Longer?

— Da.

— Tražio je to... Matt, namjeravaš ih
pratiti sve do Carsona?

— Naravno. I Pike Sides. On čuva
Madge Healy.

— Madge? Onu djevojčicu koja je
nastupala? Plesačicu?

— Da. Samo što ona više nije djevoj-
čica, a ima i prilično opasne neprijate-
lje... tipove iz kompanije Willard i
Kingsbury.

— Tada je uistinu u gadnoj neprilici.
— Meadows je zamišljeno vrtio praznu
čašu. — Matt, ta mi je djevojčica bila
vrlo draga. Pružala nam je malo... hm
... topline tamo gdje je nije bilo. Da su
ljudi zahtijevali, pjevala bi i plesala
za njih dok ne padne mrtva. A ti...
neprijatelji...

— Što, zapravo, namjeravaš reći?

— Taj Willard & Kingsbury... unajm-
ljuju ljude. Ne znam točno o čemu je
riječ, ali razgovarali su i s nekim mo-
jim momcima. Traže ljude koji se ne
boje metka ali su sposobni i za prlja-
vu igru. Ike Fletcher regulira ljude za
njih.

— Kamo ih šalju?

— Ne znam. No, jedan od mojih
momaka rekao im je da se ne može u
Arizonu ni u Kolorado jer ga tamo
traže, a oni su mu rekli da ne mora
daleko. Pretpostavljam da se ide u
Confusion.

Matt ispije piće. Zadržao se u salu-
nu tek toliko dugo koliko je i inače dozvo-
ljavao sebi boraviti na jednom mje-
stu.

— Moram dalje, Harry. Nadam se da
te neko vrijeme neću vidjeti.

Meadows se nasmiješi:

— Nadam se da to nije prijetnja, Matt?

— Ti znaš da nije... samo, ne bih te želio ugledati preko nišana svoje puške, Harry.

— Nećeš imati prilike, bez obzira na stotinu tisuća koje voziš, Matt. Ako te bilo tko napadne, upamti, to neću biti ja.

— o —

U Austinu se ukrcao novi vozar, Hank Weber i sada je Burke sjeo u kočiju da bi se odmorio. Nedugo zatim ušli su u oluju, i vjetar je prijetio da će prevrnuti visoku kočiju. Neke su se inače suha korita napunila vodom i poplavila velike površine. Ali, kočija se kretala dalje. Kočijaši bi uvijek nekako pronalazili put, izmjenjujući se na visokom sjedalu. Matt Coburn bi malo odspavao na zastancima, ako je smatrao da nema opasnosti, ali kočija nikad nije ostala bez budnih čuvara.

Naposlijetku... stigoše u Carson City. Zlato je bilo isporučeno.

Madge je prišla Coburnu, praćena Pikeom Sidesom.

— Matt — upitala je — mogu li putovati natrag sa vama?

— Znaite da možete. — Pogledao ju je duboko upalim očima, zakrvavljenim od umora i besanice. — I, bude li ovdje ikakvih neprilika, pozovite me.

— Ja ću se za to pobrinuti — umiješa se Pike. — Nitko drugi joj neće biti potreban.

— Moja ponuda vrijedi.

— Upamtiti ću je — odgovori djevojka i uputi mu dug pogled. — Hvala, Matt. Nemam mnogo prijatelja.

Gledao je za njom kada mu se pridružio Tucker Dolan.

— Otpustili su me — rekao je suho. — Nisu zadovoljni mojim neuspjehom, naravno.

— Mogli su pokušati sami. Jesi li čuo da unajmljuju revolveraše?

— Zato su me i otpustili. Nisam dovoljno krvoločan... Običan profesionalni borac ali ne i ubojica. Bit će gužve. Matt. Unajmili su Kendricka i sada imaju petnaestak vrlo opasnih ljudi.

— Tuckeru, ako nemaš boljeg posla, ostani ovdje dan-dva. Možda ću ti moći ponuditi nešto zanimljiva.

Matt je prospavao poslijepodne i cijelu noć, a probudilo ga je tek uporno kucanje. Oprezno je otvorio vrata i našao se licem u lice s Madge Healy. Brzo je ušla i onda se nasmijala:

— Navuci hlače, Matt. U ovom crvenom rublju izgledaš poput sotone.

— Nisam očekivao damu.

— Zahvaljujem na komplimentu. Pokušavam biti dama, ali to katkad nije izvodljivo. Matt, moram natrag u Confusion, i to najvećom brzinom.

— Bježali smo u ovom smjeru — podsjeti je Matt. — Natrag je to trebala biti mirna, ugodna vožnja.

— Žao mi je, Matt. Stvari stoje vrlo loše a uskoro će biti i gore.

Ukratko joj je ispričao što je čuo od Meadowsa i Dolana. Šutke je slušala, a onda pošla do prozora i gledala napolje, dok je Matt dovršavao umivanje i odijevanje.

— Nisam znala da je otišao tako daleko, Matt. Ti si mi prijatelj i sve ću ti ispričati. Vlasnica sam nekih bogatih nalazišta zlata. Willard i Kingsbury otkupili su od Big Thompsona nalazište uz moje...

— Odakle njemu nalazište?

— Zapodjenuo je svađu s vlasnikom i ustrijelio ga. Onda je to nalazište prisvojio i za pozamašnu ga svotu prodao mojim protivnicima. Da bi me uništili, oni tvrde da se moje nalazište nalazi na njihovoj žili.

— Pike je još uz tebe?

— Da.

Opasao je revolvere.

— Pođimo po Burkea i Webera.

— Poslala sam Pikea da ih pronađe.

Kočija je bila spremna kad su stigli pred stanicu. U nju su se ukricali Madge, Pike i Weber, a Burke i Matt popeli su se na vozarsko sjedalo.

U Austinu dobiju još jednog putnika, poznatog geologa Jamesa Hoyta koji je katkad zastupao velika rudarska poduzeća. Djevojka ga je upoznala prije nekoliko godina, ali muškarac nije mogao prepoznati nekadašnju djevojčicu. Madge to iskoristi, naslućujući da tako poznati stručnjak ne putuje bez razloga u Confusion.

— Često putujete Zapadom? — upitala ga je nevino.

— Naravno. Kad velike kompanije namjeravaju kupiti neko nalazište pošalju me da ga pregledam i dam svoje mišljenje.

— Ne znam mnogo o Confusionu — odvratio je djevojka nehajno — Mislite li da je to ozbiljan, pravi grad? Hoću reći, vrijede li što tamošnja nalazišta?

— Sudeći prema uzorcima koje sam vidio, neka od njih su uistinu dobra.

Razgovor se nastavljao o svemu i svačemu i na kraju muškarac predložio:

— U Confusionu ću se zadržati vrlo kratko. No, vidim da vas geologija zanima. Mogli bismo se provozati oko grada, pa ću vam na terenu pokazati nešto od ovoga što sam sada ispričao.

— Oh, to bi me veselilo.

Pike je sa zanimanjem slušao razgovor, no glumio je da ga zanima okolina i uporno je gledao kroz prozor.

— Pregledat ćete rudnike? — zapitki-vala je djevojka zainteresirano. — Sve ili samo jedan? Hoćete li doista kupiti pravi zlatni rudnik?

— Znete — Hoyt sliježe ramenima — mogao bih. Imam ovlaštenja da kupujem prema vlastitom sudu. — I nehotice dotakne rukom džep.

Bio je svjestan da govori ono što ne bi smio. Ali, mršavi čovjek odjeven u crno drijemao je u kutu, nezainteresiran za razgovor, a djevojka, gotovo dijete, bila je tako radoznala. No zar je netko mogao zamisliti da bi lijepa mlada žena brinula o rudnicima? Ne, Hoyt je vjerovao da je on u središtu njena zanimanja.

Put je bio dug, a Pike je gotovo neprekidno drijemao. U intimnoj polutami kočije Hoyt je pričao i pričao. Djevojka je saznala da je zainteresiran upravo za njeno nalazište. Tko mu ga je ponudio?

— Nećete se dugo zadržati u gradu?

— Ne. Odlazim već dvanaestog. Možemo li se prije toga vidjeti?

— Oh, ne namjeravam se zadržavati u gradu... — Oklijevala je, brzo razmišljajući i onda se dosjetila. — Živjet ću na ranču, u prijateljice... zove se... Laura Shannon.

— Čuo sam o njoj — reče Hoyt. Ndaleko se znalo o toj djevojci koja

sama vodi ranč, a nema ni želi imati veze sa zlatom.

Kad je kočija stigla u Confusion, pred ured Wells Fargoa, dočekao ih je Newton Clyde. Matt se spustio na zemlju, a iz kočije je prvi izašao Pike Sides. Slijedio je Hoyt, koji je galantno pomogao djevojci.

— Usput — reče — nakon toliko razgovora još ne znam vaše ime.

— Healy. — Nasmiješila se. — Madge Healy.

Njegovo se lice ukočilo. Čuo je o Madge Healy, ali ju je zamišljao starijom, oštrijom, ni izdaleka tako privlačnom. Mnogo je puta čuo njeno ime u vezi s rudnicima i nalazištima.

— Tako, dakle — promrmljao je namršten.

— Da, tako, gospodine Hoyt. Naše poznanstvo može vašem poduzeću prištedjeti mnogo novca i nepravilika. Nalazište »Škrinja za blago« koje ste spomenuli, ne pripada Willardu i Kingsburyju već meni i oni ga nikad neće dobiti!

Naglo se okrenula i pošla niz cestu, Sides ju je pratio, dozvolivši sebi jedan od svojih izuzetnih smiješaka.

— To... to je Madge Healy? Pa, ta još nije pravo ni odrasla!

Matt se nasmijao.

— Upravo ste se uvjerili u protivno. I poslušajte moj savjet: vjerujte u to što je rekla.

— Došao sam ovamo da bih sklopio posao — nesigurno će Hoyt. — Ako ne uspijem, moji poslodavci neće biti baš zadovoljni.

— Bit će to još manje ako izgubite njihov novac.

Coburn se zagleda niz cestu, ne mareći za zabrinutog geologa. Osluški-vao je glasove divljeg grada, mješavinu najrazličitijih zvukova, od udara kovačkog bata do mehaničkih nota muzičkih automata.

Ponekad se takav grad može spasiti kada, odmah u početku, nekoliko jakih ljudi preuzme upravu i uvede zakon i red prije no što se bezakonje razmaše. Za Confusion bijaše prekasno. Coburn je prepoznavao ljude koji su lutali cestom, prepoznao je vrstu i znao da preostaje samo jedan način — revolver.

Svaki pa i najneudržniji potez mogao bi izazvati opću eksploziju. Bilo je nekoliko ličnosti koje bi mogle povući oponač, neke od njih i nenamjerno.

— Voliš li ovaj grad, Clyde? — upita Matt.

Predstavnik Wells Farga sliježe ramenima.

— Rađaju se i umiru. Radio sam u mnogo takvih gradića a znam da ću izmijeniti još mnoge. Confusion je grad Feltona, Cohana i Zellera.

— Reci im neka hitno nešto poduzmu ili će ga izgubiti — savjetovao je Matt. — Banda je spremna da ga prevrne naglavce. Kasnije će mnogi zažaliti, ali sada neće oklijevati.

Upravo u tom času prišli su im Cohan i Felton. Coburn im je ispričao o okupljanju revolveraša i namjeri da se preotme »Škrinja za blago«.

Newton je pripalio cigaru.

— Ja sam službenik transportnog poduzeća. Ako netko ima zlato za prijevoz, bilo tko, ja ću ga preuzeti. Wells Fargo ne podiže gradove niti u njima zavodi red i zakon.

— Što predlažete, Coburne? — upita Cohan.

— Gradsku zaštitu. Petnaest do dvadeset odlučnih i sposobnih muškaraca koji znaju što žele i koji neće oklijevati ni da pucaju bude li potrebno. Nakon toga ultimatum. Ako se ne povuku pred usmenom prijetnjom, upotrijebiti oružje. Jednog ili dvojicu treba osuditi i objesiti. Poznajem ovu gomilu... oni ne mogu shvatiti ništa osim omče i metka.

— Ne mogu to povjerovati — prosvjedovao je Felton.

— Vjerujte što god želite — odbrusi Coburn. — Ovo je vaš grad. Zašto ne biste stali nasred ceste i zatražili od Thompsona da se ponaša kako treba? Recite mu neka objesi revolvere i primi se lopate.

Feltona je obililo rumenilo, počeo je nešto zamuckivati, ali ga Coburn nije slušao:

— Koliko ubojstava do sada?

— Osamnaest — odgovori Cohan — u otprilike trideset dana. Istina, sva se nisu zbila u samom mjestu.

— A pljačke?

— Tko bi ih mogao prebrojiti? Vjerujem da za mnoge nikad nismo ni saznali.

— Ne želimo nasilja, dosta nam je — reče Felton tvrdoglavo. — Mora postojati drugi način.

— Ljudi kao što su Thompson i Gorman... pa i Willard i Kingsbury, upravo su zaljubljeni u tipove koji mrze nasilje. Oni se uvijek služe nasiljem, a sve je mnogo lakše ako im protivna strana preda oružje. Upitajte Madge Healy.

Nekoliko građana prišlo je i slušalo.

— Cohane — upita Matt — što biste uradili kada bi netko pokušao oteti Otkriće?

— Borio bih se.

— I ja — javi se Zeller.

— Evo, Feltone, već imate dvojicu za svoju četu. — Coburn se osvrnuo. — Gage?

— Ne — reče čovjek ukočeno. — Vidio sam mnogo takvih gradića i svi su otišli bez traga. Ako trgovina zamre, otići ću dalje. Zar da riskiram vrat za nešto što će za nekoliko godina biti samo hrpa otpadaka?

— Buckwalter?

— Imam samo jednu glavu, a uvijek će biti novih gradova.

— Možda sam lud ali ja bih se pridružio toj četi — reče Newton Clyde. — Samo da vidim ovu rulju kako bježi.

— Ne — ustrajao je Felton — to neće biti potrebno. Strasti će se same ugasiti, kako su se i raspirile. Confusion će se sam smiriti.

Coburn sliježe ramenima.

— To je vaš problem. Isporučio sam vaše zlato, Feltone, a sada ću uzeti svoj novac i otići.

Felton izvuče iz džepa pet zlatnika i pruži ih Coburnu.

— Hvala vam. Obavili ste težak posao.

Matt je pošao do javne staje i izveo svog konja. Odmah mu se prišao Dandy Burke.

— Zar nećeš posao, Matt?

— Nitko mi ga onudio niti bih ga prihvatio. — reče dok je zatezao kolan. — Dandy, ovdje se sakupila opasna družba, možda najopasnija koju sam ikad vidio na okupu, a preostalo je vrlo malo vremena...

S druge strane ceste grupica muškaraca šutke ga je promatrala. Onda Clyde glasno i bijesno ispljune opušak cigare.

— On odlazi, gospodo. Jedini čovjek koji je mogao osigurati mir ovom gradu. Jedini koji ga je mogao spasiti!

— Besmislica! — reče Felton oštro. — Ja sam ga osnovao i ...

— Vi ćete ga i pokopati.

Buckwalter se umiješao tihim glasom:

— Ja opet kažem: unajmimo Coburna. Newton je u pravu. Ako ne unajmite Matta, ja zatvaram. Natovarit ću svoje stvari i krenuti. Bolje da pretrpim malen gubitak, no da sve što posjedujem ode dovraga.

Felton ga je promatrao ne vjerujući ušima.

— Vi to ne mislite ozbiljno! Otišli biste? Pa tek ste stigli ovamo!

— Nesreća je, Feltone — reče Gage — što ste tek nedavno u ovoj zemlji. Jeste li ikad čuli za Fessenden?

— Ne.

— Fessenden je počeo baš poput Confusiona — objasni Buckwalter. — Nalazišta nisu bila tako bogata niti je navalilo toliko ljudi. Dva su šerifa ubijena i više nitko nije htio preuzeti to mjesto. Grad je postajao sve divljiji, a onda je jedne noći Peggotty Gorman poželio piće baš u času kada se točitelj nalazio na drugom kraju. Preskočio je tegzu i sam se poslužio. Onda je dobacio drugu bocu prijatelju.

— Poslužitelj je to primijetio i dotrčao, ali ga je Peg odalomio bocom preko lica, oborio i počeo bacati bocu za bocom prijateljima. Bio sam u salunu, vidio to i odmah izašao — pričao je Buckwalter. — Ono što sam do tog časa istovarivao bacio sam natrag u kola. Za to vrijeme rulja je uništila prvi salun i krenula na drugi. Usput su uništili i opljačkali trgovinu koja im se prepriječila na putu. Neki su se odvojili i uništili plesnu dvoranu. Nisam ni pokušao skrenuti na glavnu cestu, to bi bilo samoubojstvo. Okrenuo sam kola ravno iz grada i potjerao konje uz brežuljak. Kad sam stigao na vrh, Fessenden je bio u plamenu.

— Zašto nisu pozvali Coburna kada je tako moćan?

— Naravno da su ga pozvali. — Buckwalter se gorko nasmije. — Kad je dojahao, pepeo je još bio topao. Neka su nalazišta pokušala nastaviti sa vađenjem ali uzalud. Otišli su trgovci, otišla je pošta, nije bilo radnika... gotovo.

Felton je šutio. Nije se mogao pomiriti s nasiljem, nije želio unajmiti revolveraša. No, da li je bilo samo to u pitanju? Bio je dovoljno pošten da sam sebi prizna kako želi da Coburn ode što dalje... Možda zbog Laure Shannon?

— Onda, Dick? — upita Gage. — Hoćemo li pokušati? Možda bismo ga nagovorili...

— Ne — odlučio Felton. — Ja ću preuzeti dužnost šerifa. Obavit ću to sam.

Zapanjeno su ga pogledali. U isto vrijeme, jašući blagom uzbrdicom, Coburn je napuštao grad.

VIII

Kad je dojahao do zgrada ranča LS. Coburn je najprije ugledao Ringgolda. Kauboj se uspravio, bio pogledao prema zgradi, pa upitao:

— Kako ste, Matt? Cuo sam da ste imali neprilika putem.

— Nisu spomena vrijedne. Jeste li vi, momci, nekud putovali?

— Free je odjahao do stanice Blackberry, u potragu za odbjeglih goveda. Nije pronašao nijedno.

— Zar bi ikoje govedo odlutalo u pustinju? Ovdje ima toliko dobre trave i vode.

— Scarff je dojahao — nastavio je Joss. Nije znao što se zapravo događa, ali zavolio je Matta i želio mu je pomoći — i rekao da je vidio ta goveda.

Scarff... mladić koji je često jahao u Meadowsovoj družbi. Već je prije Coburn bio siguran da je upravo Free Dorset jahao onog dana prema Meadowsovu skrovištu. A poslije... onaj susret na stanici Blackberry... Što se tu kuhalo? Kao da je Dorset radio u dogovoru s Meadowsom, a ipak nije bio dovoljno zreo pa da ga stari lisac primi u svoju družbu.

— Matt! — Na vratima se pojavila Laurie. — Čula sam vaš glas. Što radite napolju? Zašto ne uđete?

— Pitao sam se, mogu li na ovom ranču dobiti šalicu kave — nasmijao se Matt.

— Naravno. Joss?

— Hvala, ja ću poslije.

— Gdje je Free?

— Napolju, na pašnjacima. Neće se vratiti prije zalaza.

Matt se spustio u prostran naslonjač. Nije želio susresti Dorseta. Nije mu bilo do sukoba i natezanja. Želio se samo odmoriti.

Bilo je ugodno i pro hladno u prostranoj kuhinji. Gledao je djevojku koja je spretno poslovala oko kave i osjećao kako ga napetost polako napušta. Da, samo se ovdje mogao sasvim opustiti. Laurie Shannon je izgradila siguran i ugodan dom.

— Kako ste to postigli? — zapita iznenada. — Mislim, kako ste sagradili sve to...

Zastala je s vrčem u ruci i zamišljeno pogledala kroz prozor.

— Željela sam baš to... i gotovo. Moj je otac bio divan radnik, dobro je zaradivao. U Oregonu smo podigli lijepu farmu. Kad je majka umrla, brinula sam se za oca i braću sve dok i on nije poginuo... prignječilo ga je stablo koje je oborio. Dogovorila sam se s braćom, prodali smo farmu i podijelili na jednake dijelove. Ja sam zadržala četrdeset rasplodnih goveda. Onda sam krenula i zaustavila se tek kada sam pronašla ovo mjesto. Eto, to je sve.

Djevojka je sjela, pogledala ga i upitala:

— A vi, Matt? Upokorit ćete taj grad umjesto njih?

— Ne.

— Je li istina da je i Madge Healy putovala s vama u Carson?

— Da. Neka grupa poduzetnika i pljačkaša želi joj oteti nalazišta i rudnike. No, vjerujem da su pogrešno procijenili protivnika.

— Je li lijepa?

— Da. I ono što bismo mogli nazvati damom. Bar izvana. Vjerujte mi, Laurie, uporna je i čvršća od mnogih muškaraca.

— Namjeravate joj pomoći?

— Nije to zatražila. Unajmila je revolveraša, Pikea Sidesa. Opasan čovjek ali vjeran i brz. To i mora biti. Jer, druga strana unajmljuje revolveraše... mnogo njih.

Razgovarali su o raznim stvarima sve dok nisu čuli udarce konjskih kopita.

— To će biti Freeman — reče Laurie. — Želim razgovarati s njime.

— Ne miješajte mene u to. Ostavite ga...

— Ne, to moramo razjasniti. Mislim da je bio umiješan u neku spletku.

— Znam. Zaboravite to, Laurie.

Napolju, jahač je skočio s konja i pošao ravno u kuću zveckajući ostrugama. Pokucao je i ušao kada se Laurie odazvala.

Ugledavši Coburna. Dorset zastane kao da je udaren. Onda se trgne i izjavi:

— Došao sam vas obavijestiti da odlazim. Našao sam posao revolveraša.

— Žao mi je što odlaziš — reče djevojka. — No, što bi trebalo značiti »revolveraški posao« kojeg spominješ?

— Želim raditi revolverom a ne goniti krave — odgovorio je promuklim glasom. — Unajmio me Ike Fletcher, koji sakuplja sve dobre borce koje može pronaći. — Dorset se okrene prema Mattu. — Čudim se da i vas nije unajmio.

— Ne bi se nikad usudio — odgovori Matt spokojno. — Ike Fletcher je probisvijet, lopov i ubojica iz zasjede. Na tvom mjestu, Dorsete, zaboravio bih njegovu ponudu.

Kauboj zabije palčeve za pojas.

— Ne biste tako razgovarali s Fletcherom — progunda. — On je vrlo spretn s revolverom. Isto vrijedi i za mene.

— Ne sumnjam u to. No, možda ne znaš da Fletcher sakuplja ljude kako bi otimao nalazišta od zakonskih vlasnika? A posebno nalazišta Madge Healy.

— Pa što? Ako ih ne može zadržati, nije zaslužila da ih ima. Uostalom, ona je samo jedna...

— Stani, Dorsete! Ni riječi više!

Nešto u Coburnovu glasu sledi kauboja. Oklijevao je. Istina, prije nekoli-

ko dana bio je takva raspoloženja da bi izazvao Coburna, ali sada...

Prije no što je mogao smisliti odgovor prišla mu je Laurie Shannon i gurnula u ruku nekoliko komada kovanog novca.

— Evo ti. Sada možeš poći, Freemanu. Žalim što si se vratio. Ne volim ljude koji iznajmljuju svoje revolvare.

— A on? — zareži Dorset, ne mogavši savladati ljutnju. — Što je s njim?

— Nikad nisam pristao na posao ako nije bio u službi zakona — reče Matt tiho. — Samo je u tome razlika, dječace. I evo ti posljednjeg savjeta: — Drži se što dalje od Pikea Sidesa, jer ćeš inače poginuti.

— Ne brinite! — usklikne kauboj, okrene se na peti i izide iz kuće.

— No, sada sam ostala bez jednog kauboja. — Laurie uzdahne. — Moje stado nije veliko ali moram imati bar dvojicu.

— Znam jednoga, Laurie. Dobar je borac ali još bolji stočar. Zreo i ozbiljan čovjek. Zove se Tucker Dolan... Vidjet ćete da može obaviti dvostruko više od Dorseta.

— Mat... jeste li se zaljubili u Madge?

Začudenom ju je pogledao i onda se nasmijeh.

— Jedva je poznajem. Razgovarali smo, ali samo poslovno.

— To nije pravi odgovor na moje pitanje.

— Ne, nisam zaljubljen u Madge. Osim toga ne vjerujem da sam bogzna kakva partija, a Madge ima mnogo svojih briga.

Onda su razgovarali o Confusionu i o mogućnosti da grad preživi. Matt osjeti kako u njemu raste nemir. Grad je srljao u propast, a on je to mogao spriječiti. Nije to želio... pa ipak, snaga koja je bila u njemu, moć koju je posjedovao, činila ga je suodgovornim...

— Svi smo mi odgovorni... — reče iznenada. — Red i obrana zakona dužnost je sviju. Ako izbjegavamo svoje odgovornosti, nadvladat će anarhija i uništiti sve što je urađeno. Kao da je izgrađena prekrasna kuća i onda u nju puštene divlje životinje. Odmah na početku čvrsta je ruka mogla odr-

žati red u gradu bez krvoprolića. Sada je prekasno...

— Vraćate se u Confusion, Matt?

Podigao je glavu, a smijeh na njegovu licu zapravo nije nalikovao smijesku.

— Nešto me goni, Laurie. Znam da bih trebao otići što dalje, ali ne mogu podnijeti da se to dogodi. Onaj Felton... nisam mu baš drag niti je rjeni stalo do njega... ipak nešto znači za Confusion. Njegovi su putevi pogrešni ali cilj je dobar. Pouzdan je, čvrst i zna što hoće. Laurie, toga biste momka morali zauzdati, dobra je partija. Jednom će on mnogo značiti u ovom dijelu zemlje.

— Gle, tko mi to priča! — Nasmijala se. — Matt, zar ne pamtite da sam ja divlja Irkinja? Što bih ja započela s mirnim i miroljubivim muškarcem? Ja priželjkujem jednog divljeg. — Pogledala ga je u oči. — Takvog kakvi ste vi, na primjer.

Osjetio je da mu uha rumene.

— Ja?! Najgori mogući izbor, Laurie. Nikad ne biste znali hoću li se vratiti kući sjedeći u sedlu ili prebačen preko njega.

— Zaista? Samo vi navratite ovamo kad završite s Confusionom.

— o —

Gradić je bio tih i miran kad je pojahao glavnom ulicom. Prošavši je, usmjeri konje prema nalazištu Otkriće.

Prvo živo biće tamo gore bio je Dick Felton, sa značkom šerifa na grudima.

Coburn zaustavi konja i uspravi se u sedlu.

— Što jest, jest. Mora se priznati da niste kukavica, Feltone.

— Mislili ste da se bojim?

— Ni McGuinness se nije bojao. — Bio je hrabar, a želio je postati i dobar šerif. Postoje gradovi koje možete natjerati u red bez oružja ali Confusion, na žalost, nije takav.

— To ćemo tek vidjeti — tvrdoglavo će Felton.

— Poznajete li Ikea Fletchera?

Izenađen, Felton podigne glavu.

— Zašto?

— Dolazi ovamo sa četom plaćenih revolveraša. Namjeravaju Madge Hea-

ly oduzeti nalazište. Žele je otjerati i opljačkati sve što posjeduje. Na nje-
noj je strani Pike Sides, za druge ne
znam.

Dick Felton pogleda dolje, prema
gradu. Mnogo se gorčine sakupilo u
njegovu srcu. Želio je da od tog grada
nešto postane, da ljudi po dobru upam-
te njegova osnivača, da budu ponosni
na mjesto gdje žive. Iako je bio protiv
Coburna i svega što je on predstav-
ljao, poželio je da ima bar malo njego-
va iskustva.

Podigao je glavu i pogledao čovjeka
koji je sjedio u sedlu velikog konja.

— Što da radim? Pretpostavljam da
nije dovoljno otići onamo dolje sa zvi-
jezdom na grudima.

— Ne, nije. Gledajte, Feltone, pred
šerifom stoji sasvim poseban zadatak.
Ne može to svatko... iako ne kažem da
ste vi jedan od rijetkih koji mogu.
Trebao početi dolje, ali na vašem mjestu
ponio bih sačmaricu. Recite im što tra-
žite, a prvome koji se usprotivi ili ne
posluša razbijte zube kundakom. Ako
posegne za oružjem, ubijte ga.

— Ne mogu. Ja želim s njima razgo-
varati. Želim da shvate kako ćemo,
budemo li zajednički radili, ovdje po-
dići lijep, napredan grad.

— Feltone, zakoni su načinjeni da bi
obranili slabe od nasilja jakih. Ljudi
kao što su Thompson ili Gorman ne
da ne razumiju zakon... oni ga neće.
Sila je na njihovoj strani i ne žele da
ih išta sputava. Sada mogu naprosto
uzeti sve što zažele. Vi zahtijevate da
dobrovoljno predaju vlast koju su pri-
grabili, a u zamjenu nudite red... nešto
što sasvim sigurno ne žele.

— Pa ipak, što je to tako različito
na vama? — upita Felton izravno. —
Ako ih vi možete savladati, zašto ja
ne bih mogao?

— Možda i ne mogu... ipak, mislim
da mogu. Ali to nije sve. Oni misle da
ja to mogu. Spustim li se među njih,
moram biti spreman da ih nadmu-
drim, da budem malo brži, opasniji,
sigurniji. Moja je prednost što sam taj
posao već prije obavio, i to uspješno.
Oni to znaju i zabrinuti su. Mnogi od
njih već su bježali pred mnom.

— Nikad se ne smijete postaviti
pred sve njih odjednom — nastavi

Matt, uzdahnuvši. — Izaberete nekolic-
nu, izdvojite pojedinca. Svaki od njih
mora povjerovati da će ostati sam ako
vam se suprotstavi, da će poginuti ako
vas izazove. Ne neko drugi, upravo
on. Kad to jednom uradite, slomit će
se i povući.

U svemu tome bilo je istine. Felton
je to shvatio, ali vjerovao je da se
više ne može povući, sada kada je oti-
šao tako daleko. Razum mu je govorio
da mora odustati, ali on trzajem glave
odbaci svaku pomisao na to. Popravio
je opasač s revolverom i izjavio:

— Ja to mogu uraditi i uradit ću!

Matt Coburn sliježe ramenima.

— Svatko sam bira put kojim će
poći, pa odvelo ga to čak pred cijev
revolvera.

Iz grada je brzim koracima prilazio
Dan Cohan.

— Morat će se sastati gradsko vijeće
— reče. — U grad je stigao Olin Kings-
bury. Zeli s nama razgovarati.

Felton je oklijevao, pogledavajući
prema gradu.

— To može čekati — reče Cohan. —
Idemo, početi ću po Zelleru... Matt, bilo
bi mi drago kad biste i vi došli.

U praznoj prostoriji Buckwalterova
lokala sakupili su se Wayne Simmons,
Newton Clyde, Buckwalter, Gage i Zel-
ler, Cohan i Felton. Onda je ušao i
File i stao iza svih ostalih.

Kingsbury, visok četrdesetogodiš-
njak, odjeven u dobro krojeno tamno
odijelo, nasmiješio se prisutnima i izja-
vio:

— Gospodo, odmah ću u srž proble-
ma. — Kada je to izgovorio, u prostori-
ju su ušli Ike Fletcher, Kendrick i
Dorset. Kingsbury se opet nasmiješi i
nastavi:

— Gradom vlada nered. Ovdje imam
mnogo poslovnih interesa i zato sam
odlučio da vam predložim šerifa. Jedi-
nog koji vas može zaštititi... Big
Thompsona.

U tom času u prostoriju uđe i Big
Thompson. Palčeve je zataknuo za po-
jas a malene, okrutne oči prelazile su
s lica na lica.

— Ne — odsječe Felton glatko. —
Thompson je uzročnik gotovo svih
neprilika u Confusionu. On neće biti
šerif ovog grada.

— Ako želite da ja stanem... — započeo je Kingsbury.

— Nisam siguran da to želimo — prekinuo ga je Felton. Osjećao je mučninu, ali je ipak sačuvao hladnokrvnost. — Saznao sam da ste doveli ovamo četu unajmljenih revolveraša.

Kingsbury se nasmiješi.

— Uradio sam ono što sam smatrao potrebnim. Ovdje je bezvlađe. Confusion nema šerifa.

— Ja sam šerif — reče Felton. — Počinut ću se za red. I započet ću time što je odsad zabranjena svaka pucnjava. A svaki prijenos vlasništva nad nalazištima bit će odobren tek kada ga pregledaju sudski vještaci.

— Oprostite, gospodine Felton — Kingsbury se i dalje smijeshio — ali sumnjam da imate dovoljno snage i autoriteta da povedete svoje odredbe. Thompson bi to mogao.

— Felton će imati toliku pomoć koliko će biti potrebno — reče Cohan mirnim glasom. — Dosta je bilo otimanja nalazišta.

Nakon Thompsonova dolaska vrata su ostala otvorena i sada se na njima pojavila Madge Healy, praćena Pikeom Sidesom.

— Drago mi je što sam čula vaše riječi, gospodine Cohane. Ovaj gospodin — pokazala je Kingsburyja — upravo je smjestio nekoliko naoružanih ljudi iznad mog nalazišta i vjerujem da ga namjerava zaposjesti.

— Gospodo Healy, mi ćemo štititi vaša prava — reče Kingsbury. — Mi smo nasljednici vašega pokojnog supruka.

— Moj pokojni suprug nije imao prava na bilo što što meni pripada. A što se zaštite tiče, ja je već imam.

Matt Coburn je slušao razgovor iz predsoblja. Ništa njegova nije bilo u opasnosti. Nije imao nikakvih prava... dakle ni prava govoriti na jednom takvom sastanku... ali slušati je mogao.

Kad je Madge spomenula naoružane ljude iznad svog nalazišta, približio se prozoru. Isprekidana linija ljudi pojavila se na vrhu brežuljka i počela polako spuštati prema nalazištu. Kingsbury je pretpostavljao da će se Madge pojaviti na sastanku, pa je izabrao taj trenutak da je zaskoči.

Clydeov je konj stajao ispred saluna. Matt ga je oslobodio jednim trzajem i skočio u sedlo. Jurnuo je ulijevo i, držeći se izvan vidokruga napadača, punim galopom zaobišao brežuljak.

Konj je bio brz i za nepune dvije minute Matt se nalazio na Madgeinu nalazištu. Tamo se uzdizala mala kamena građevina, uza nju bio je ulaz u rov i željezna konstrukcija dizalice. Jedan je čovjek ljenčario u blizini.

Matt skoči na zemlju dok je konj još jurio.

— Koliko ljudi imaš pod zemljom?

— Dvojicu... Što se događa?

— Gužva. Pozovi ih gore, i to brzo. Dolaze Fletcherovi revolveraši.

Čovjek je pogledao prema brežuljku, ali još nitko nije bio na vidiku. Zauriao je u rov i povukao užu. Kopajući su izašli baš u trenutku kada su i prvi od napadača istupili na otvoreno.

— Ako ste borci, bit ću vam zahvalan na pomoći — reče Matt. — Ako ne, udite i sklonite se.

— Ako je za Madge — usklikne jedan pomoći ću.

Potrčao je prema uzvisini. Tamo je bilo desetak revolveraša, ali to vjerovatno nisu bili svi. Tada i on uđe u zgradu. S police dohvati vinčesterku i napuni je. Otvori zatim kutiju metaka i saspe ih u džep. Onda se brzo uputio napolje.

Napadači su bili udaljeni samo dva-desetak metara.

— Stanite! — zapovjedi. — Govori vam Matt Coburn. Ne dopuštam da se približite zgradi.

Ime ih je zaustavilo u mjestu. Svi su ga mogli vidjeti i nije bilo čovjeka koji nije znao za njegove pothvate.

— Matt, ovo se vas ništa ne tiče — javi se jedan. — Mi radimo za Kingsburyja.

— Nikad čuo za njega — posprdno odgovori Coburn. — Ali ja poznajem Madge Healy a poznaje je i pedeset tisuća drugih rudara Nevade. Oteli biste njeno nalazište, momci? A kamo ćete nakon toga, bijednici? Upamtite: pedeset tisuća ako ne više. Svi su oni slušali njeno pjevanje, svi je vole i pamte. Svaki pojedini od njih naučit će napamet vašu mračnu i glupost da vas se dočepa!

Nastala je nelagodna tišina, ljudi su se uznemirili. Onda se javi vođa:

— Povucite se, Matt. Ne želimo sukoba ali uradit ćemo što nam je naređeno.

— Dobro, Smoke. Coburn je prepoznao govornika. — Ja sam ovdje i ostajem, a vi pokušajte uraditi za što ste unajmljeni.

Napadači se nisu pomakli. Oklijevali su, izračunavajući šanse da prežive. Dolje je stajao samo jedan čovjek, ali oni su dobro znali njegove smrtonosne sposobnosti.

— Ne brinite za onog tipa što se šunjna zdesna, Matt — javi se jedan od kopača. — Imam ga na nišanu.

— Pokrivamo vam leđa i bokove — reče drugi. — S te strane neće biti iznenađenja. Samo nek' dođu... liče mi na divlje guske. Poskidat ćemo ih kao na strelištu!

— Onda, Smoke? — upita Coburn, nasmijavši se. — Snage su ipak izjednačene. Nas smo četvorica ali su trojica u zaklonu a vi svi napolju. Što ste odlučili?

Smoke ustukne.

— Dobro, Matt. Ali upamti: stvar je tek počela. Obavit ćemo posao za koji smo plaćeni.

— Plaćeni ste za put do groblja — odgovori Coburn tiho. — Odlazite, i to brzo. A ako želite bitku, ja sam spreman... bilo kada i bilo gdje!

Polako su se povukli uzbrdicom, ali Matt je znao da je Smoke u pravu. Bio je to tek početak. Ovi ljudi nisu kukavice. Oni su naprosto odvagnuli izgled i zaključili da je bolje sukob odgoditi za neku drugu, povoljniju priliku.

Uz bijesan topot kopita na nalazište je dojurila laka kočijica a u njoj Madge Healy i Pike Sides.

— Zaustavio si ih, Matt! — Uskliknula je djevojka i prihvatila njegovu ruku. — Opet si ih zaustavio!

— Tvoji su momci bili na mjestu. Madge. Pogledaj, spremni su za borbu.

Pike pogleda Matta svojim čudnim očima:

— Doista ste brzi, Coburne. Jesam li vidio i Smokea Bentona među onima gore?

— Da..

Coburn je gledao niz cestu. Dolazila su još jedna kola.

Kingsbury je tjerao finu zapregu, koja je punom brzinom došla do zgrade i zaustavila se u oblaku prašine.

— Što se ovdje događa? — uskliknuo je.

— Gospodine Kingsbury, upravo ste upali na tuđi posjed — upozori ga djevojka. — Smjesta otidite i nikad ni zbog koga razloga nemojte kročiti ovamo.

Kingsbury se zbunjeno ogledavao. ne shvaćajući zašto nema njegovih ljudi. Počeo je nešto mucati, ali ga Sides prekine:

— Čuo si gospodu? Nestani!

Do Kingsburyja je sjedio Ike Fletcher, snažan i opasan.

— Suviše si se razgalamio, Pike — Dajem vam trideset sekundi. Vas ću prvog ubiti, Kingsbury.

Bez ijedne riječi poduzetnik okrene kočijicu i potjera konje u kas.

IX

Poslijepodne je bilo mirno i tiho. Čak su i uobičajeni zvuci jednog zapadnjačkog gradića bili prigušeni. Nebo je bilo sivo i zatvoreno. Stigao je i pokoji udarac vjetra.

Dick Felton je sjedio za stolom u maloj nastambi na nalazištu i čekao. Zvijezda mu je bila pričvršćena na grudi, pojas s revolverom oko pasa. Ove noći započet će njegov prvi posao. Kao i uvijek. Zeller je rukovodio poslom na nalazištu.

Prostorija je mirisala na svježe ispijene daske i kavu. Vrata su bila otvorena. Lijevo je stajao nedovršeni zid treće prostorije. S mjesta na kojem je sjedio mogao je vidjeti cestu što je vodila kroz Confusion. Upravo je stigla poštanska kočija; još nije bilo pravog voznog reda. Wayne Simmons razgovarao je s kočijašem. Posred prašnjave ceste ležao je pas i svakom prolazniku mahao repom.

Nekoliko je konja stajalo uz grede za vezivanje. Pred restoranom »Bon-Ton« jedan se čovjek zavalio u

veliku stolicu za ljuljanje i namaknuo šešir na nos.

Sve je izgledalo mirno i miroljubivo. Čak je negdje između kola doseljenika, jedna kokoš bučno javljala da je upravo snijela jaje.

Felton je sve to promatrao pitajući se što mu donosi dolazeća noć. Polako je postao potpuno svjestan svega što je pred njim, svjestan da je na tom poslu gotovo usamljen. Istina, Cohan će pomoći a možda i Clyde, ali što je to ako se uzme u obzir broj protivnika.

Iznenada se u njegovu vidokrugu pojavi Matt Coburn.

— Smijem li? Na šalicu kave?

— Naravno. Sjednite.

Matt je skinuo sa štednjaka lonac s kavom, napunio Feltonov lončić i onda potražio jedan za sebe.

— Imate li predodžbu o onome što vas noćas očekuje? — upita.

— Znam samo da ću braniti zakon.

— Potrebno vam je šest pari očiju i dvanaest ruku — upozori ga Coburn suho. — Ako netko zapuca, ne obraćajte pažnju. To će uraditi s namjerom da vas izvuku napolje, na cestu. Držite na oku krovove i pokrajnje puteve. Big Thompson, Gorman ili netko drugi pokušat će vas izazvati. Ne dopustite da vas uvuku u tučnjavu ili dvoboj. Nemate nikakvih izgleda da preživite.

— Što da radim? Kako?

— Ako započne sukob oko kartaškog stola i vi odlučite da to prekinete, ne prilazite im. Zapovjedajte s prilične udaljenosti i čuvajte leđa. Ne pouzdajte se o zid, ne povlačite se prema njemu. Olovo kalibra četrdeset pet probit će i do petnaest centimetara jelovine a nijedna stijena u Confusionu nije deblja od dva do tri centimetra. Krećite se brzo i neprekidno. I moj najvažniji savjet: kad nešto naredite, odmah ubijte prvoga koji ne posluša ili to čini sporo.

— To ne mogu.

— Tada ste osuđeni.

Felton se nemirno promeškolji.

— Koliko odmetnika ima u Confusionu?

— Peticina ili šestorica vrlo opasnih, dvostruko toliko onih koji samo čeka-

ju priliku, još šezdeset ili sedamdeset propalica koje morate istjerati, želite li doista čist grad.

— Zar toliko?!

— Računam da ovdje ima oko pet stotina poštenih i marljivih kopača koji žele raditi i samo traže da ih se pusti na miru. Tako će i biti, ako i oni ne otkriju bogato nalazište ili se suviše razmeću onime što su iskopali. Ima još oko tri stotine muškaraca koji nisu pravi kopači ali ni razbojnici. Prihvaćaju svakakve povremene poslove i gdje god mogu, iz čista inata, zapodijevaju svađe i tuku se. Takvi neće ustati protiv šerifa ako ih ovaj bespotrebno ne izazove. Valja ih prepoznati, procijeniti i oni će popustiti na pametnu riječ ili pred šalom. No, ako izazovete, jedva će dočekati priliku da vas srede. Poštujte ih, vrlo su ponosni, i tada nećete s njima imati neprilika...

Matt sliježe ramenima i nastavi:

— Njih se ne morate bojati. No, ovdje se sakupilo šezdesetak pravih razbojnika. Peggoty Gorman je spreman pucati na vas iz tame ili vam s leđa zabiti nož među rebra. Fletcher ne, on ne ubija ako nije izazvan.

— A Nathan Bly?

— Ne dirajte ga. Mičite mu se s puta. On je ubojica. Ako mu bilo što naredite, morat ćete ga i ubiti. A to neće biti lako. No, ne vjerujem da je Nathanu do sukoba. S vremenom on će ionako otići dalje.

Sutjeli su i promatrali široku ulicu. Pas je ustao, stresao prašinu i otišao. Iz »Bon-Tona« izišao je čovjek s metlom i počeo čistiti nogostup. S nekoliko strana čuli su se zvuci svrdla koje je bušilo kamen. Negdje su zabijali čavle, a jedan je konj nemirno rzao.

Iz barake koja je služila kao stanica poštanskih kočija, izišla je Madge Healy i zagledala se prema Otkriću. To je prava i potpuna žena, pomisli Matt, no ipak si je postavila nemoguću zadatak: da nadvlada Willarda i Kingsburyja. Snaga te dvojice bila je znatna i oni su izmijenili život ne jednog nalazišta. Pri tome su se služili svim sredstvima: zakonom ako ga je bilo moguće preokrenuti, silom kada je to bilo neizbježno, a najomiljenija meto-

da bješe postavljanje vlastitih plaćenika na mjesta šerifa i njihovih pomoćnika. Kopači nikad nisu imali dovoljno novca da na sudu dokazuju kako su im Willard i Kingsbury preoteli rudnike i nalazišta. Čak da su to i namjeravali. Kingsbury im nikad ne bi dozvolio da živi dočekaju dan suđenja. Bio je to čovjek ugledane vanjštine, ali vrlo silovit i volio je upotrebljavati takve metode. Matt Coburn nikad do tada nije imao prilike sukobiti se s njim.

Neko je izišao iz saluna. Vjerojatno Freeman Dorset, a pratio ga je Kendrick, donedavna član družbe Harryja Meadowsa.

— Zašto ste mi sve to ispričali? — iznenada upita Felton. — Nikad mi niste bili suviše simpatični a nema razloga da vi mene volite.

— Ne marim tko me voli a tko ne, no sviđa mi se ono što želite postići, a u isto vrijeme protivnik sam onih dolje... Znate, ljudi koji se bore za zakon nikad se ne obogate, prolaze kroz mnoga iskušenja i pogibaju mladi ne primivši nikakvu zahvalnost od onih za koje se bore. Pa ipak, bez nas ova zemlja ne bi mogla živjeti i napredovati, nijedan se grad ne bi održao.

— Što će se dogoditi kad siđem noćas u grad?

— Noćas, ili sljedeće noći, pokušat će vas ubiti; samo u najsretnijem slučaju izvući ćete se samo s ranom. Cohan i Clyde na vašoj su strani, to svi znaju. Jedan ili obojica bit će ubijeni.

— I tada?

— Popustit će svaka stega. Raznijet će grad na komade, paliti i ubijati. I tada više neće biti razloga da ostanu, pa će svi polako otići. I to će biti kraj ovog grada. Naravno, poneko nalazište još će raditi i nešto rude odvozit će se u topionicu, ali za pet godina nitko neće pamtit i ime Confusion. Drvene dijelove zgrada razvući će i popaliti, ostat će samo pokojli kameni zid i travom obrasle rupe u obroncima.

Matt je zastao razmišljajući:

— Vi ste hrabar čovjek, Felton, ali i vrlo tvrdoglav. Zato ćete možda noćas i poginuti... no, već sam i suviše govorio.

Felton je šutio. Osjećao je da Coburn govori istinu i to ga je sledilo... nije želio umrijeti, a još je manje htio za sobom povesti još nekoga.

Ustao je.

— Idem dolje i razgovarat ću s njima. Reći ću im kakav grad ćemo ovdje izgraditi budu li svi pripomogli.

— Felton, to je kao da zamolite tigra da pase zajedno s ovcima. Matt se nasmiješio. — Izgradnja, suradnja... to se protivi njihovoj prirodi. Pođite i pokušajte.

— Nije mi potreban revolver. — Felton otkopča pojas. — Pokušat ću ih urazumiti riječima.

Ostavio je oružje na stolu i izišao. Matt je do kraja ispio kavu i nepomično sjedio, promatrajući zalaz sunca.

Onda se uhvatio kako razmišlja o Laurie Shannon i o njevoj kuhinji sa šarenim zavjesama. Pamti je tišinu i udobnost te prostorije i osjećaj olakšanja i mira kojeg mu je pružio bora-vak na ranču.

Polako ustane i iziđe. Odveže konja i povede ga dolje, do stanice poštanskih kočija. Tamo je stajala Madge Healy i promatrala ga kao da čita njegove misli.

— Namjeravaš li mu pomoći, Matt?

— Ne.

— Meni si pomogao.

— To je nešto drugo. Ti si žena, sama si, a Felton ne želi pomoć.

— Ubit ću ga, Matt. Ili još gore... slo-miti.

Promatrao ju je i postao svjestan da je djevojka vidjela čak i više takvih gradova no on sam. Provela je u njima gotovo cijeli život.

Stotinjak metara niže Dick Felton je ušao u salon »Velika šansa«.

— Matt, što će biti s tobom? — Djevojka ga upitno pogleda. — Što ćeš uraditi kada se sve to završi?

— Postat ću rančer. Smjestit ću se negdje i biti dobar i miran.

— Misliš li da to možeš? — Nasmiješila se. — Misliš li da bi te ostavili na miru? Mi smo ista kova, Matt. Suviše smo dugo bili bez stalna krova da bismo se na to mogli priviknuti. Vidiš, Scollard me je ulovio upravo na takav ljepak. Počeo mi je govoriti o toplini doma, o kaminu i zavjesama... a

bila sam tako usamljena. Nijednog mu trenutka nisam povjerovala. Ne umom. Vjerovala sam jer sam silno htjela da bude tako.

Razgovarajući, oboje nisu skidali pogleda s ulaza »Velike šanse«. Trenutak poslije Felton je izašao i zaredao od vrata do vrata, ne propuštajući ni jednoga. Obišao je kockarnice, trgovine, krčme i restorane, ne zadržavajući se nigdje više od nekoliko minuta. Posjetivši sva javna mjesta uputio se natrag na svoje nalazište i nestao u malenoj nastambi kamenih zidova.

Nedugo zatim oko Coburna okupili su se Simmons, Clyde, Cohan i Zeller. Pridružio im se izdavač Fife, i oduševljeno izjavio:

— Taj momak je pravi govornik, ljudi. Da ste ga čuli! Gdje je god ušao održao je propovijed o tome kako bi to mogao biti divan grad ako se svi udružimo. Zajednički rad, ljubav i ostalo. Priznajem da su ga svi slušali otvorenih usta.

— A kakav je bio odaziv? — upita Simmons.

— Pa — Fife sliježe ramenima — onima koji su bili uz njega nije bilo potrebno uvjeravanje, a one druge je govor vjerojatno učvrstio u uvjerenju da ga treba što prije smaknuti.

Ljudi su šutjeli i razmišljali. Onda Cohan reče:

— Moramo mu pomoći. Naoružajmo se i budimo spremni.

— To je gubljenje vremena, Dan — reče Simmons. — Grad je predugo bio bez zakona i sada ga više ne možeš upokoriti. Felton je želio to srediti sam i ja se neću miješati.

— o —

Tucker Dolan je sjahao pred glavnom zgradom ranča LS. Već je nekoliko dana radio za Laurie Shannon i posao mu se svidao.

— Udite, Tuckeru — reče Laurie, pojavivši se na vratima. — Vaš se ručak već ohladio.

— Gospodice — reče Dolan oklijevajući — samo sam nekoliko dana u vas, ali bio bih vam zahvalan ako mi odobrite kratak dopust.

— Nešto se dogodilo?

U pitanju je Matt Coburn. Sutra zorom bit će imenovan šerifom u Con-

fusionu. Mislim da će mu dobro doći bilo čija pomoć.

— Rekao je da više nikad neće zataknuti šerifsku značku za kaput.

— Možda... da nema Feltona, gospodice. To je onaj mladić koji je otkrio zlato i osnovao gradić. Prije nekoliko sati susreo sam i razgovarao s čovjekom koji je krenuo u Hamilton. Ispričao je da će Felton noćas pokušati zavesti red u Confusionu. A to znači da će noćas poginuti, a s njim će pasti i Confusion. Samo jedan jedini čovjek to može spriječiti. Zello on to ili ne, Matt će sutra uskočiti u igru. I trebat će mu sva moguća pomoć.

— Joss? — Djevojka se okrenula.

Kauboj je izašao iz kuhinje i pridružio im se.

— Tucker je u pravu. Nadam se da nećete imati ništa protiv ako mu se pridružim?

— Svi ćemo poći — rekla je tihim glasom. — Ja baratam karabinom bolje od mnogih muškaraca. Pridružiti ću vam se.

— Ne, čekajte, Laurie... — počeo je Joss.

— Čemu gubiti vrijeme, Joss? Dok Tucker jede, mogli bismo osedlati konje.

X

Te noći Confusion se polako budio u život. Nije bilo nasumce ispaljenih metaka ni polupijanih izazivača. Na cesti nije bilo toliko ljudi kako je to bilo uobičajeno.

Napokon je zasvirao glasovir u »Velikoj šansi«, a odgovorio mu je muzički automat iz jednog od velikih šatora. Kauboj-lutalica dojahao je u grad i spustio se na zemlju umoran i prekriven prašinom. Privezao je konja i popustio kolan, pa se ogledao.

Zastao je na nogostupu, smotao cigaretu i počeo sumnjičavo osluškivati. Onda se vratio do konja i opet zategao kolan sedla. Uvjerivši se da je konj spreman za brz odlazak, kauboj je prešao cestu i u malom restoranu naručio neki obrok da ga pojede s nogu.

Madge je pošla da još jednom obiđe svoje nalazište. Nakon toga namjeravala se vratiti u malu brvnaru koju je iznajmila od jednog trgovca, ni deset metara udaljenu od Newtonove stanice. Zadovoljna pripremama koje je Pike poduzeo, vratila se u brvnaru, pripremila večeru i skuhalo kavu. Tamo se naglo spuštala nad nemirnim gradom.

Djevojka je sjela i ne taknuvši hranu razmišljala o Coburnu. Njen oštar razum govorio joj je da je jedini cilj prema kome se kreće Matt Coburn samo jedna i nasilna smrt na nekoj prašnjavoj cesti. Pa ipak, osjećala je da je čudna snaga privlači tom muškarcu. To što je njegova budućnost tamna i besciljna, nije joj ništa značilo. Zar i ona, tako spretna i proračunata, može upravljati svojim životom kako želi? Nije li se našla umiješana u teške spletkе i sukobe... ona koja je željela samo mir i vlastiti dom?

Matt Coburn je mnogo uradio za nju. Spasio je njene dokumente, njeno nalazište, možda i život. Ali, to nije bilo ono najvažnije. Bio je prvi čovjek u njenom životu uz kojeg se osjećala sigurnom, mirnom i zaštićenom.

Kroz prozor mogla je vidjeti zgradu na Otkriću. Dick Felton je izišao i uputio se polaganim korakom prema gradu. Uvijek je bio uredno odjeven ali večeras je to uradio s posebnom pažnjom. I nosio je revolver.

— Nadam se da te neće natjerati da ga povučеш — rekla je glasno.

Tu i tamo zapaljene su svjetiljke. Postalo je bučnije, iako su svi zvuci bili nekako prigušeni. Grad je čekao i režao poput velike, krvoločne zvižeri.

Felton je koračao širokom cestom. Coburna nije bilo na vidiku.

Iz Stanice Wells Fargoa izišli su Dan Cohan i Newton Clyde, sa sačmaricama pod rukama. Prišao im je Simmons.

— Ne miješajte se, ljudi — upozorih. — Čemu da poginete? Felton može u posljednji čas pobjeći i vas ostaviti na cjedilu.

— Znaš da on to neće uraditi. Ja sam bio njegov ortak kada nas je doveo do zlata, pa ću to ostati do kraja — reče Cohan.

— To svi znaju, Dan, pa i oni. Vjerojatno su već nešto isplanirali da bi i tebe onemogućili.

Madge iziđe iz kućice i priđe im.

— Gdje je Matt, ljudi?

— Tko zna...

Clyde polako podigne ruku i pokaže prema šatoru koji je Jimu Gageu služio kao trgovina. Iza šatora stajala su kola već napola natovarena a konji su bili upregnuti.

— On odlazi. Eto to i je to, ljudi. Gage još nikad nije pogriješio. Kad on odlazi, znači da je grad osuđen.

— Ne, Confusion neće! — reče Cohan kroz zube. — I Gage se može jednom zabuniti.

— Ja ću zaključati — javi se Simmons. — Moja baraka stoji malko po strani, pa će možda izbjeći požaru. Do vraga — gdje je Matt?!

— Prišao im je zadihani Fife.

— Fletcher je povukao sve svoje ubojice. Nijednog nema napolju.

Tucker Dolan, koji je bio nekoliko kilometara udaljen od Confusiona, imao je pravo. Matt Coburn nije mogao ostati po strani u ovom sukobu. bio je navikao da uskače i spašava kada postane najteže i to mu je prešlo u naviku. Usprkos tome što između njega i Feltona nije bilo topline i prijateljstva, cijenio je čvrstinu i hrabrost tog čovjeka s Istoka. Činilo mu se da se i Felton izmijenio, da je prihvatio neke od njegovih savjeta.

Imao je osjećaj da bi se Felton rado povukao, ali da naprosto ne zna kako bi to uradio. I sada će obaviti ono što je obećao, čak i po cijenu života. To su bili razlozi zašto je Matt Coburn tiho i neprimjetno nestao. Bio je to stari trik, odavno ga je naučio. Neke stvari dobar branilac zakona ne smije zapaziti niti im biti prisutan. Sitni problemi riješit će se sami, a ako se grubo umiješa mogu se razviti do opasnih razmjera. Matt se običavao povući i neko vrijeme čekati da vidi kako će se događaji razvijati.

Proučavao je Confusion poput šahovske ploče. Znao je kamo vode puteljci, gdje je podignuta kakva ogradna, koja su vrata redovito zaključana a koja nisu.

Godine provedene u opasnom poslu razbile su u njemu određeni sistem promatranja. Tek što bi stigao u neko mjesto, upamtio bi sve glavne točke, moguće zaklone, mrive kuteve i najbolje puteve za izvlačenje iz bitke ako postane preopasno.

Sada se njegovo skrovište nalazilo u jednom od klanaca koji su se polako uspinjali iz doline u kojoj se nalazio Confusion. Odatle je imao dobar pregled nad gradom, a zahvaljujući stije-nju i grmlju, nije bio vidljiv. Udobno se smjestivši, promatrao je grad sve dok nije zanoćilo.

Tek je tada izišao iz zaklona. Popravio je pojaseve s revolverima; jedan je revolver bio obješen duboko uz nogu, drugi zataknut naprije za pojas. Ostavivši konja u zaklonu, Matt je mačjim koracima krenuo niz klanac i ni od koga viđen stigao u dvorište restorana »Bon-Ton«. Odatle je pošao mračnim prolazima sve do mjesta odakle je zaštićen tamom mogao promatrati gotovo cijelu glavnu ulicu.

Radio je to nagoni, jer da je i na-čas zastao i razmislio o tome što za-pravo želi, okrenuo bi se i otišao ... Nije važno kuda. Nije preostalo vreme-na za razmišljanje već samo za akci-ju.

Čuo je korake, jasne, glasne i neprikrivene i znao je to Dick Felton.

U mraku, pod nadstrešnicom jedne krčme netko je pripaljivao cigaretu... Ili je to ugovoreni znak? Otvorila su se vrata »Velike šanse«, jedan je čov-jek izišao i zastao na rubu nogostupa.

I u jednom času lice mu je bilo osvi-jetljeno i Matt je prepoznao Kida Cur-tisa. Prepoznao je i čovjeka koji je pri-paljivao cigaretu. Bio je to Parsons, je-dan od Dolanovih pomagača na stanicu poštanskih kočija.

Felton je ušao u »Bon-Ton« u trenut-ku kada je na ulicu izišao još jedan od njegovih protivnika; Peggoty Gor-man.

Pozornica je bila pripremljena; tre-balo je još samo vidjeti kako su zami-slili predstavu. Možda će započeti laž-na pucnjava i kada Felton izađe da bi ispitao što se događa, pogodit će ga »zalutali« metak. U tom slučaju nitko od Feltonovih prijatelja ne bi imao razloga za osvetu.

Tipovi koji su izišli pred Matta pri-padali su gomili razbijača koja se okup-ljala oko Big Thompsona. Oprezni i lukavi Fletcher nikad ih ne bi uzeo u svoju četu. On će ionako nastupiti tek poslije, kad gradom zavlada metež. Tada će nesmetano napasti nalazište Madge Healy.

Medley, Parsonsov dobar prijatelj, nije se pojavio na cesti i Coburn to odmah zapazi. Tamo gdje je Parsons mora biti i Medley. Možda taj revol-veraš leži negdje u zasjedi kao posljed-nja rezerva.

Izenada se otvore vrata restorana i Felton izađe.

Ništa se nije dogodilo, nitko se još nije pomaknuo. Ulica je bila tiha, mir-na, osvijetljena zahvaljujući okolnim prozorima. Kid Curtis bio je udaljen samo nekoliko metara. I Peggoty Gor-man, oslonjen na jedan stup, bio je šerifu gotovo nadohvat ruku. Parsons je čekao na suprotnoj strani ceste.

Po jedan čovjek nalazio se Feltonu sa svake strane, a treći ispred njega. Nitko se nije pomaknuo niti progovo-rio.

Dick Felton je oklijevao. Mora da je osjetio stupicu. Ljudi koji su ga opko-lili bili su poznati kao ubojice i razbi-jači. Pa ipak, u ovom času nisu činili ništa zabranjenoga.

Vrata saluna su se otvorila i još su dva čovjeka izišla, našavši se točno iza Feltonovih leđa.

Matt priđe rubu ceste, ali još je bio nevidljiv u mraku.

— Kako je, šerife? — upitao iznena-da Gorman podrugljivim glasom. — Čujem da namjeravate zavesti red u Confusionu.

— Da, namjeravam — reče Felton mirno. — Već je i vrijeme.

— Svida mi se čovjek koji misli na javno dobro. Mi, momci, znamo da va-lja cijeniti takve ljude, zar ne? I, kako se to radi?

— Naravno da znamo — reče dubok glas iza Feltonovih leđa. — Zato smo i ponijeli bocu. Čovjek koji propovijeda mir i red začas ostane suha grla.

— Piće? — usklikne Gorman. — Svi ćemo ispiti gutljaj. I vi ćete s nama, zar ne, šerife.

— Vi se poslužite, a ja ću sačekati kraj svog obilaska.

— To nije ljubezno od vas, gospodine šefire. Mislite kako nismo dovoljno dobri da pijemo s vama? Naravno, nemamo sjajne zvijezde na kaputu niti posjedujemo nalazište zlata. Ipak, mi smo dobri dječaci i željeli bismo piti s vama. Uostalom, što znači jedan maleni gutljaj?

Matt Coburn je mogao zamisliti ne-doumicu koja je zavládala Feltonom. Smije li, mora, ne treba? Jesu li ovdje da bi ga uništili ili bi malen prijateljski znak mogao značiti pomirenje?

— Zao mi je — reče Felton, a u glasu se zaista osjećalo — ne dok sam na dužnosti. Dodite sutra i rado ću sa vama piti. A sada moram dalje.

— Čekaj!

Felton pogleda Gormana. Na suprotnoj strani ceste Parsons je sišao s nogostupa. Kid Curtis se pomaknuo i gotovo zašao Feltonu za leđa.

Coburn je znao da se Felton očajnički pita »što sada«. Ali bilo je prekasno za razmišljanje. Već je trebao djelovati.

— Nećemo tako, šefire — otegnuo je Gorman, podrugujući se. — Ne uživamo često u vašem društvu i sada ćemo to iskoristiti dokraja.

— On bi ipak morao s nama piti. — reče Curtis kao da nekoga uvjerava. — To nije pravo.

Položio je ruku Feltonu na rame, ali ga je šerif odgurnuo.

— Osjetljivi ste, gospodine? Nismo dovoljno dobri za vas?

— Toga je dosta! — prasnu Felton. — Povucite se!

Netko se nasmijao.

— On ima pravo, Peg — reče Curtis i odgurne Gormana. — Ostavi ga na miru. Ovom je gradu potreban dobar šerif!

— Ti ostavi mene na miru! — viknuo je Gorman i tako odgurne Curtisa da je naletio na Feltona.

Šerif zatetura i osloni se na dvojicu iza svojih leđa. Jedan od njih pograbi ga za desnicu a drugi mu otme revolver. Onda su ga odgurnuli i začas je oko njega bio čvrst krug.

Razoružani i ulovljen, Felton je stajao u sredini znajući da ga namjeravaju uništiti.

Tog časa na cestu istupi Dan Cohan. Podigavši sačmaricu, naredi jasnim jakim glasom:

— Odmaknite se od njega ili ću vas pobiti!

Oštar pucanj izazvao je mnogostruku jeku među zidovima i Cohan je pao kao pokošen. Tamo se, dakle, Medley smjestio... na krovu.

Iz krčmi su počeli izlaziti i ostali.

— Dodite momci! — viknuo je Curtis. — Uхватili smo pravog šerifa. Da vidimo kako izgleda kad ga umočimo u katarin i perje! Mat Coburn se nije odvojio od zaštitničke teme, ali njegov je jak glas nadjačao ostale:

— Peg Gorman! Zapovijeda ti Matt Coburn. Imaš trideset sekundi da odbaciš pojaseve i staneš uza zid!

Trenutak oklijevanja... i Gorman otkopča pojaseve i dopusti da padnu u prašinu.

— I ti, Curtise! Ostali neka nestanu s ulice!

Nisu ga mogli vidjeti ma koliko naprezali oči. Znali su odakle otprilike dolazi glas, ali na Coburna nisi smio pucati ako nisi siguran da ćeš ga oboriti prvim metkom; u protivnom možeš se smatrati osuđenim.

Gomila se začas raspršila. Curtis je samo s dva prsta odbacio pojas.

— Medley! Sidi s krova! — zapovijedi Coburn. — Nemoj da dodem gore po tebe. Najprije baci revolver!

Jedino Parsons nije poslušao zapovijed.

— Coburne, ne možeš ti meni...

Plameni jezik rasjekao je tamu i Parsons je poletio natrag, pa tresnuo na leđa. Pokušao se pridici, ali opet padne i smiri se.

Medley, koji je u međuvremenu skočio na cestu, teško opsuje:

— Coburne, to ćeš platiti životom!

— Dobro, Medleyju. Pokupi svoj revolver. Pružam ti priliku da me odmah ubiješ. Naprijed... podigni ga!

— Neka sam proklet ako...

— Hoćeš, Medley, hoćeš! Ili ću te ustrijeliti na mjestu!

Čovjek je časkom oklijevao a onda se bacio potrbuške hvatajući držak revolvera. Metak kojeg je očekivao nije došao i on se polako počeo uspravljati.

Jednim nečujnim korakom Matt Coburn izide iz tame.

— Evo, Med. Htio si me ubiti i ja ti pružam priliku. Pokušaj!

Revólveraš ga zapanjeno pogleda. Njegov revolver bio je okrenut prema zemlji ali i Coburnov. Medley se oznojio. Evo je! Evo prilike da baš on ubije velikog Coburna!

— Ili pucaj ili baci revolver. Ali u tom slučaju odlazi iz grada ovog časa i više se ne vraća!

Medley je pogledao Coburna i ovaj se bezbrižno nasmijao. To je za njega bilo i suviše. Ispustio je oružje. okrenuo se na peti i nestao u mraku.

— Felton, uzmite svoj revolver — reče Matt. Pogledajte što je s Danom.

Felton posluša, pazeći da ne stane između Coburna i njegovih protivnika. Pronašao je u Parsonsa svoje oružje i tada je potrčao do Cohana.

Coburn se obratio ostalima:

— Gospodo, neću izdavati nikakvih zapovijedi, ali od ovog časa ja zapovijedam ovim gradom. Ako bilo kome nije jasno što time mislim, neka upita prisutnog gospodina Parsonsa. Onaj od vas koji želi raditi, neka obilježi nalazište i prihvati se lopate. Oni ostali... Gospodin Felton i gradsko vijeće žele da se ovaj grad očisti i ja ću to uraditi. A sada se razidite i odlazite. Ugladim li noćas bilo kojeg od vas, pucat ću bez upozorenja.

Polako su se razišli. a Matt je opet stupio u sigurnost tmine. Odmah je krenuo tamnom stranom ulice. promatrajući osvijetljene prozore i vrata. Pola sata poslije našao se u Wells Fergovu uredu na kraju ceste.

— Eto — reče okupljenima — nisam želio tu dužnost, ali Felton je suviše vrijedan čovjek da bi ga trebalo prepustiti onim lešinarima. Ako to hoćete, met ću značku i nositi je sve dok grad ne bude očišćen.

— Trebao bi nekoliko pomoćnika — predloži Clyde.

— Ne. Obavit ću to sâm.

Preuzeo je Feltonovu značku. bilo mu je drago kada je saznao da Cohanova rana nije suviše opasna. Metalno dugme skrenulo je metak, koji je prošao kroz grudni mišić i rame. No uda-

rac je bio snažan a bol jaka. pa je nekoliko minuta bio ošamućen. nespo-

soban za bilo kakav pokret.

XI

Matt se probudio prije zore s lošim okusom u ustima; soba u kojoj se nalazio pripadala je trgovcu Gageu.

Ljutito se zagledao u ogledalo. a onda se umio i obrijao.

Pri tome je osluškivao, ali izvana nisu dopirali nikakvi posebni zvuci koji ne bi pristajali uz rano, gradsko jutro.

Završivši s time, ogledao se i otkrio veliku bilježnicu u kojoj je Gage vodio svoje račune. Otrgnuo je dva lista i počeo pisati. Onda je u škrinji za alat pronašao nekoliko čavala i čekić i izišao.

Lako je pronašao čvrstu letvu i ponio je u samo središte mjesta. Došavši do »Bon-Tona» zabio ju nasred ceste i na nju pribio oba papira.

Unutra, u restoranu, Newton Clyde je već sjedio za zajutarkom. Začudoeno je kroz prozor promatrao Coburnovo poslovanje i kada je novi šerif ušao u restoran, glasno upita:

— Matt. što si to objavio na onom stupu?

— Clyde idućih dana valja uvesti nekoliko poštanskih kočija. Ako ih nemaš, bit će dobra i teretna kola. bilo što. Imat ćeš mnogo putnika koji će željeti iz grada.

Clyde ga je radoznalo promatrao:

— Čuo sam da si prošle noći izvukao Dicka iz teških nepravila. Mislio sam da se vas dvojica ne volite.

— On ne voli mene, ali ja mu to ne zamjeram. Međutim, suviše je vrijedan čovjek da bi ga se prepustilo onoj gomili.

— Zar si baš morao ubiti Parsonsa?

— Ili njega ili nekog drugog. Možda i više njih. A Parsons se godinama spremam da me smakne.

Newton je završio zajutrak i izišao. radoznao, jedva čekajući da pročita obavijest.

UPOZORENJE

Kradljivci, ubojice i varalice na kartama!

Više vas ne želimo u Confusionu.

Oni čija se imena nalaze na donjem popisu neka odmah otputuju ili olovom izboře svoje mjesto u gradu.

Ispod obavijesti bilo je nanizano sedamdeset imena.

Newton Clyde tiho zazviždi. Čovjek iza njega reče svom drugu:

— Hajde da natovarimo!

— Što ti je? — zarežao je drugi. — Zar si se uplašio?

— Čovječe, jesi li ikad vidio kako to Coburn čisti grad?

Matt je završio zajutrak i izišao.

Krenuo je prema gornjem kraju ulice. Iznenada, iza njegovih leđa netko izgovori njegovo ime.

Coburn se polako okrene.

Nathan Bly je stajao nasred nogostupa i uporno ga promatrao. Duž cijele ulice ljudi su se skamenili.

Bly je trzajem glave pokazao prema stupu na kome su visjela dva papira.

— Mog imena nema na popisu. Zašto?

— Jer te smatram džentlmenom, Nate. Nenadmašiv si kada su u pitanju karte, ali vjerujem da ti ponos ne dopušta da varaš. Smatram da nikad nikog nisi prevario u igri.

Lice Nathana Blya nije odavalo nikakvih osjećaja, ali u glasu se osjećalo čuđenje kad je rekao:

— Ti si me nazvao džentlmenom, Matt!

— A zar to nisi? Poznajem te šest ili sedam godina i ne sjećam se da si se ikad nepošteno ponio. Što se mene tiče, možeš i dalje voditi svoju kockarnicu, ali upamti: nema ubijanja osim u samoobrani. — Coburn se okrenuo na peti i nastavio svojim putem.

Nathan Bly se vratio u kockarnicu. Njegovi krupjei i kartaši pažljivo su ga slušali.

— Momci, sve ste čuli — reče Bly promuklim glasom. — Znači, tako ćemo i postupati. Poštena igra i tko nešto pokuša imati će sa mnom posla. Dovoljno zaradujemo i bez trikova.

Kockar Dan Cort odbaci karte koje je slagao.

— Dajem otkaz — reče prijezirno. — Otvorit ću vlastitu kockarnicu.

— — Tko ti brani? — upita Bly.

— A što se tiče Coburna — nastavi Cort — još nikad nisam vidio da je oborio čovjeka.

— Vidjet ćeš, Corte. — Nathan Bly se nasmije. — Vidjet ćeš.

Dan Cort pregleda revolver i onda navuče kratak kaput.

— Gledaj ovo — reče. — Samo gledaj!

Izišao je na ulicu i vidio Coburna kako razgovara s Clydeom i Simmonsom.

Cort zakorači na sredinu ceste.

— Matt! Matt Coburn!

Coburn se strelovito okrenuo dok su drugi skakali u stranu.

Još dok je govorio, Cort je povukao i opalio. Bio je strahovito brz, ali je prerano pucao.

Tane je zaoralo cestom dva metra ispred Coburnovih nogu Matt je povukao lako, jednim pokretom zglavka i opalio.

Cort zakorači naprijed, spusti se na koljena i onda polako padne na lice.

Stojeći na vratima svoje kockarnice, Nathan Bly se okrenuo svom čistaču:

— Mixer, pronađi pomoćnika i pokopaj Dana. Na humak stavi natpis »Ovaj je pucao na Matta Coburna«.

Clyde je prišao Mattu, blijeda lica.

— Ovine je gotovo uspjelo.

— Misliš? — Coburn sliježe ramenima. — Sve je pokvario nastojeći da bude brz. Povlačenje je samo pola posla. Valja i gađati tako da prvi metak odluči.

— Što ćeš sada?

— Oдох po Thompsona. — Coburn se nasmiješi. — Hoću da pročitam obavijest. Posudi mi sačmaricu, molim te. Ne želim da počne pucati prije no što dorečem ono što želim.

Pregledavši punjenje, Matt krene između baraka i ograde sve do brvnare iz koje je Thompson izbacio vlasnika i sam se uselio. Približivši se s one strane gdje nije bilo prozora, udarcem

noge otvori vrata i uskoči u polumračnu prostoriju.

Peggoty Gorman je sjedio na ležaju i žmirkao. Thompson se podigao na lakat i zapanjeno ga gledao.

— Ustaj, Thompson. Navuci hlače i iziđi!

— Što je to? — Onda primijeti značku na Coburnovoj košulji. Ipak! Očekivao sam to.

Matt zakorači u stranu i, držeći sačmaricu uperenu u dvojicu odmetnika naglo se sagne i podigne kraj provizornog ležaja.

Iznenadeni Thompson tresnuo je na zemlju.

Gorostas zalamata rukama i nogama i brzo se osovi. Matt je koraknuo natrag.

— Tako je već bolje. Drago mi je da spavaš u čarapama. Možemo odmah krenuti.

— Kamo?

— Samo dolje, do ceste. I ti, Peggy. A ako nešto pokušate, sasjeckat ću vas na komadiće.

Thompson se zagledao u Coburna s mržnjom u očima.

— Pruži mi podjednake šanse i gotov si, Coburne.

— To je mislio i Dan Cort.

— Cort?!

Thompson i kartaš bili su dobri prijatelji.

— Vjerojatno ga već ukapaju — objasni Matt.

— Big, budalo — javi se Gorman — pokušao sam ti to objasniti, ali bio si i suviše pijan. Coburn je prošle noći ustrijelio i Parsons. a

Gorostas iziđe. Gorman mu je bio odmah za petama. Iza njih koračao je Coburn, s uperenom dvocijevkom.

Dvadesetak ljudi bilo je na ulici kad su sišli na glavnu cestu, a čas kasnije bijaše ih već pedesetak. Mnogi su bili okupljeni oko stupa i čitali popis s imenima.

— Razmaknite se, momci — zamoli Coburn ljubezno. — Želio bih da ovdje dvije ptičice pročitaju popis, a onda će potražiti novo gnijezdo.

Prošli su im Simmons, Buckwalter i Clyde, naoružani karabinama, a malo zatim pridružiše im se Felton i Zeller s podrezanim dvocijevkama.

Big Thompson se zagledao u listu polako srićući slogove. Onda se uspravi:

— Otputovati ili pucati, ha? A doveo si me bez revolvera!

Coburn kimne i dobaci dvocijevkama Clydeu. Onda izvadi oba revolvera i pruži ih Feltonu.

— Momci, pobrinite se da nam nitko ne smeta. Thompson se uvijek hvali da može svakoga slomiti golim rukama. Da vidimo je li tako.

— Možeš se u to okladiti!

Matt izbjegne strašnoj desnici i udari ljevicom Thompsona ravno u usta. Gorostas ustukne i obriše rukom usta. Na njima je bilo krvi.

Njegovo teško tijelo sunulo je naprijed ispruženih ruku. Očekivao je da će se Matt povući i da će ga uhvatiti svojim čeličnim ručetinama. Umjesto toga Coburn je koraknuo naprijed i udarcima pogodio protivnika najprije u želudac a zatim u bradu. Velika glava poletjela je unatrag, a oči su se izbuljile i zakolutale.

Međutim, Thompson je bio suviše jak i iskusan, pobjednik u stotinjak tučnjava. Uvukavši glavu, jurnuo je naprijed poput pobješnjela bika i nikakvi protivnikovi udarci nisu ga mogli zaustaviti. Ali, Matt odskoči u stranu i dohvati ga šakom u uho. Nošen vlastitom težinom, gorostas se spleo i pao na lice. Kada je ustao lice mu je bilo maska od krvi i prašine.

— Ubit ću te, Coburne! Prelomit ću ti svaku pojedinu kost.

Kružili su naokolo, vrebajući svaki pokret protivnika. Thompson je savladao bijes i sada je usmjerio svu snagu na to da se dočepa protivnika i skrši ga u borbi izbliza. Nije bio samo velik, brz i jak, poznavao je sve moguće trikove.

Nagonski, Matt odluči da ga udara u želudac; Thompson je bio čuven po čeličnoj bradi i samo bi ga izuzetno jak udarac mogao oboriti.

Iznemada div sune naprijed, iznemadujući brzo za svoju težinu. Pernaknuvši se udesno zaverao je protivnika, promijenio smjer i poletio ravno na Coburna, koji je pokušao odskočiti u stranu.

Obranio se ostrim udarcem u čelo, ali već idućeg trenutka obuhvatile su ga snažne ručetine i počele savijati. Rukom koja je ostala slobodna Matt je udarao protivnikovo lice, ali Thompson ga je polako savijao sve više natrag.

Coburn osjeti užasan bol u kičmi i posljednjim snagama skvrči obje noge pa udari protivnika u cjevanice. Thompson zaurila od boli i odskoči, a Matt iskoristi priliku i udari ga u bradu. No bijaše to suviše slabo za gorostasa, koji ga jednim udarcem odbaci nekoliko metara unatrag i na zemlju. Thompson se zaletio, poskočio i obim nogama udario na mjesto gdje se čas ranije nalazio njegov protivnik. Matt se odvaljao u stranu i kada mu je div uputio jak udarac nogom, zahvatio je protivnikovu čizmu i snažno je zakrenuo. Uz krik bola Thompson padne u stranu i udari glavom u rub nogostupa.

Ustao je polako, još pun snage i željan da smrvi omraženog protivnika. Ali Coburn bijaše spreman. Nekoliko strašnih udaraca pogodilo je gorostasa u glavu. Osjećajući da gubi, Thompson se svom brzinom bacio na protivnika, kako bi ga smrvio težinom. No, Coburn odskoči i udarcem koljena pogodi protivnikovu bradu.

Staklenasta pogleda, Thompson se izvali u stranu.

Coburn se bez ijedne riječi okrene i od Feltona uzme svoje revolvere. Onda ode do valova punog vode i umoči najprije glavu a onda obje šake. Držao ih je tako neko vrijeme, otvarajući i stežući prste dok se nisu razgibali. Tek tada preuzme od Clydea sačmaricu.

— Eto tako — reče i pokaže Thompsona koji je ležao zakrvavljen i sav prашan. — Odnosite ga nekamo. Peggoty, ti i Thompson imate rok do sutra u zoru. Ako vas nakon toga pronađem u gradu, bacit ću vas u najdublji iskop i držati tamo sve do prve kiše.

Gorman šutke kimne, buljeći u tijelo prijatelja kojeg je smatrao nepobjedivim.

Gomila je stajala kao da očekuje nastavak predstave. Coburn to iskoristi da bi im se obratio:

— Svi oni čija su imena na popisu neka se što prije pakuje iz grada. Tko neće, neka računa na pucnjavu. Confusion će u najkraćem roku biti očišćen od svega što ne valja.

Polako je krenuo uz cestu, sve do Feltonove nastambe. Tamo je odbacio oružje i uz jauk se spustio na slobodni ležaj. Cohan upita s drugog ležaja:

— Ranjeni ste?

— Taj Thompson zna udarati. — Uzdahnuo je. — Svaki udarac koji mi je zadao osjećat ću bar mjesec dana.

— Prebili ste ga? Hoće li time biti sve riješeno?

— Neće. — Matt je teško disao. — Thompson će sada preći na oružje. A tu je i Kingsbury. Ova tučnjava neće zaplašiti ni njega ni Fletchera.

Na vratima se neočekivano pojavio Tucker Dolan.

— Matt, jedna te dama želi vidjeti.

Coburn je teško ustao. Drhtao je i bilo mu je mučno.

— Dobro, neka ude. Naprijed, Madge!

Ali to nije bila Madge već Laurie Shannon. Ako je i čula ime, nije to pokazala.

— Matt, kako se osjećate?

— Ugledavši njegovo lice, prekrila je usta rukama i prošaptala:

— Oh, Matt! Vaše jadno lice!

To ga je nagnalo da se pogleda u ogledalo. Pod desnim okom rasla je tamna otekline. Lijeva je obrva bila rasječena, a brada otečena.

— Nisam vam se nadao, Laurie. Vratite se na ranč. Bitka je tek počela.

— Mislili smo da će vam biti potrebna pomoć. Tucker i Joss su namjerali ovamo, pa sam se i ja pridružila. — Nasmiješila se. — Ostat ćemo ovdje... ako nas ne stavite na popis.

Matt se naglo spusti na ležaj.

— Oprostite — promuća. — Još sam prilično nesiguran.

Ogleda šake. Zglavci su bili oguljeni i otečeni, a prsti su ga boljeli i teško ih je pomicao. Očajnički je želio iskušati povlačenje revolvera, ali nije se usudio pred prisutnima. Dobro je znao kako se svaka novost brzo proširi malim gradićem. Osim toga, nije želio na ikoga prenijeti strah koji ga je iznenađao obuzeo.

Možda je bilo ludo suprotstaviti se Thompsonu šakama. S druge strane, kada se pročuje da ga je savladao, njegov će prestiž znatno porasti i učvrstiti strah u njegovih neprijatelja.

Pogledom je potražio Clydea.

— Jesi li vidio Fletchera?

— Satima ga već nitko nije vidio. Ni njega ni ikoga iz njegove čete.

— Moram ga zaustaviti.

Nitko mu nije odgovorio. Matt je polako spustio glavu i zatvorio oči. U sljepočicama mu je divlje udaralo, a oči su ga pekle. Neprekidno je otvarao i stezao šake, iako ga je svaki pokret bolio. Ako samo načas prestane, ukočit će se i onda je onesposobljen. Ionako su mu šake i prsti bili otekli i slabi, pa nije znao može li u njima držati revolvere.

— Dick — reče umorno — molim te, pripazi odatle na cestu.

— Slušaj, Matt — javi se Dolan, — ako si suglasan, ja bih prošetao gradom. Možda nešto saznam. Poznam svakog kriminalca na području ove države.

— Čuvaj se!

Dolan je brzo izišao, a Laurie podjari vatru u štednjaku i pristavi neku posudu. Upao je Simmons i zadovoljno obavijestio:

— Kočija odlazi! U njoj nema ni jednog jedinog slobodnog mjesta!

Felton je prišao Coburnu i glasno rekao:

— Dugujem vam ispriku, Matt. Ponio sam se kao budala...

— Ne. Pokušali ste sve što je bilo u vašoj moći. Vi ste pošten čovjek, Felton, a naši protivnici ne pripadaju tom društvu. Protiv njih morate upotrijebiti oštrije mjere. Oni poštenjaka smatraju slabicom... I ja sam jedan od njih, Dick. Vuk među vukovima.

— Spasili ste mi život.

Felton iziđe i potraži Zellera. Nizozemac je radio na ulazu u rov.

— Što se dogodilo? — upita ugledavši zabrinutog Feltona.

— Njegove ruke. Grozno izgledaju. Zelleru. Ne vjerujem da može povući revolver. Izgujene su i otečene. Bila je to strašna tučnjava. Nisam vjerovao da bilo tko može pobijediti

Thompsona, no Coburn je to uradio... i to temeljito.

Zeller je zamišljeno pogledao prema hrpi daščara i šatora koji su im značili tako mnogo.

— Dobre stvari se uvijek teško postizu, Dick. Nije lako izgraditi grad...

Unutra, u nastambi, Laurie je mlakom vodom ispirala Mattovo otečeno lice. Onda pogleda njegove šake.

— A što s njima? Noćas ne možete u grad.

— Moram.

— Čekat će vas, Matt. Pretpostavljam da se ne možete služiti rukama kako treba.

— Ako se sada povučem, sve je propalo.

— Matt, niste li mi rekli da se više nikad nećete baviti takvim poslom? Jeste li se vratili zbog Confusiona ili zbog Madge Healy?

— Zbog Confusiona. Oh, naravno, i njoj je potrebna pomoć...

Djevojčina su se usta zategla i on se nasmije.

— No, razvedrite se, Laurie. Sama je, a ima jake neprijatelje. Nisam li i vama pomogao kada je zatrebalo?

— Da, ali...

Nasmiješio se, neprekidno mičući prstima. Iznenada se sjeti:

— Niste li spomenuli i Jossa? Gdje je on?

— Ne znam. Pozdravio je i ostao u gradu zbog nekog svog posla.

— Dorset je u gradu. Ne znam zašto nisam i njega stavio na popis.

— Nije on loš, Matt. Nešto mu je udarilo u glavu...

— Udarilo mu je u glavu da je revolveraš, a to je najbolji i najbrži način da ostaneš bez te glave.

Poslijepodne se polako vuklo. Nakon kočije iz grada je otišlo nekoliko teretnih kola punih putnika i desetak jahača. To nije bilo malo ali ni dovoljno. Matt je uporno razmišljao što da poduzme. Iznenada se uspravio:

— Tobe Burnside! Laurie...

Tucker Dolan, koji se upravo pojavio na vratima, čuo je Coburna i rekao:

— Ako pitaš za Tobeu, taj nije otišao. Sjedi u svom salonu i čeka te.

— Jesi li saznao još štogod?

— Fletcher i njegovi sklonili su se u jedan klanac i čekaju na Kingsburyjev znak. Čini se da je taj tip poslao glasnika po nekoga tko bi se mogao tebi suprotstaviti.

Matt ga je zamišljeno pogledao:

— Što misliš, tko bi to mogao biti?

— Dobro ti znaš na koga mislim. Postoji samo jedan čovjek koji se smatra tebi ravnim kad je riječ o revol-verima.

— Tko? — upitala je Laurie. — O čemu on govori, Matt?

— O Bellu, Calvinu Bellu.

XII

Laurie je neprekidno grijala vodu u koju je Coburn umakao šake nadajući se da će tako pospješiti krvotok i smanjiti otekline.

Tucker je i dalje patrolirao gradom. Predvečer je svratio i obavijestio da se dvadeset i sedam imena može izbri-sati s popisa. Tobe Burnside nije otpu-tovao. Vrata njegova saluna bila su širom otvorena i on je čekao.

— Spremni su, Matt. To je prava stupica, u koju te žele uhvatiti. Dopusti da ja pođem. Moje su šake u redu, a bit ću u prednosti. Mene ne očekuju pa ih mogu iznenaditi.

— Hvala ti, Tuckeru, ali to je moj posao.

Matt je spustio glavu na ležaj i po-zabavio se novim problemom. Pokušao se prisjetiti svih pojedinosti koje je zapazio u Tobeovu salunu. Možda ga namjeravaju opet uvući u tučnjavu, vjerujući da više nije sposoban za uda-ranje. I Fletcher će možda biti tamo da bi iskoristio povoljnu priliku.

Matt podigne ruke, obriše ih i rasi-ri. Jesu li doista pokretljivije ili to zamišlja?

— Matt... — započne Tucker.

— Nemoj, ne pokušavaj — prekine ga Coburn. — Nitko me ne može zami-jeniti.

Laurie, koja je stajala do prozora, reče:

— Kako je užasno tiho i mirno tamo dolje.

Netko je dotrčao, otvorio vrata i potrčao prema Mattu.

— Matt! — uskliknula je Madge. Onda ugleda Laurie. — Oh, oprostite... žao mi je...

— Ništa — reče djevojka s ranča. — Ja sam samo prijateljica.

Madge je pogleda i nasmiješi se.

— Ako je tako, onda ste ludi. Takvog muškarca ne treba ispuštati iz ruku.

Okrenula se Coburnu.

— Ako namjeravaš u grad, Matt, pri-premi se na najgore. Saznala sam da su se Gorman i Thompson krišom uvu-kli u salon Tobeja Burnsidea. Došla sam samo da ti to javim.

— Hvala, Madge.

Možda je u toj obavijesti ležalo ob-jašnjenje za Tobeovu preveliku smje-lost. Prisutnost dvojice okorjelih revol-vera što ulijevala mu je osjećaj sigurno-sti.

Izenada odlučio:

— Ostavit ću ih neka se preznojava-ju. Tobe me svakog časa očekuje. Neka samo čeka, to kida živce. Nema ništa gorega od čekanja da bi se zatvorila stupica oko opasnog neprijate-lja. Što duže budu čekali, to će u od-lučnom času biti manje spremni.

Natrpao je džepove mecima za sač-maricu i izišao, s puškom u desnoj i revolverom u lijevoj ruci. Polako je odšetao do »Velike šanse« i ušao. Netko je naglo istrčao kroz stražnja vrata, ali on ga nije slijedio. Malo se zadržao u salunu ali nije vidio nijedno od lica koje je bio naveo na svom popisu. Obišao je »Zlatni grumen« i još neke lokale.

Prošetao je sve do Buckwaltera i nakon kratka razgovora naglo se okre-nuo i brzim koracima vratio uz ulicu. Mogao je zamisliti kakva napetost vlada u Tobeovoj krčmi dok svi, napreg-nutih živaca, očekuju njegov iznenad-ni ulazak.

Coburn svratio u »Bon-Ton«. Sjedne tako da je mogao promatrati kroz pro-zor i naručiti kavu. Imao je dobar pre-gled nad širokom ulicom i iznenada osjeti da je zadovoljan i dobro se osje-ća. Izenaden time, pokuša pronaći uzrok dobru raspoloženju. Opet je dje-lovao, radio je nešto čemu je bio vi-čan i to mu je vratilo osjećaj sigurno-sti.

Nalikovalo je to na igru šaha... s tom razlikom što je on samo imao nekoliko protivnika. I, dok je vukao potez protiv jednoga, neprekidno je morao paziti na ostale. Međutim, pomisli, ulog je bio mnogo veći no u šahu. Pogrešan potez znači smrt.

Coburn je inače vjerovao u brzinu, u brze akcije kojima će preteći protivnika, natjerati ga na djelovanje prije no što je spreman. U ovom, izuzetnom slučaju, odlučio je čekati, strpljivo poput Indijanca sve dok neprijatelj ne izgubi živce i poduzme nešto preuranjeno i nesmotreno.

Thompson, Gorman i Curtis... tri opasna protivnika. Bio je to i Tobe, ali Matt je bio uvjeren da se on neće pokrenuti osim ako bude smatrao da će time postići konačnu pobjedu. A tamo gdje se nalazi Curtis, mogao bi se pojaviti i Skin Weber, iako taj posljednji voli raditi sam i na svojoj ruku.

Fletcher i Kingsbury možda znaju za te planove, ali nije bilo vjerojatno da će se umiješati. Oni se ne bore na taj način...

Iz Tobeova saluna izišao je prilično bijedno odjeven muškarac i Matt ga se odmah prisjetio. Obavljao je poslove koje nitko drugi nije htio, prao je posude i meo. Zvali su ga Alec. Glumljenom nehajnošću prošetao je ulicom i kao slučajno skrenuo u »Bon-Ton«. Osim Coburna drugih gostiju nije bilo. Alec sjedne za jedan stol i nespretno naruči kavu i kolač. Bilo je očito kako nije navikao da ga netko drugi poslužuje.

Tobe i družba mora da su bili vrlo nestrpljivi kada su poslali ovakvog špijuna, razmišljao je Matt. I, kada se na vratima pojavila Laurie, on je veselo pozdravi. Djevojka je došla kao naručena.

— Sjednite — pozove je vedro. — Ovo je prvi puta da se mogu čestito odmoriti od kada sam došao u grad.

Upitno ga je pogledala i sjela. Matt se povjerljivo nagnu prema njoj i prošaptao, ali tako da ga je Alec ipak mogao čuti:

— Čekaju me dolje, na kraju ceste. Mogao bi ih odmah udesiti ali neka čekaju i neka brinu. Jesu li naši spremni i naoružani, tamo gore?

— Da. — Djevojka je spremno prihvatila igru iako nije poznavala čovjeka koji ih je slušao. — Sasvim su spremni.

— Dobro — zadovoljno će Matt. — Pričajte mi kako je na ranču. Je li istina da je Tucker Dolan slšao u grad?

— Čim je saznao da se spremate na borbu, odmah je krenuo. I Joss je u gradu, Matt.

Za drugim stolom Alec je brzo izvukao novac i nečujno kliznuo iz restorana.

Tek što su se zatvorila vrata, Matt je bio na nogama.

— Sad ja upadam. Ostanite ovdje, Laurie i pazite da vas nešto ne zahvati.

Brzo ali oprezno izišao je kroz stražnja vrata i u velikom krugu stigao do iza Tobeova saluna. Kretao se tako brzo da se našao na stražnjem ulazu upravo u času kada se Alec pojavio na glavnom. Čuo ga je kako govori, ponosan na važnost svoje misije:

— Samo sjedi, pije kavu i brblja s onom ridokosom sa ranča L.S. Kao da mu se baš nikuda ne žuri. Ali ja mislim da on ipak nešto sprema...

— Kako to misliš? — upita Burnside grubo.

— Gore... vjerojatno na Otkriću... svi su naoružani i spremni. Nešto čekaju. Gore je i Tucker Dolan, nekadašnji šerif iz Arizone. A spomenuli su i nekog Jossa.

— Stari Joss Ringold — javi se Gorman. — Nekadašnji lovac na kočije a sada kauboj u Shannonove. To je pravi vuk.

— Nije rečeno što namjeravaju? — upita Curtis.

Prije no što je mogao dobiti odgovor, Matt je tiho za sobom zatvorio vrata i javio se:

— Namjeravam vas pozvati na ples, gospodo.

Svi u prostoriji bili su naoružani, a trojica od njih imala su revolvere u rukama. Završavajući rečenicu, Matt je počeo pucati.

Najprije je oborio Peggoty Gormana, jer se nadao da će revolveraš pasti na Thompsona i omesti ga u gađanju. Ispalio mu je jednu cijev sačmari-

ce u trbuh a drugu isprazni u Curtisa. Ispustivši pušku, spustio se na koljena da bi bio što manja meta, i povukao je revolver.

Šaka mu je bila ukočena, ali je ipak odgovorila na njegov očajnički zahtjev. Napišanio je na Thompsona i promašio ga za centimetar. Drugi je metak uputio mnogo niže, nišaneći grudi i trbuh.

Alec se bacio na tlo, vičući da je nenaoružan. Matt je uputio jedan metak prema Tobeu, ali se momak čas prije toga pomaknuo i sakrio. Ispustivši revolver, Coburn je hitrim pokretima otvorio sačmaricu i ubacio dva svježja metka. Mnogo puta je uvježbavao tu zamjenu oružja i sada je protekla brzo i glatko usprkos krutim prstim.

Curtis je klečao na podu, sav skvrčen, i pipajući naokolo tražio svoje oružje. Thompson je bio također pogođen, ali nije pao. Svoj je revolver bio povukao izvanredno brzo, ali ga je pad Gorman omeo u gađanju.

U času kada je opalio treći metak, Matt je upravo zatvorio pušku i bacio se na laktove. Teško tane sunulo mu je iznad glave, a onda je naboj krupne sačme pogodio Thompsona i doslovce ga podigao u zrak.

Coburn skoči na noge.

Thompson i Gorman bili su mrtvi, Curtis se još održavao na koljenima i pokušavao dočepati revolvera, a Alec je puzao prema vratima.

Matt je pošao prema Curtisu i odgurnuo revolver nogom. Ranjenik je podigao lice i zagledao se u cijev sačmarice. U njegovim očima nije bilo straha ni predaje. Bio je spreman na smrt.

— Naprijed, Coburne. To si majstorski izveo. Doprvi...

— Ne. — Desna ruka Kida Curtisa bila je izmrcvarena sve do lakta. — Od tebe više nikad revolveraša. Kid. Odlazi, promijeni ime i zaboravi da si ikad držao revolver u ruci.

Matt se tek tada sjetio Tobe Burnsidea, iako ga je uvijek pratio krajičkom oka. Momak je stajao za težom i držao obje ruke na glatkoj ploči. Želio je pokazati da ga se ta borba ne tiče, da se ne namjerava umiješati.

— Pružio sam ti priliku da odeš, Tobe — nehaijno će Matt. — Nisi je prihvatio.

— Bio sam prava budala.

— To je točno.

Šerif naglo okrene pušku i kundakom udari Burnsidea u želudac. Krčmar zatetura, a Coburn mu pomogne, gurnuvši ga prema vratima.

— Tamo je cesta — reče oštro. Nestani prije no što se predomislím.

— Čekaj, imam...

— Ti nemaš ništa! Jučer si mogao ponijeti sve što si htio, a danas jedva da ćeš izvući cijelu kožu.

Dok je Tobe teturao cestom, Matt je zaboravio stražnja vrata, pomogao Curtisu ustati i izveo ga na ulicu. Tamo se već sakupila velika gomila radoznalaca. Zaključavši i prednja vrata, Coburn pogledom potraži Aleca. Zaplašeni čovjek nastojao se sakriti u gomili. Šerif ga pozove pokretom ruke.

Alec — reče čovjeku koji je drhtao — kretao si se u lošem društvu i mogao si poginuti.

— Baš razmišljam o tome.

— Evo ti ključ — nastavi Coburn. — Uzmi onu dvojicu i pokopaj ih što doblje. Stavi i neku oznaku na humke. Onda uzmi sav novac kojeg nađeš i otputuj.

— Ja? — čovjek je oklijevao. — Da uzmem novac?

— Uzmi. Ionako je uglavnom ukraden. Kupi negdje nešto i započni nov život. To ti je jedina prilika. Ali prije ih pokopaj, čuješ li?

Matt osjeti kako ga savladava umor. Gledao je kako se gomila polako razilazi dok je opet napunio revolver i pušku. Nakon kratka i snažna uzbudjenja vratila se glavobolja. I ruke... A, na žalost, još nije sve gotovo. Skin Weber i tuceti drugih...

Pošao je uz cestu, a svaki je korak bilo mučenje. Teško se uspeo uz nekoliko stuba i ušao u »Bon-Ton«.

Laurie je još sjedila za stolom i on se umorno spusti do nje.

— Kavu! — viknu vlasniku. — Neka bude jaka.

— Koliko ih je sada poginulo, Matt? — upita djevojka s tugom u pogledu.

— Dvojica... Thompson i Gorman.

— Znači, četiri, Matt. Četiri samo u ovom gradu.

— Ne brojim ih.

— Ali, četvorica! Četvoro ljudi, Mati!

— Ne gledaj me tako, Laurie. Ako već želiš prebrojavati, pokušaj izračunati koliko je ljudi dosad ubila i orobila ta četvorka. Znaš, oni ljudi, tamo gore. Fini, poštteni ljudi koji su došli s Istoka i žele ovdje izgraditi prekrasan grad sa školama i crkvama... ti su me ljudi unajmili da bih obavio posao od kojeg se njima smuča. A kada bude obavljeno? Riješit će me se što je brže moguće. Znam to, pa ipak se prihvaćam najnezahvalnijeg od svih poslova. Ja sam luđak, Laurie, i možda je dobro što si i ti odlučila da me prezreš.

— Ali, ja nisam...

— Ako još nisi, uskoro ćeš. Svatko želi da posao bude obavljen, ali to ne znači da se mora voljeti čovjek koji ga je dovršio.

Ustao je i lako posrćući pošao prema vratima. Noćas će spavati na nekom usamljenom, zabačenom mjestu, bez pokrivača, bez vatre i postelje. Mora pronaći neku rupu u koju će se zavući, gdje će ležati bez straha da će ga pronaći i ubiti u snu.

No, gdje da nađe takvo mjesto? Gdje... ako uopće postoji s ovu stranu groba.

XIII

Matt Coburn, šerif Confusiona pronašao je mjesto gdje će se odmoriti. Duga blaga kosa, dolje grad, a gore oštar greben. Smjestio se negdje na sredini tog nagiba. Imao je dobar pregled nad gradom, ali i odozdo su mogli vidjeti njega. No to ga nije zabrinjavalo. I s jedne i druge strane udaljenost je bila prevelika da bi mu se itko mogao privući na puškomet.

Smjestivši se što je bolje umio, zapao je u sumorna razmišljanja. Izgubio je Laurie... no, da li je ikad bila njegova? O tome čak nikad nije razmišljao, možda se samo potajno nadao.

Da ode? Naprosto osedla konja i odjaše ne javljajući se nikome? Dovolj-

no je uradio za sve njih, sada neka se snalaze sami. Ipak, tu je Madge koju ne može ostaviti na cjedilu. Istina, imala je Pikea. Čovjek je bio vjeran i pogibeljan, ali koliko je lukav? Može li predvidjeti Kingsburyjeve makinacije?

Coburn je ogledavao svoje otečene šake i ružno opsovao. Nije trebao prihvatiti taj posao... znao je da će ubijati. Što ga je natjeralo da se umiješa u sudbinu Confusiona?

Možda je zavolio ubijanje?

Polako, jer mučila ga je jaka glavobolja, on razmotri to pitanje nastojeći da bude sasvim pošten.

Ne!

Mogao je ubiti Curtisa i Burnsidea, ali nije. Uistinu ne voli ubijati, iako ne osjeća sažaljenja ni grižnju savjesti zbog onih koji su pali od njegovog olova. Svi su oni bili zreli muškarci, naoružani i spremni na borbu i ubijanje.

Obračunavajući tako sa savješću, Matt se polako opustio. Udobnije se smjestio i opet obratio pažnju onoj skupini daščara koju su nazivali gradom. Poštanska kočija je upravo odlazila. Sudeći prema polaganom kretanju, bila je teško natovarena. Sve je manje ljudi s njegova popisa još u gradu.

Postalo je hladno, ali nije mu se nikud išlo. A kamo bi i pošao? Čekat će do noći i onda ponovo sići u grad. Opomenut će one koji još nisu otišli i tada će se pobrinuti za Fletchera.

S njim i Kingsburyjem neće biti lako. Kingsbury nikad neće sam obaviti neki prljav posao, ali raspolagao je s mnogo novca i uvijek je pronalazio nekog poput Fletchera, nekog tko će za njega izložiti glavu.

Dok je Matt drijemao, sjene su postale sve dulje. Oni dolje nisu mogli znati da je umoran i pospan. Zabrinuto su ga gledali i nalikovao im je na opasnu, crnu zvijer koja vreba nad gradom.

— Što radi tamo gore? O čemu razmišlja? — upitao je Felton uznemireno. Što će tamo sasvim sam?

— Ubio je četvoricu — reče Simmons — kao ništa. A Curtis je onespособljen.

— Obavlja posao za koji ste ga unajmili — reče Fife. — Posao koji nismo znali sami dovršiti.

— Da, da, ali četvorica mrtvih... — Gage sumnjičavo zavrti glavom. — Mogao ih je uhapsiti, ili nešto slična. A Burnside, zašto mu nije dopustio da upakuje svoje stvari.

— Čini mi se, Jime, da si ti već bio natovario svoje stvari — primijeti Fife. — Vjerovao si da je ovaj grad propao.

— Paaa... promijenio sam mišljenje. Čovjek se može i predomisлити, zar ne? A budući da nema Thompsona...

Budući da ga nema, sada će biti drugačije — prekine ga Fife. — Sada se osjećaš sigurnije zato što je Coburn ubio njega i još trojicu.

— Ja sam protiv ubijanja — prosvjedovao je Gage. — Četvorica, to je previše.

— Onda pronađi neki bolji način, Jime. Uradi to i ja ću te pohvaliti najvećim slovima koje imam, na prvoj stranici.

Kad je zanoćilo, Coburn side u grad i krene ulicama. Nitko mu se nije obraćao, svi su se pravili kao da ga ne vide.

Pred javnom kućom dočekala ga je visoka djevojka, koja je oslonjena na dovratnik pušila cigaretu.

— Zdravo, Mattie — reče on.

— Kako je Matt?

— Tvoj je čovjek još u gradu?

— Ti si ga zaplašio, Matt. Otišao je.

— Zao mi je, Mattie, ali ti znaš kakav je on čovjek.

— Znam.

— Zašto ga ne napustiš? Jednog će te dana uvući u teške neprilike.

— Znam to i sama. — Vrh cigarete se jače zažari. — Ali, ja ga volim. Matt. Da li ti ta riječ nešto znači?

Načas je ostao bez riječi, silno usamljen čovjek s teškim revolverom o boku. Prigušio je uzdah prije no što je rekao:

— Znači mi, Mattie, ako se to čini nevjerovatnim. Drži ga se, dakle, ali izvedi ga na pravi put.

— Pokušavam, pokušavam. No kad mu prigovorim, on me podsjeti što sam.

— Ti si dobra žena, Mattie. Sjećam se kada su momci dobili koleru u Ben-

sonvilleu, svi su ih napustili osim tebe... Do viđenja djevojko.

Vratio se na glavnu cestu. Saluni i kockarnice bili su gotovo prazni. Su- tra će sve opet oživjeti i tada će Tucker Dolan biti pravi šerif za Confusion. Mattu Coburnu preostao je još samo jedan zadatak: zaustaviti Kingsburyja i Fletchera. Onda može otići.

Izenada se začuo topot kopita i glasan uzvik. Laka je kočija tako naglo zaokrenula iza zavoja da je stražnjim dijelom udarila u ugao zgrade i prevr- nula se. Jedna se prilika skotrljala na cestu.

Ne, dvije!

Čovjek je pao poledice i Matt ga je prepoznao.

Pike Sides!

Nekoliko metara dalje Madge je pokušavala ustati.

— Matt! Oh, pomoz mi, Matt!

I onda su došli!

Grupa konjanika pojavila se na dnu ulice jašući punim galopom. Vodio ih je Ike Fletcher. Vitlao je lasom i kada je Pike skočio na noge, omča ga je obuhvatila i oborila. Prije no što ga je Fletcher mogao povući, Coburn je sko- čio nasred ceste.

— Ike! Natrag!

— Idi u pakao! — zaurlao je Fletcher i jahači su, kao poludjeli, pojurili oko njih vitlajući lasima.

Velikim skokom Matt se odbacio do najbližeg zida i otvorio vatru iz vinče- sterke. Jedan je jahač poletio iz sedla, a Pike se opet osovio na noge. Korice za revolver bile su mu prazne.

— Pike! — pozove ga Matt.

Revolveraš se okrenuo i uhvatio re- volver kojeg mu je Coburn dobacio.

I napadači su povukli oružje. Matt osjeti jak udarac, koji ga je gotovo onesvijestio, ali pucao je dalje. Onda okrene praznu pušku, da mu posluži kao toljaga.

Laso mu istrgne i to oružje, a jedan se jahač nagne u sedlu i smotanim užetom udari ga preko lica.

Matt posegne za revolverom, ali mu omča padne preko ramena i obori ga. Uz pobjedonosni vrisak, jahač ga poč- ne vući ulicom.

S nogostupa odjeknu prasak i čov- jek poleti iz sedla. Matt se podigne na

koljena, nastojeći se osloboditi zategnuta užeta. Tada ugleda i svog spasio-
ca Bila je to Mattie!

Pod udarcem teške čizme otvorila su se vrata kockarnice i na njima se pojavio Nathan Bly, s revolverom u svakoj ruci. Pucao je brzo i precizno i svaki njegov metak ispraznio je po jedno sedlo.

Matt je ustao samo da bi primio još jedan udarac... ili možda metak. Pao je pucajući. Iznad sebe ugleda iskreno Kendrickovo lice. Opalio je i pretvorio ga u krvavu obrazinu. U blizini je opalila sačmarica i preorala zemlju olovom tik uz mjesto gdje je Matt ležao.

Matt je teško ustao i našao se licem u lice s blijedim, izbezumljenim Free-
manom Dorsetom.

— Bježi! — zauriao je. — Ubit ću te!

Dorset nije čekao. Okrenuo se i otr-
čao.

Dolje, pri dnu ulice, jahaču su se pripremali za ponovni napad. Matt se njihao kao da je pijan. Uz njega je bila Mattie, a malo dalje stajala je Madge s podignutim revolverom. Joss Ringgold, miran i nepokolebiv, čekao je opuštenih ruku. Uz njega su bili Nathan Bly i Fife, a Felton i Zeller upravo su dotrčali.

Dolje odjeknu ohrabrujući vrisak i ostruge se zabiše u konjske slabine. Grupa jahača krenula je svom silinom, ali oni koji su ih čekali nisu otvorili vatru. Tek kad su napadači došli sasvim blizu, odjeknu oštar pluton.

Padali su i jahači i konji. Napad se pretvorio u bijeg preživjelih.

Matt je opet oboren. Dok je padao, na jednom od prozora ugleda blijedo Kingsburyjevo lice. Podigne revolver, ali u njegovoj ruci više nije bilo snage. Iznad njega odjekne pucanj. Bio je to Nathan Bly, koji je gađao u prozor zgrade preko puta...

—o—

Kad je otvorio oči, shvati da leži na podu, u malenoj blagovaonici »Bon-Tona«. Bly je stajao uz vrata s puškom u rukama a Tucker Dolan i Joss Ringgold zauzeli su mjesta uz prozore. Madge je klekla uz njega, s povojima u ruci. Fife, Zeller, Cohan i

Felton pregledavali su i punili svoja oružja.

— Kako je? — tiho upita Matt. — Što se događa?

— Sve je mirno — javi se Fife. — Mislim da je sve gotovo. Netko je pogodio Kingsburyja, vjerojatno zalutali metak.

Madge je razrezala Mattovu košulju i prala krv.

— Loše?

— Četiri rane. Izgubio si mnogo krvi.

Zatvorio je oči. Nije bilo bolova, samo užasna slabost. Osjećao je na svom tijelu nježne i sposobne Madgine ruke.

Prostorijom je zavládala tišina. Samo bi ponekad zaškripala koja das-
ka. Onda iz vana odjeknu oštar, nepoznat glas.

— Hej vi, tamo unutra! Možemo li odvući Fletchera?

— Uzmite koga hoćete i odjašite iz grada — odvrati Fife. — Ne želimo vas više ovdje!

— Tko to govori? Zar nema Matta Coburna?

— Matt je napolju i traži vas, momci — podvikne Dolan oštro. — Prije ju-
tra još će nekolicina ostati bez skalpo-
va.

Izvana se čulo šaptanje, a onda se javi isti glas:

— Mi odustajemo. Netko je ionako ubio Kingsburyja.

— To je sam tražio — javi se Fife.

— Odlazimo — javi se glas. — Skinite nam Coburna s vrata, čujete li? Odlazimo!

Odjahali su i onda je zavládala tišina.

Čekali su sve dok pijetao nije najavio zoru. Onda Madge tiho reče:

— Ako mi netko pribavi kola, odvest ću ga na svoj ranč.

Matt je zastenjao, a Mattie pobjedonosno uzvikne:

— Imam ga! Izvukla sam tane!

— Bolje da ostane u gradu, Madge, dok je ovako slab — javi se Felton. — U okolici ima još mnogo onih koji ga mrze.

—o—

Bilo je kasno priepodne kada je Matt opet otvorio oči. Ležao je na

postelji koju su odnekud dovukli u »Bon-Ton«. Madge Healy je spavala u naslonjaču, a Joss Ringgold sjedio je pored vrata s dvocijevkom preko koljena.

Pokušao je podići glavu, ali napor bijaše prevelik. Joss je zamijetio njegov pokret i tiho prišao.

— Ne želim je probuditi — reče pokazavši na Madge. — Do maločas je bdjela nad vama.

— Što se događa?

— Sve je mirno. Neka su nalazišta opet otpočela radom. Gage je otvorio trgovinu. Mislim da su otišli gotovo svi koje ste popisali. Uspjelo vam je, Matt. Očistili ste Confusion.

— Što je bilo s Madge? Kako su je uhvatili?

— Fletcher je upotrijebio užad. Lansom su pohvatali straže na nalazištu i odvukli ih preko kamene padine. Jedan je čovjek poginuo, drugi će možda preživjeti. Pike je ubacio djevojku u kola i porjurio ovamo. Ostalo ste vidjeli i sami.

— Fletcher?

— Mrtav. I Kendrick i Smoke. Scarff je teško ranjen, ali izvući će se. Još su neki od napadača ranjeni, ali prijatelji su ih odvukli.

Matt zatvori oči. Napolju su ljudi hodali, pričevali događaje prošle noći i kretali za poslom. Život je pošao svojim tokom. Felton će imati grad kakav je zamislio, ali kako će to dugo potrajati? Hoće li za pedeset godina ovdje biti ičega osim hrpe ruševina? I zapuštenog groblja.

— Joss — prošaptao je — nije ovo bogzna kakav grad.

— I ne može biti, tek je rođen. Ali, danas je bolji no što je bio jučer.

Matt se okrene prema starom kaubiju:

— Ti si napustio razbojnički život. Joss. Zar nisi nikad poželio otpočeti iznova?

— A tko nije? Ponekad sam gotovo popustio napasti. Zaželio sam se divljih noćnih jahanja, zasjeda i ostalih uzbuđenja, ali onda bih se sjetio da sam ipak veći dio života proveo u bijegu, skrivajući se kao životinja, katkad bez hrane i vode, bez krova nad gla-

vom. Zavolio sam život koji sada imam...

— Vraćaš se natrag na LS?

Joss zbunjeno sljedi ramenima.

Nisam baš siguran. Miss Shannon je došla ovamo zajedno s nama dvojicom, spremna da pomogne, ali ona se ne može naviknuti na borbu, ubijanje i sve ostalo. Ovi ljudi s Istoka nikada nas neće shvatiti. Za njih je ubojstvo, bez obzira da li je urađeno za dobru ili pogrešnu stvar, u napadu ili u obrani. Laurie se sasvim izbezumila i vratila natrag na ranč.

Matt je uskoro zaspao i probudio se tek kad je pao mrak. U susjednim zgradama svjetiljke su već bile upaljene. Madge se nadvila nad njim.

— Žao mi je vlasnika »Bon-Tona« — bile su njegove prve riječi. — Ostat će bez mušterija.

— Ne brini, Matt, otkupila sam ovaj lokal. Važno je da miruješ i što prije oporaviš.

— A red u gradu?

— To je uređeno. Buncao si i naredivao da Dolana postave za šerifa. To su i uradili.

— Joss?

— Odjahao je na ranč po svoje stvari. Uskoro će nam se pridružiti.

— Pike je živ?

— Ozlijeđen je. Nije mu lako ali uskoro će se oporaviti. I on će nam se pridružiti.

Matt više nije postavljao pitanja, razgovor ga je zamorio. Iznenada se sjetio:

— Gdje je moj revolver?

— Visi uz tvoju postelju. Dolan ga je ovdje objesio. A Pike ti je poslao onaj koji si mu dobio. Čudno je kako ga se to dojmilo. Šest ili sedam puta ispričao je o tome. On koji je tako škrt na riječima. Mislim da mu do tog časa nikad u životu nitko nije pomogao.

Ustala je i donijela mu revolver.

— Nabijen je, Matt. Pike reče da tebi nije potrebno prazno oružje.

S osjećajem olakšanja Matt uzme oružje i pokuša napeti obarač. Išlo je. Polako se opustio i gurnuo oružje pod pokrivač, uz nogu. Suviše je dugo živio s revolverom da bi ga se mogao tek tako odviknuti.

— Odmori se, Matt. Potreban ti je san.

Djevojka je krenula u kuhinju, a on je zadrijemao osluškujući njeno poslovanje; tiho zveckanje posuda ulijevalo mu je mir i olakšanje.

Napolju je netko trčao. Čuo se težak pad, prigušen krik i struganje čizama.

I onda krik:

— Matt, Matt! Čuvaj se!

Istog časa Matt je bio sasvim budan, a njegova se šaka stegla oko revolverskog drška. Zar je sanjao?

Još jedan prigušen uzvik:

— Matt! To je Cal...

Glas je sasvim utihnuo. Negdje zaš-kripi daska poda. Podigao se na lakat i okrenuo glavu prema vratima koja su vodila u drugu prostoriju.

Gdje je Madge? Nadao se da će ostati u kuhinji, da se neće pojaviti baš u najgorem trenutku.

Tko ga je pozvao i upozorio? Što se s njim dogodilo? Usta su mu bila suha, tijelo nemoćno i slabo.

Vrata su se naglo otvorila a na njima se pojavila velika prilika muškarca koji je držao revolver.

— Zdravo, Matt!

U glasu se osjećalo samopouzdanje i trijumf.

— Zdravo, Calvine. Nisam te očekivao... ne sada kad je Kingsbury mrtav.

Platio me je unaprijed, Matt. Ti znaš da inače ne prihvaćam nikakav posao. Osim toga, tebe bih ubio iz čista zadovoljstva, Matt.

— Ne znam zašto... osim ako vjeruješ da sam bolji od tebe.

— Ti? Bolji od mene? — Bell se mračno nasmijao. — To nećemo nikada saznati, Matt. Kakva nezgoda! Ležali ovako bespomoćno a nema ničeg na svijetu što bi me moglo spriječiti da te bijem.

Izvana se čulo neko struganje... možda i stenjanje?

— Oduvijek si bio brbljavac, Cal. I unaprijed stvaraš zaključke. Upozoravam te da imam revolver...

Calvin se nasmije.

— Pokušavaš blefirati? Imao bi ga kada bih ti ga ja dodao.

— Uradi to, Cal. Daj mi tvoj rezervni, pać će se mogućnosti donekle izjednačiti.

Začuo se korak i Madge je naglo otvorila vrata.

— Matt, čula sam...

Bell se naglo okrenuo, spreman pucati. Shvativši da je pred njim žena, opet je obratio pažnju protivniku.

U tom je trenutku Matt opalio.

Odbačen udarcem teškog taneta, Bell se oslonio na stijenu, ne ispuštajući revolver. Matt je spustio noge na tlo i teško ustao. Dva su revolveraša stajala jedan nasuprot drugome, gledajući se s mržnjom, gotovo nesposobni da podignu oružje.

Madge je prigušeno kriknula i to kao da je bio znak.

Bell je opalio... i promašio. Onda zapuca Coburn, polako i pažljivo, šaljući metak za metkom u protivnika koji se polako grčio i padao...

A napolju, pred zgradom, ležao je onesviješteni Pike.

—o—

Prošla su dva tjedna i onda je Matt Coburn prvi puta izišao na ulicu. Uz njega je bila Madge.

— Želiš li ostati ovdje, u gradu? — upita je.

— Ne, Matt. Spremna sam kad god ti to zaželiš. Kola su već pripremljena.

— Želio bih da i Joss pođe s nama.

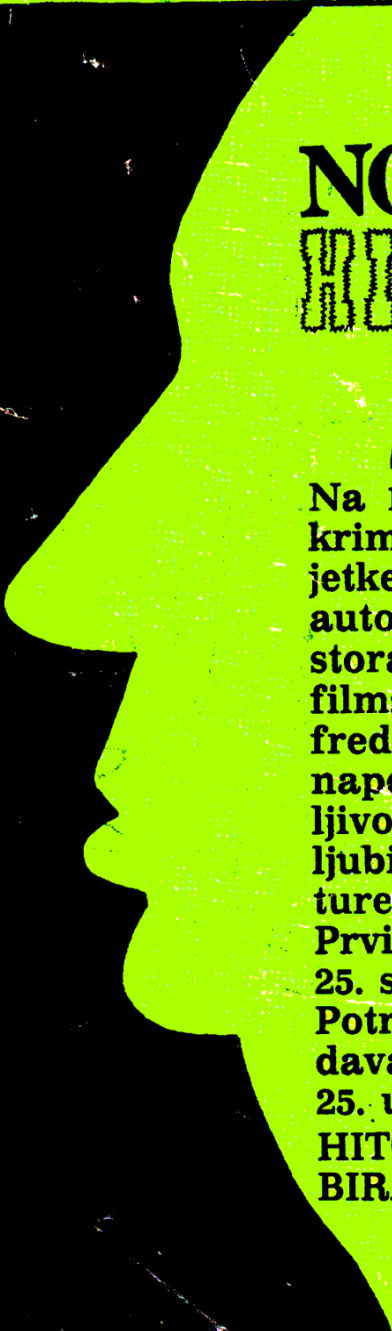
— Znam. On će nas voziti.

Sunce je bilo toplo i ugodno. Sjest će negdje i odmoriti se. Dug je put do Duranga.

KRAJ

U PRIPREMI:

204. Louis L'Amour: MATAGORDA

NOVI HIT! HITCHCOCK

bira za vas

Na 144 stranice najbolje kriminalističke pripovijetke poznatih svjetskih autora u izboru majstora trilera, glasovitog filmskog redatelja Alfreda Hitchcocka! Novo, napeto, zabavno, uzbudljivo! Za mlade i stare ljubitelje krimi-literature!

Prvi broj u prodaji od 25. srpnja!

Potražite kod svog prodavača novina svakog 25. u mjesecu

**HITCHCOCK
BIRA ZA VAS**

